

باتاں دادی دیاں

(بال لوک باتاں)

(دو جاحصہ)

ڈاکٹر محمد ایوب

باتاں دادی دیاں

(بال لوک باتاں)

دو جا حصہ

ڈاکٹر محمد ایوب

ڈاکٹر محمد ایوب

(استاد پنجابی زبان و ادب)

سارہ پبلی کیشنز مکان نمبر ۸۵ گلی نمبر ۹، قاسم آباد جھنگ روڈ، فیصل آباد

موبائل نمبر: 0333-6566519

Batan Dadi Dian

(bal lok bataan)

By

Dr. Muhammad Ayyub

2022

ARI ID: [1688708404765](#)

جملہ حقوق بحق شاعر محفوظ ہیں

Licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License

کتاب: باتاں دادی دیاں (بال لوک باتاں)

تحقیق و تدوین: ڈاکٹر محمد ایوب

کمپوزنگ: ماجد حسین

سرورق: اشرف اشعری

اشاعت اول: ۲۰۲۲ء

اہتمام: حسن ادب، فیصل آباد

قیمت: 450 روپے

انتساب

اپنی شہزادیاں

ڈاکٹر اقرافاطمہ

ڈاکٹر مریم ایوب

ڈاکٹر ماریہ ایوب

نوں جنہاں نے میرے گھر وچ رحمت دا چاں کیتا

رب ایہناں نوں سلامت و آباد رکھے

آمین

لکھاری دیاں کتاباں

- 2012ء خواجہ علی بہادر دی کلیات ”دکھاں دے پنڈھ“ دا اک فکری ویروا تے لکھاریاں دی پذیرائی
- 2018ء شریف فیاض وزیر آبادی (فن اور شخصیت)
- 2018ء سوہنے ماہی دے دیس ول (سفر نامہ)
- 2018ء گوجری زبان و ادب (کھوج)
- 2019ء تنقیدی ویروے (پرکھ)
- 2019ء ورثے دی چھاں (کھوج، لوک ادب)
- 2020ء ورثے دی چھاں (کھوج، لوک ادب) (دو جاحصہ)
- 2020ء طب نبویؐ تے پنجابی ادب (سیرت رسول اللہؐ)
- 2020ء سو جھسار (کھوج تے پرکھ)
- 2020ء شہباز دانش (شخصیت تے فن) (پرکھ)
- 2021ء گل زیب عباسی (شخصیت تے فن) (پرکھ)
- 2021ء باتاں دادی دیاں (بال ادب، لوک کہانیاں)
- 2021ء ورثے دی چھاں (کھوج، لوک ادب) (تجا حصہ)
- 2021ء جیون جاتج سوہنے نبیؐ دی سیرت پاک راہیں (سیرت رسولؐ)
- 2022ء گوجری زبان و ادب (دو جاحصہ) (کھوج)
- 2022ء باتاں دادی دیاں (دو جاحصہ) (بال ادب، لوک کہانیاں)
- 2022ء سو جھسار (دو جاحصہ) (کھوج تے پرکھ)
- 2022ء ارشاد ڈیروی (شخصیت تے فن) (پرکھ)
- 2022ء سلطان کھاروی بطور شاعر (پرکھ)

لكهارى دے ادبى اعزاز

- لچپال ايوارڈ خدمت ”نعت ادب“ انجمن قذيل مصطفےٰ گوجرخان راولپنڈى 2009ء
- يادگارى شيلڈ ”بزم مولا شاه“ چوہان روڈ لاہور 2012ء
- يادگارى شيلڈ ”وارث شاہ کانفرنس“ زرعى يونيورسٲى فيصل آباد 2017ء
- يادگارى شيلڈ ”رسالہ القمر“ گورنمنٹ پوسٲ گريجوئيٲ كالج سمن آباد فيصل آباد 2017ء
- مہكائ ادبى ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ مہكائ ادبى بورڈ ساہيوال 2018ء
- مہكائ ادبى ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ مہكائ ادبى بورڈ ساہيوال 2018ء
- نقبى ادبى ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ نقبى كاروان ادب فيصل آباد 2018ء
- سائيس حيات پسرورى ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ بزم حيات پنجابى پسرورسيا لكوٲ 2018ء
- دل دريا ادبى ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ بزم دل دريا پاكستان گجرات 2018ء
- دل دريا ادبى ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ بزم دل دريا پاكستان گجرات 2018ء
- حسن كار كردگى ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ انصارى فاؤنڈيشن پاكستان فيض پور شيخو پورہ 2018ء
- مولا شاه ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ بزم مولا شاه چوہان روڈ لاہور 2018ء
- تنظيم كار خير پاكستان ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ تنظيم كار خير پاكستان گوجرانوالہ 2018ء
- مولا شاه ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ بزم مولا شاه چوہان روڈ لاہور 2018ء
- الفانوس ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ الفانوس پاكستان گوجرانوالہ 2018ء
- الفانوس ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ الفانوس پاكستان گوجرانوالہ 2018ء
- يادگارى شيلڈ پہلى بين الاقوامى پنجابى كانفرنس لاہور كالج برائے خواتين يونيورسٲى لاہور 2018ء
- مسعود كھدر پوش ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ مسعود كھدر پوش ٲرسٲ لاہور 2018ء
- نقبى ادبى ايوارڈ ”سوہنے ماہى دے ديس ول“ نقبى كاروان ادب فيصل آباد 2018ء
- نقبى ادبى ايوارڈ ”شريف فياض وزير آبادى: فن تے شخصيت“ نقبى كاروان ادب فيصل آباد 2018ء
- كار خير ايوارڈ ”شريف فياض وزير آبادى: فن تے شخصيت“ كار خير فاؤنڈيشن گجرانوالہ 2018ء
- اُستاد عشق لہر ايوارڈ ”گوجرى زبان وادب“ اُستاد عشق لہر اكيڈمى لاہور 2018ء

- غلام رسول آزاد ایوارڈ ”گوجری زبان و ادب“ بزم پاکستان گوجری ایبٹ آباد 2018ء
- یادگاری شیلڈ پہلی بین الاقوامی پنجابی کانفرنس لاہور کالج برائے خواتین یونیورسٹی لاہور 2018ء
- حضرت امیر مجید سرکار ایوارڈ ”برائے علم و ادب“ امیر ادب سوسائٹی نارووال 2019ء
- خوشبوئے نعت ایوارڈ، عبدالحق نعت فاؤنڈیشن سرگودھا 2019ء
- یادگاری شیلڈ دو جی بین الاقوامی پنجابی کانفرنس لاہور کالج برائے خواتین یونیورسٹی لاہور 2019ء
- کانگاں ادبی ایوارڈ، ورثے دی چھاں جگت پنجابی سبھا، گجرات 2019ء
- ورثے دی چھاں، بورڈ آف انٹرمیڈیٹ اینڈ سیکنڈری ایجوکیشن، فیصل آباد 2019ء
- دل دریا ادبی ایوارڈ، ورثے دی چھاں، دل دریا پاکستان، گجرات 2019ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، ورثے دی چھاں، مہکاں ادبی بورڈ، ساہیوال 2019ء
- سردار ادبی ایوارڈ، ورثے دی چھاں، سردار ادبی تنظیم، جاکے چیمہ، سیالکوٹ 2019ء
- دل دریا ادبی ایوارڈ، تنقیدی ویرے، دل دریا پاکستان، گجرات 2019ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، تنقیدی ویرے، مہکاں ادبی بورڈ، ساہیوال 2019ء
- یادگاری شیلڈ تہجی بین الاقوامی پنجابی کانفرنس لاہور کالج برائے خواتین یونیورسٹی لاہور 2020ء
- یادگاری شیلڈ بابا فرید تے گورونانک بین الاقوامی پنجابی کانفرنس پنجاب یونیورسٹی لاہور 2020ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، طب نبویؐ تے پنجابی لوک ادب، مہکاں ادبی بورڈ، ساہیوال 2020ء
- مولاشاہ ایوارڈ، طب نبویؐ تے پنجابی لوک ادب، بزم مولاشاہ چوہان روڈ لاہور 2020ء
- بھیل انٹرنیشنل ادبی ایوارڈ، طب نبویؐ تے پنجابی لوک ادب، بھیل ادبی سنگت نکانہ صاحب 2020ء
- بھیل انٹرنیشنل ادبی ایوارڈ، سو جھسار، بھیل ادبی سنگت نکانہ صاحب 2020ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، سو جھسار، مہکاں ادبی بورڈ، ساہیوال 2020ء
- مولاشاہ ایوارڈ، سو جھسار، بزم مولاشاہ چوہان روڈ لاہور 2020ء
- الفانوس ایوارڈ، ورثے دی چھاں، الفانوس پاکستان گوجرانوالہ 2020ء
- الفانوس ایوارڈ، طب نبویؐ تے پنجابی لوک ادب، الفانوس پاکستان گوجرانوالہ 2020ء
- علی ارشد میر ایوارڈ، جیون جاج سوہنے نبی دی سیرت پاک راہیں، پروفیسر علی ارشد میر فاؤنڈیشن لاہور 2020ء
- ڈاکٹر ریاض مجید ایوارڈ، ورثے دی چھاں (تہج حصہ)، عالمی سخن ورفاؤنڈیشن، فیصل آباد، 2020ء
- دینی ادب ایوارڈ، جیون جاج سوہنے نبی دی سیرت پاک راہیں، انٹرنیشنل رائٹرز فورم، راول پنڈی 2020ء
- عالمی ماں بولی دیہاڑا اعزازی شیلڈ، اگیری ٹورازم، فیصل آباد 2021ء

- ایوارڈ برائے حسن کارکردگی، رائٹرز فورم پاکستان، راولپنڈی 2021ء
- کے ایم ایس ایوارڈ، سوچہ سار، کوٹلی محمد صدیق فاؤنڈیشن گجرانوالہ 2021ء
- کے ایم ایس ایوارڈ، شہباز دانش شخصیت تے فن، کوٹلی محمد صدیق فاؤنڈیشن گجرانوالہ 2021ء
- کے ایم ایس ایوارڈ، طبِ نبویؐ تے پنجابی لوک ادب، کوٹلی محمد صدیق فاؤنڈیشن گجرانوالہ 2021ء
- عالمی ماں بولی دیہاڑ، اعزازی شیلڈ، اگیمری ٹورزم، فیصل آباد 2021ء
- ایوارڈ برائے حسن کارکردگی، انٹرنیشنل رائٹرز فورم، پاکستان، راولپنڈی، 2021ء
- یادگاری شیلڈ، چوتھی بین الاقوامی پنجابی کانفرنس، لاہور کالج برائے خواتین یونیورسٹی، لاہور، 2021ء
- یادگاری شیلڈ، چوتھی بین الاقوامی پنجابی کانفرنس، لاہور کالج برائے خواتین یونیورسٹی، لاہور، 2021ء
- حضرت امیر مجید سرکار ایوارڈ برائے خدمتِ ادب، امیر ادب سوسائٹی، نارووال، 2021ء
- شیرِ ربانی ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، شیرِ ربانی فاؤنڈیشن، مانگٹا نوالا، ضلع ننکانہ صاحب، 2021ء
- کھل ادبی ایوارڈ، ورثے دی چھاں، تیجا حصہ، کھل ادبی سنگت، بچکی، ضلع ننکانہ صاحب، 2021ء
- ایف۔ جے ایوارڈ، جیون جاتج سوہنے نبیؐ دی سیرت پاک راہیں، جے ایف رائٹرز، لاہور 2021ء
- گولڈ میڈل، جیون جاتج سوہنے نبیؐ دی سیرت پاک راہیں، ہیر انٹرنیشنل ادبی سنگت، ننکانہ صاحب، 2021ء
- سردار ادبی ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، بزمِ ذوقِ ادب، جاکے چیمہ، ضلع سیالکوٹ، 2021ء
- گڈ وٹرز ایوارڈ، جیون جاتج سوہنے نبیؐ پاک دی سیرت راہیں، گڈ وٹرز پاکستان، چونیاں، ضلع قصور 2021ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، جیون جاتج سوہنے نبیؐ دی سیرت پاک راہیں، مہکاں ادبی بورڈ ساہیوال 2021ء
- مہکاں ادبی ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، مہکاں ادبی بورڈ ساہیوال 2021ء
- کے ایم ایس ایوارڈ، جیون جاتج سوہنے نبیؐ دی سیرت پاک راہیں، کوٹلی محمد صدیق فاؤنڈیشن، گوجرانوالہ، 2021ء
- الفانوس ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، الفانوس پاکستان، گوجرانوالہ 2021ء
- الفانوس ایوارڈ، ورثے دی چھاں، تیجا حصہ، الفانوس پاکستان، گوجرانوالہ 2021ء
- مولاشاہ ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، بزمِ مولاشاہ، لاہور 2021ء
- کانگاں ادبی ایوارڈ، باتاں دادی دیاں، جگت پنجابی سبھا، گجرات، 2021ء
- ادبی سیوک ایوارڈ، بزمِ حیات پسرور، ضلع سیالکوٹ 2022ء
- ایکسی لینس ایوارڈ، کاروانِ حوا، لٹریچر فورم، پشاور 2022ء
- بھیلی، پنجابی سیوک ایوارڈ، بھیلی سیالکوٹ، پاکستان 2022ء

عنواناں دی ونڈ

- 11 ----- ڈھلی گل ❖
- 12 ----- چالاک باندرتے بے وقوف مگر مچھ ❖
- 15 ----- لومڑی دی چالاکی تے خرگوش ❖
- 17 ----- شاہی حمام تے غریب لوہار ❖
- 20 ----- محنتی میاں تے سیانی بیوی ❖
- 24 ----- اچھائی رینکی دابدلہ ❖
- 26 ----- ٹونی دی قربانی ❖
- 28 ----- لومڑی مکاری تے چالاکی ❖
- 30 ----- اک سی چڑی تے اک سی کاں ❖
- 32 ----- جھوٹ دی سزا ❖
- 34 ----- کبوتر، گدھ تے سب دی دوستی ❖
- 36 ----- نیکی داصلہ ❖
- 38 ----- راجے دے طوطے ❖
- 40 ----- بولدے درخت ❖
- 42 ----- بڈھامالی ❖
- 44 ----- بیوقوف بلی تے سیانے چوہے ❖
- 46 ----- بھیڑیا تے بھیڑ ❖
- 48 ----- اپنی مدد آپ ❖
- 50 ----- کرنی دابدلہ ❖

- 51 ----- غلط فہمی دا نتیجہ ❖
- 53 ----- معافی دا اثر ❖
- 55 ----- ہیرا چوری دی سزا ❖
- 57 ----- باندر، نقل تے نیکی دا صلہ ❖
- 59 ----- بیوقوف شخص ❖
- 61 ----- چور دی مدد ❖
- 63 ----- کھیر کھاون دی سزا ❖
- 64 ----- بابے دی نیکی تے بندے غلط فہمی ❖
- 66 ----- دھی دی خوشی ❖
- 67 ----- گدڑ دی چالاکی ❖
- 69 ----- ظالم بادشاہ تے فقیر ❖
- 71 ----- عقل مند بادشاہ ❖
- 73 ----- سب تے فقیر ❖
- 75 ----- عقل مندی دی گل ❖
- 77 ----- پچیاں دی عقلمندی ❖
- 81 ----- معافی دا پھل ❖
- 82 ----- قادر کریم تے چور ❖
- 86 ----- بے ایمانی دی سزا ❖
- 87 ----- محنت دا پھل ❖
- 88 ----- لومڑی دی چالاکی تے کاں دی بے وقوفی ❖

- 89 ----- سچائی دی برکت ❖
- 90 ----- لالچی بلی دا انجام ❖
- 94 ----- ماں دی ممتا ----- ❖
- 96 ----- بولیاں دا طبر ----- ❖
- 97 ----- جوں تے ککڑ ----- ❖
- 98 ----- گھگھی تے پیسے ----- ❖
- 99 ----- شہزادے دے تن دوست ----- ❖
- 101 ----- جو لاہاتے سویاں ----- ❖
- 102 ----- وزیردی عقل مندی ----- ❖
- 103 ----- طوطے تے گاڑدی دوستی ----- ❖
- 104 ----- بے وقوف زمین دار ----- ❖
- 106 ----- ماماچر ----- ❖
- 107 ----- چڑی تے کاں ----- ❖
- 108 ----- اتفاق وچ برکت ----- ❖
- 110 ----- عقل تے قسمت کی لڑائی ----- ❖
- 111 ----- کواڑی دی کھچڑی ----- ❖
- 112 ----- خرگوش تے گدڑ ----- ❖
- 113 ----- دو بہادر دوست ----- ❖
- 115 ----- عقل مند باندر ----- ❖

مڈھلی گل

میرا تعلق اوس خوش قسمت پیڑھی نال اے جس دادی، نانی، ماسی تے پچھی تے رشتیاں داموہ رج کے مانیا۔ گھر وچ دادی یاں نانی کولوں روز کہانی سننی تے جے کرایہناں رشتیاں آنا ہوندا تاں چاء چڑھ جانا۔ جدوں ایہناں دے پرتن داسماں آنا تاں کدے ایہناں دی جتی لکودینی تے کدے کپڑیاں والی کٹھڑی۔ جے انج نہ کرنا تاں رورو کے برا حال کر لینا۔ وقتی طور تے اوہناں نے اپنا پروگرام آگے پاء دینا تے رات نوں مڑ کہانی سنن داموقع مل جانا۔ اگلی سویر ایہناں ستے ہوئے چھڈ کے ٹر جانا۔ کدے کدے ایہناں کولوں دن سے وچ کہانی سناون دی منگ کرنی تاں اگوں جواب کجھ انج داملنا:

اوی کھوتیا! بھلا کوئی دن نوں وی کہانی سندا اے۔ دن ویلے کہانی سنئے تاں بندہ رستہ بھل جاند اے۔

فیر حیات دے پچھی نے اجہی اڈاری ماری کہ ایہہ رشتے آلوپ کیہ ہوئے کہانیاں وی لک گئیاں تے ہن جدوں اوہ رشتے تے کہانیاں یاد آندیاں نیں تاں من وچوں اک ہوک نکل دی اے۔

میں ایس گلوں اپنے آپ نوں بہوں خوش قسمت سمجھدا ہاں کہ مینوں سروس دے دوران اجہے طالب علم ملے جنہاں لوک کہانیاں اکٹھیاں کرن وچ میری رج کے مدد کیتی۔ میں کئی وار اوہناں دے بزرگاں نوں ملن اوہناں دے گھریں گیا تے ایہہ کہانیاں لکھیاں جو ہن تہاڈی سیوہ وچ کتابی روپ وچ پیش کر رہیا آں۔ پڑھو شاید تہا نوں وی کسے رشتے دی یاد آ جاوے۔ جے انج ہو جاوے تاں اوس دی بخشش لئی دُعا ضرور کرنا۔

کہانیاں نوں سو دھن تے ترتیب دیون وچ بہتا ہتھ میرے گھر والی پروفیسر صفیہ ایوب ہوراں دا اے۔ میں اوہناں دا شکر گزار ہون دے نال مہان کھوج کار تے وائس چانسلر یونیورسٹی آف جھنگ پروفیسر ڈاکٹر نبیلہ رحمان ہوراں دا وی شکر گزار آں کہ اوہناں لکھت بارے وچ سارے ساخجے کر کے میرا حوصلہ ودھایا۔ ایس دے نال نال میں اوہناں سارے طالب علماں دا وی شکر گزار آں جنہاں کہانیاں اکٹھا کرن وچ میری مدد کیتی۔ رب سب نوں ایہناں دے اسار و میل ورتن تے اجر عظیم عطا فرمائے۔

ڈاکٹر محمد ایوب

چالاک باندر تے بے وقوف مگر مچھ

اک دفعہ دا ذکر اے کہ کسے پنڈوچ اک باندر رهندا سی۔ بڑا تیز، چالاک تے پھرتیلا۔ اوس پنڈو دے باہر اک امباں دا باغ سی۔ جتھے امباں دے رکھاں اتے بڑے سوادی امب لگدے سن۔ باندر روز ای اوس باغ وچ جا کے سب توں اُچے درخت اتے چڑھ کے امب چوپ داسی۔ باغ دے نال اک نہر وگدی سی تے نہر توں پار مگر مچھ دا اک جوڑا رهندا سی۔ مگر مچھ دی گھر والی بہت ظالم تے مکاری سی، جد کہ مگر مچھ بہت چنگا بندہ سی۔ باندر روز ای درخت اتے چڑھ کے امب چوپ داتے مگر مچھ نہر دے کنڈے بہہ کے اوس نوں ویکھدا رهندا۔ اک دن مگر مچھ نے اپنی بیوی نوں آکھیا کہ میں شکار تے جا رہیا آں۔ اوہ گھروں نکل کے ہنر کنڈے آ کے بہہ گیا۔ باندر روز وانگ درخت اتے چڑھیا امب چوپ رہیا سی۔ مگر مچھ باندر نوں ویکھ کے بہت خوش ہويا۔ اچانک باندر دی نظر مگر مچھ اتے پئی تے اوس مگر مچھ توں پچھیا کہ توں امب چوپے گاں۔ مگر مچھ نے آکھیا ہاں باندر نے کجھ امب درخت دے اپروں اوہدے ول سٹے۔ اوس امب چوپے۔ اک ہرن شکار کیتا تے اوس دا گوشت گھر والی لئی لے کے واپس چلا گیا۔ اوہناں دونواں نے شام دا کھانا کھا ہداتے سوں گئے۔

سویر ہون تے مگر مچھ نہر کنڈے ٹہلن آیا تے اوس ویکھیا باندر روز وانگ درخت اتے چڑھیا امب چوپ رہیا اے۔ اوہ نہر کنڈے بہہ گیا تے باندر پہلے نالوں بہتے امب اوہدے ول سٹ دتے۔ باندر آپ وی چھال مار کے تھلے آیا۔ پر نہر پار کر سکیا۔ مگر مچھ نہر پار کر کے باندر کول آیا تے اوس نوں اپنی بیٹھ اتے بہہ کے نہر توں پار لے گیا۔ جتھے دونواں بہہ کے رج کے امب چوپے تے اوس توں بعد مگر مچھ نے باندر نوں نہر پار کروائی تے دونویں اپنے اپنے گھر چلے گئے۔

اگلی سویر مگر مچھ باندر توں پہلاں اوتھے اپڑیا ہويا سی۔ ایہہ منظر ویکھ کے باندر بہت خوش ہويا۔ مگر مچھ نے اپنے دوست نوں آکھیا کہ اج مینوں بہتے امب دیویں میں اپنی گھر والی لئی لے کے جانے نیں۔ پہلاں دونوں رج کے امب چوپے تے فیر باندر نے اوہدی بیوی واسطے امب دتے تے اوہ اپنے اپنے گھراں نوں ٹر پئے۔

گھر آ کے امب اپنی گھر والی نوں دتے تے آکھیا کہ میرے دوست باندر نے تیرے لئی

گھلے نیں۔ اوہ خوشی خوشی امب چوپن لگ پئی تے آ کھن لگی کہ امب بڑے مٹھے تے سوادی نیں۔ اوہدی بیوی دے دل وچ لالچ آ گیا۔ آ کھن لگی جیہڑا روزا ایہہ سوادی امب چوپ دا اے اوس دادل کناں سوادی ہووے گا۔ میں باندر دادل کھانا ایں۔ اوس اپنے گھر والے نوں آ کھیا۔ جدوں اوس اپنی بیوی کولوں ایہہ گل سنی تے پریشان ہو کے اوہدیاں اکھاں باہر نوں آ گئیاں۔ آ کھن لگاتینوں ایہہ نہیں سوچنا چاہی دا۔ اوہ میرا گوہڑا یار اے۔ میں اوس نال ایہہ نہیں کر سکدا۔ مینوں توں معاف کر دے۔ اوس مگر مچھ نال لڑائی کیتی تے آ کھیا کہ سویرے جدوں توں اوس نوں ملن جانا ایں تے اوس نوں آ کھیں کہ ساڈے گھر تیری دعوت اے۔ میں موقع ویکھ کے باندر تے اوہ دادل کھا جاواں گی۔ لڑائی توں بچن لئی مگر مچھ نے حامی بھرائی۔ پر ساری رات اوہ سوں نہیں سکیا کہ اوہ اپنے دوست نال جھوٹ بولے گا تے اوس نوں دھوکہ دیوے گا۔

اگلے دن سویر مگر مچھ پہلاں باندر دے گھر گیا۔ اوس دی خیر خیریت کچھی تے دونوں رل کے باغ وچ آ گئے۔ اج مگر مچھ بہت اداس سی۔ امب چوپن توں بعد مگر مچھ نے باندر نوں آ کھیا کہ میں تینوں اپنے گھر لے جانا چاہنا واں۔ میری بیوی نوں کل تیرے امباں دا تحفہ بہت پسند آیا اج اوس نے گھر وچ تیرے لئی دعوت دا انتظام کیتا اے۔ باندر ایہہ سن کے بہت خوش ہویا تے چھال مار کے مگر مچھ دی پیٹھ اتے بہہ گیا۔ آ کھیا چلیئے۔ دعوت دے نال نال میں تیری بیوی نوں وی مل لوں گا۔ نہر پار کر دے ہوئے باندر نے فیر مگر مچھ کولوں اداس ہوون دی وجہ کچھی۔ ایس دفعہ اوس کولوں رہیا نہ گیا تے دس دتا کہ میری بیوی تیرا دل کھانا چاہندی اے۔ میں اوس ایہہ آکھ کہ روکیا کہ باندر میرا دوست اے۔ پر نہ منی۔ مینوں افسوس ہو رہیا کہ اج توں بعد میں اپنے دوست نوں مل نہیں سکاں گا۔ اوہ تیرے دل دے نال تینوں وی کھا جاوے گی۔ ایس لئی دعوت دے بہانے میں تینوں لے کے جا رہیا آں۔ باندر ایہہ سن کے ڈر گیا۔ پر فیر چالاکی نال بولیا۔ میں تیرے نال ضرور جاواں گا تے تیری بیوی دی ایہہ خواہش ضرور پوری کراں گا۔ توں ایویں پریشان نہ ہو، پراک مسئلہ بن گیا اے۔ توں مینوں نہر دے پار لے جا۔ کیوں جے میرا دل اک درخت تے ٹنگیا رہ گیا اے۔ میں اوہ لے آواں، فیر چلدے آں، کیوں جے اسیں درختاں اتے پھر دے آں۔ اپنا دل کڈھ کے اک درخت اتے ٹنگ دیندے آں تاں جے کسے ٹہنی دے لگن پاروں اوہ زخمی نہ ہو جاوے۔ جے میں انج گیا تاں تیری بیوی دی میرا دل کھاوون والی خواہش کدھے پوری نہیں ہووے گی۔ ایہہ سن

کے مگر مچھ واپس مڑا اے۔ جدوں اوہ کنڈھے اتے اپڑ جان دے نیں۔ تاں باندر چھال مارا اک درخت اتے جا بیٹھدا اے۔ اوہ مگر مچھ نوں آکھدا اے کہ توں بہت وڈا بے وقوف ایں۔ کیہ کوئی بندہ دل دے بغیر وی زندہ رہ سکدا اے۔ توں تے تیری بیوی نے مینوں کھانا سی۔ تسی میری دوستی دا صلہ ایہہ مینوں دتا۔ جا ج توں بعد میرا توں دوست نہیں۔ ایہہ آکھ کے باندر اوتھوں چلا گیا تے مگر مچھ نوں خالی ہتھ واپس پرنا پیا۔ کسے نے سچ آکھیا اے کہ حالات دا مقابلہ بڑا سوچ سمجھ کے کرنا چاہیدا اے۔

لومڑی دی چالاکی تے خرگوش

کسے جنگل وچ خرگوشاں دی اک جوڑی رہندی سی۔ بہت سوہنے اک خرگوش تے اک خرگوشنی ہسدے کھیڈ دے اوہناں دے دن بہت پیارنال گزر رہے سن۔ دونویں اک دوسرے دا بہت خیال رکھدے سن۔ اک دوسرے دی گل مندے۔ اوہناں وچکار کدے وی کسے گل تے جھگڑا نہیں سی ہویا۔ دونویں مل کے شکار کردے تے تل کے کھاندے سن۔

اک دن اچانک جدوں اوہ گھر دے باہر کھیڈ رہے سن کہ اک بھیڑیا آ گیا۔ اوہنے جدوں موٹے تازے خرگوش دیکھے تاں اوس دی نیت وچ فتور آ گیا۔ اوس خرگوش اتے حملہ کیتا۔ خرگوشنی تے خرگوش رل کے جرأت نال اوس دا مقابلہ کیتا تے بھیڑیے نوں اوتھوں نسن تے مجبور کردتا۔ بھیڑیے نوں شکار ہتھ نہ لگن تے ہار اتے بہت غصہ آیا۔ اوہ اوتھوں چلاتے گیا پر جانڈے ہوئے آ کھن لگا میں تہا نوں چھڈاں گا نہیں۔

اک دن اوس چالاک لومڑی نوں اپنے گھر دعوت تے بلایا تے دعوت توں بعد اوس نوں آ کھیا کہ توں میرا اک کم کر میں تینوں انعام دیواں گا۔ انعام دے لالچ وچ آ کے اوس کم کرن دی حامی بھری۔ بھیڑیا آ کھدا اے کہ جنگل کے اوس نکرے اک موٹا تازہ خرگوش تے خرگوشنی رہندے نیں۔ اوہناں دا آپس وچ بہت پیاراے۔ توں اوہناں وچکار غلط فہمی پیدا کر۔ جدوں اوہ بدظن ہو جاوے گے تاں میں وارو واری اوہناں دا شکار کراں گا۔ انعام دے نال نال اوہناں دا تازہ گوشت وی تینوں دیواں گا۔

اگلے دن خرگوش بیمار ہو جاندا اے تے خرگوشنی اکلے ای شکار کرن لئی آ رہی ہوندی اے۔ لومڑی نے موقع دا فائدہ چک دے ہویاں پہلاں خرگوش تے خرگوشنی دا حال پچھیا جدوں اوس نوں پتہ لگا کہ خرگوش بیمار اے تاں اوس فوری طور تے آ کھیا کہ خرگوش بیمار نہیں اے۔ اوس بیماری دا بہانہ کیتا اے۔ اوہ تینوں پسندای نہیں کردا۔ اوہ بھیڑیے نال مل کے تینوں نقصان اپڑانا چاہندا اے۔ خرگوشنی ایہہ گلاں سن کے پریشان ہوئی تے روون لگ پئی۔ شکار کرن توں بعد جدوں اوہ گھر اپڑی تاں خرگوش گھر نہیں سی۔ اوس داشک یقین وچ بدل گیا۔ حالانکہ خرگوش خرگوشنی نوں لبھن گیا سی۔

کیوں جے اج خرگوشنی نے شکار تے کافی دیر لاه دتی سی۔ اوہ دل وچ سوچدی اے کہ اوہ واقعی بھڑیے نال مل گیا اے تے اوس نوں ملن لئی گیا اے۔ جدوں لومڑی نے ویکھیا کہ خرگوشنی نے اوس دیاں گلاں دایقین کر لیا اے تاں اوہ اوتھوں اوس تھاں اتے آجاندی جتھے خرگوش خرگوشنی نوں تلاش کر رہی سی۔ اوس موقع ویکھ کے خرگوش دے کن وی خرگوشنی دے خلاف بھرے۔ ایس یقین توں بعد کہ خرگوش نے وی اوس دیاں جھوٹیاں گلاں اتے یقین کر لیا اے۔ لومڑی اوتھوں آجاندی اے تے ساری کہانی بھڑیے نوں دسدی اے تے آکھدی اے کہ اوہ سویر دا انتظار کرے۔ کیوں جے اوہ دونوں اک دوجے توں بدظن ہو چکے نیں ہن اکلے اکلے شکار کرن آون گے۔ توں موقع ویکھ کے اوہناں دا شکار کر لوں۔

ساری رات دونواں نے اک دوجے نال کوئی گل نہ کیتی۔ سویرے بہت ای دکھی من تے بوجھل طبیعت نال خرگوشنی اٹھی کے شکار لئی چلی گئی۔ خرگوش نوں یقین ہو گیا کہ اوہ بھڑیے نوں ملن گئی اے۔ کافی انتظار دے بعد جدوں خرگوشنی واپس نہ آئی تے خرگوش اوس نوں تلاش کرن لئی شکار والی تھاں تے گیا۔ اوس نے ویکھیا کہ اوتھے خرگوشنی داسر پیا ہو یا اے تے دھڑ بھڑیا کھا لیا اے۔ اوس نوں ایہہ ویکھ کے بہت افسوس ہوندا اے۔ اوس نے خطرہ محسوس کر دے ہو یاں اوتھوں نسن دی کوشش کیتی۔ پر بھڑیے نے بھرپور حملہ کر کے اوس نوں قابو کر لیا تے فیر اوس دی گردن مروڑ کے اوس نوں وی مارتا۔ انج غلط نہی پاروں اوہناں دا ہسد اوسدا گھر تباہ ہو گیا۔ ایس توں ایہہ گل ثابت ہوندی اے کہ ساہنوں کسے دی گلاں اتے اعتبار نہیں کرنا چاہی دا۔ جے کرتھاڈے ساتھی دے خلاف کوئی گل کرے تاں اعتبار کرن توں پہلاں اوس دی تصدیق کر لینی چاہی دی اے۔

شاہی حمام تے غریب لوہار

پرانے زمانے دی گل اے کہ اک ملک وچ بیماری پھیلین پاروں بہت تباہی ہوئی۔ اوس ملک دے بہت سارے لوک بیماری پاروں مر گئے۔ کاروبار تباہ ہو گیا۔ قحط سالی پاروں بہت سارے جانور وی مر گئے۔ مینہ نہ پین دی وجہ بہت سارے درخت سِک گئے۔ ایس ملک دا اک شہر اپنی ترقی تے خوبصورتی پاروں سارے ملک سکوں بیرون ملک بہت شہرت رکھد اسی۔ سب توں ودھ تباہی اوتھے ہوئی۔ کدے اوہ وقت سی کہ لوک دوروں دوروں اوس شہر دیاں عمارتاں تے لوکاں دا کم دیکھن لئی آندے سن۔ پر ہن اوتھے کجھ وی نہیں سی رہ گیا۔ بہت سارے لوک مر گئے یاں روزی دی تلاش وچ دو جیاں تھاواں اتے چلے گئے۔ جو لوک رہ گئے سن اوہ بہت ای سست سن۔ سوچدے ضرور سن کہ حالات نوں کوں بدلا جاوے پر اگے ودھ کے ہمت کوئی نہیں کردا۔

اک دن سارے بزرگ اک تھاں اکٹھے ہوئے تے آکھن لگے کہ شہر دی ترقی لئی کسے سچے تے ایمان دار بندے دی لوڑ اے۔ جو تباہی نوں دور کر کے شہر دیاں رونقاں مڑتوں بحال کر دیوے۔ سارے بیٹھے صلاحواں کردے رہے پر کم کرن لئی اگے کوئی نہ ودھیا تے کسے نے وی ایہہ ذمہ داری چکن دا وعدہ نہ کیتا۔ اچانک اک 18 سال دا جوان کھڑا ہو یا تے آکھن لگا۔ میں حلف دینداواں تے تہاڈے نال وعدہ کردا ہاں کہ ایس شہر دیاں بحال کراں گا تے تسی مینوں ہمیشہ یاد رکھو گے۔ سارے بزرگ اوس جوان تے اوہدے گھر والیاں نوں چنگی طرح جاندے سن۔ ایس لئی اوہ سارے اوس جوان نوں اپنا سردار بناوے تے اوس دی مدد کرن تے تیار ہو گئے۔ سب توں پہلاں اوہناں اوہدے سراتے عزت دی پگ رکھی تے رہن لئی اک سوہنا جیہا مکان دتا۔ ہن اوس دے کول چھوٹی عمرے امی پیسہ، عزت، شہرت سی، اوس نے اپنی عقل نال لوکاں نوں شہر دے سدھار لئی تیار کیتا۔ سب توں پہلاں اوس شہر والیاں لئی اک وڈی ساری مسجد بنوائی، جتھے اوہ لوکاں نوں روز چنگے کم کرن دی ترغیب دیندا سی۔ انج کرن نال سارے لوک نماز پڑھدے سچ بولدے تے اپنا کم دیانت داری نال کرن لگ پئے۔ اوہ ہر تہوار اوہناں دے نال مناند اسی تے ہر تہوار تے اوہناں نوں کوئی نہ کوئی نویں چیز تحفہ وچ دیندا سی۔ سارے لوک اوس دے ایس رویے پاروں بہت خوش سن۔

اک دن اوہ کسے دوسرے شہر گیا تاں اوس نے اوتھے دیاں گلیاں تے بازار ویکھے۔ اوس نے اوتھے اک حمام وی ویکھیا، اوس حمام دی اک اک چیز غور نال ویکھی تے واپس آ کے فیصلہ کیتا کہ ایس توں ودھیا حمام شہر وچ بنے گا جتھے کجھ لوکاں نوں روزگار مل سکے۔ اوس پہلاں شہر دیاں گلیاں تے بازاراں بناون تے سنوارن داکم کیتا تے شہر دی اک نکر وچ اک وڈا حمام بناون داکم شروع کیتا۔ اوس نے ایس لئی اک توں اک ودھ کے سوہنی شے خریدی جدوں خوبصورت حمام تیار ہو گیا تاں اوس نے ایس داناں ”شاہی حمام“ رکھیا۔ ایس نوں چلاون لئی اوس شہر دے 20 بندے جو وال کٹن دے ماہر سن اوہناں نوں بلایا تے حمام اوہناں دے سپرد کردتا تے آکھیا کہ اوہ دیانت داری نال کم کرن۔ خاص طور تے مسافراں دی خدمت چنگے ڈھنگ وچ کرن تاں جے اوہ اپنے علاقے وچ جا کے ایس حمام دیاں گلاں کرن تے اوتھوں لوک وال کٹاؤن لئی اتھے آن۔ ہن پنڈ دے سارے لوک وال اوس حمام توں کٹاؤندے سن۔ انج دناں وچ ای اوس دی شہرت دور دور تک پھیل گئی۔

جدوں شہرت دور دور تک پھیلی تاں حمام اتے کم کرن والے لوکاں اندر لالچ پیدا ہو گیا۔ اوہناں دے دماغ اندر غرور بھریا گیا۔ اک دن دو جے شہر توں اک لوہار اوس حمام اتے آیا۔ لوہار نے آکھیا کہ میرے کول پیسے نہیں ہن۔ تسی میرے وال کٹ دیو تے پیسے دی بجائے میری کولوں دروازہ یاں لکڑی خرید لو۔ اوہ من گئے اوہناں اوس دے وال کٹے تے پیسے دی بجائے اوس کول مہنگا دروازہ خریدن لئی بحث کرن لگ پئے تے نالے آکھیا کہ وال کٹن دے پیسے گھٹ نہیں تے دروازے دے بہتے اساں تینوں پیسے وی نہیں دینے۔ لوہار نے آکھیا کہ والاں دی کٹائی اک سو روپیہ اے تے ایہہ دروازہ اک ہزار روپے دا اے۔ میں تہاں نوں ایہہ کدے وی نہیں دیواں گا۔ پر اوہناں اوس لوہار نوں کٹیا تے حمام وچوں کڈھ دتا۔

لوہار روند اہو یا اوس جو ان کول اڑ گیا تے ساری گل دسی۔ گل سن کے اوس نوں بہت غصہ آیا تے حکم دتا کہ حمام والیاں نوں بلاؤ۔ حمام والے لالچ وچ پے ہوئے سن۔ اوہ پیش تاں ہوئے پر اپنی غلطی تے بے ایمانی من لئی تیار نہ ہوئے۔ جدوں اوس ویکھیا کہ گل کسے پاسے نہیں لگدی تاں اوس حمام والیاں نوں دسیا کہ میں حمام وچ تہاڈیاں حرکتاں ویکھن لئی خفیہ کیمرے وی لائے ہوئے نیں۔ جنہاں دا تہاں نوں کوئی علم نہیں۔ ایس توں بعد اوس نے کیمرے لیاون دا حکم دتا۔ جدوں کیمرے آگئے تاں اوس ساریاں نوں کیمرے والی فلم دکھا دتی۔ ایہہ ویکھ کے اوہ بہت شرمندہ

ہوئے تے اوہناں اپنی غلطی من لئی۔ اوہناں دی عزت مٹی وچ مل گئی تے غرور ختم ہو گیا۔ اوہ سارے شہر والیاں دی نظراں وچ بُرے بن گئے تے جوان نے اوہناں نوں لالچ تے بے ایمانی دی سزا دیون لئی اوہناں نوں حمام دی نوکری توں فارغ کر دتا تے اوس حمام دا انچارج لوہار دے منڈے نوں بنا دتا جو وال کٹن داوی ماہر سی۔ اوس لوہار دے کم نوں ویکھ کے شہر وچ رہن دا آکھیا تاں جے شہر دی تعمیر وچ اوس دے ہنرتوں فائدہ چکيا جاوے۔ لوہار نے اوس دی دعوت قبول کیتی۔ جوان نے اوس نوں رہن لئی اک مکان تے منڈے نوں شاہی حمام دے دتا۔ انج اوس لوہار نوں اوس دی محنت دا پھل مل گیا۔ اوس نے سوہنے سوہنے دروازے بنائے جس پاروں شہر دیاں عمارتاں سوہنیاں ہو گئیاں۔ شہر دیاں رونقاں بحال ہوئیاں تے ہن دور دور توں لوک اوس شہر نوں ویکھن لئی مڑتوں آون لگ پئے۔ اوس شہر دے سارے لوک اوس جوان نال پیار کر دے۔ اوہدی گل مندے تے اوہنوں دعاواں دیندے سن۔

مختی میاں تے سیانی بیوی

کسے پنڈ وچ دو جیاں اتے مشتمل اک خاندان رہندا سی۔ اک میاں تے دو جی بیوی اوہ غریب ضرور سن پر انتہائی مختی، ایماندار تے خوش اخلاقی دونوں دا آپس وچ پیار پنڈ وچ مثالی سی۔ اوہ کدے وی آپس وچ نہیں لڑے تے نہ ای پنڈ والیاں اوہناں نوں کدے لڑدے یاں اچی واج وچ بولدے سنیا سی۔ دونوں جی ڈھڈ بھرن لئی پنڈ وچ کوئی نکا موٹا کم کردے تے خوشی خوشی زندگی گزار رہے سن۔ کدے کدے میاں کم تے ٹر جاندا تے بیوی گھر سنبھالدی۔

اک دن میاں نوں اوس دے دوست داشہروں پیغام ملیا۔ تے اوہ بیوی نوں دس کے شہر چلا جاندا اے۔ اپنے دوست نوں ملن اوس تے دادوست دسد اے کہ میں تیرے لئی اک نوکری لہھی اے۔ تینوں کمپنی والے ویہہ 20 ہزار تنخواہ دے نال آون جاون لئی موٹر سائیکل وی دیون گے۔ توں میرے نال چل تے نوکری دے کاغذات اتے دستخط کرتاں جے تیری نوکری شروع ہو سکے۔ اوس دسیا کہ مالک تینوں کجھ پیسے پیشگی وی دیون لئی تیار اے۔ میاں اپنے دوست نال مالک کول گیا، نوکری دے کاغذات اتے دستخط کیتے تے پنج ہزار روپیہ پیشگی وصول کر کے گھر ول ٹر پیا۔

اوس نوکری ملن دی خوشی وچ اپنی گھر والی لئی مٹھائی خریدی تے گھر داخل ہوندے ای خوشی نال اپنی گھر والی آواز دتی کہ چھیتی آ۔ تیرے لئی خوشخبری لے کے آواں۔ جدوں اوس دے گھر والی اوہدے نیڑے آ کے بہہ گئی تاں میاں بولیا کہ میں شہراپنے دوست نوں ملن گیا ساں۔ میں اوس نوں کم لہھن لئی آکھیا ہو یا سی۔ اوس مینوں اک کم اتے لوادتا اے۔ مینوں 20 ہزار روپے تنخواہ دے نال آون جاون لئی موٹر سائیکل وی ملے گی۔ مالک نے مینوں پنج ہزار روپیہ پیشگی وی دے دتا اے تے میں اوس وچوں تیرے لئی مٹھائی لے کے آیاواں۔ بیوی ایہہ گل سن کے بہت خوش ہوئی۔ اوس مٹھائی دا ڈبہ کھولیا تے اوس وچوں مٹھائی چک کے پہلاں اپنے میاں دے منہ وچ پائی تے بعد وچ آپ کھا ہدی۔ بیوی نے مٹھائی کھاون توں بعد میاں نوں دسیا کہ میرے کول وی تہاڈے لئی اک خوشخبری اے، کہ تسی باپ بن والے اوتے میں ماں، میاں ایہہ گل سن کے بہت خوش ہو یا۔

میاں نے پورا مہینہ من لہ کے محنت کیتی۔ اوس دا مالک اوس دے کم توں بہت خوش ہو یا۔

جدوں اوس نوں پہلی تنخواہ ملی تاں اوس دی اڈی دھرتی اتے نہیں سی لگدی۔ گھر جان دے ہوئے اوس توں انج محسوس ہو رہیا کہ موٹر سائیکل ہو اوچ اڈ رہی اے۔ گھر آ کے سب توں پہلاں اوس سلام کیتا تے مڑ اپنی بیوی نوں بلا کے ساری تنخواہ اوس دے ہتھ اتے رکھ دتی۔ انج کرن نال اوس دی بیوی بہت خوش ہوگی۔ اوس نے بیوی نوں آکھیا کہ گھر دا سودا لیاون لئی اوس نوں اک لسٹ بنا دے۔ اوس دی بیوی نے سودے دی لسٹ بنا دتی تے اوہ اپنی بیوی کولوں پیسے لے کے خریداری لئی شہر آ گیا۔

شہر آ کے اوس سب توں پہلاں موٹر سائیکل داکم کروایا۔ گھر دا سامان خریدیا۔ اپنے واسطے کپڑے، بوٹ تے جراباں خریدیاں۔ اپنی بیوی لئی کپڑے تے حتی خریدی تے گھر پرت آیا۔ بیوی گھر دا سامان تے اپنا تحفہ ویکھ کے بہت خوش ہوئی۔ اوس دی بیوی بڑی سیانی سی۔ پیسہ بہت سوچ سمجھ کے خرچ کردی تے غریباں دی مدد وی کردتی۔

دو جے مہینے دی تنخواہ ملن، اوہناں نے گھر وچ میلاد دی محفل تے پنڈ والیاں دی دعوت دا پروگرام بنایا۔ پہلاں اوہناں مہماناں دی لسٹ بنائی۔ ایس توں بعد کھانے دا فیصلہ کیتا تے بیوی نے کھانے لئی ضروری سامان دی لسٹ دیندے ہوئے آکھیا کہ جدوں کل شام نوں گھر آؤ تاں ایہہ سامان لیندے آنا۔ کھانے وچ اوہناں چول (نمکین تے مٹھے) تے گوشت پکاون دا پروگرام بنایا۔ شام نوں گھر واپسی تے میاں نے سارا سامان خریدیا تے لے کے بیوی نوں دے دتا۔ اگلے دن اوہناں سارے پنڈ والیاں نوں دعوت تے میلاد دی محفل دا آکھیا۔ میاں نے کم توں چھٹی لئی تے گھر مہماناں دی آمد دا انتظار کرن لگ پئے۔ مہمان آئے۔ مرداں تے زنانیاں ول نعتاں پڑھیاں گئیاں۔ دُعا منگی گئی تے فیر مہماناں نوں کھانا دتا گیا۔ سارے مہمان سوادی کھانے دی تعریف کر رہے سن تے جان دے ہوئے ہر مہمان نوں مٹھائی دے کے رخصت کیتا گیا۔ سارے لوک خوش سن تے اوہناں نوں دعاواں دے رہے سن۔

کچھ مہینیاں پچھوں رب نے اوہناں نوں اک دھی عطا کیتی۔ اوہناں دی بیٹی دے نین نقش بڑے تکھے، رنگ گورا چٹا، موٹیاں موٹیاں اکھاں سن۔ انج جا پدا سی کہ کوئی شہزادی اوہناں دے گھر آ گئی ہووے۔ اوہ اپنی بیٹی نوں ویکھ ویکھ بہت خوش ہو رہے سن۔ اوہناں نے اوس داناں ”نور“ رکھیا۔ جدوں اوہ اوہدے ول ویکھدے تاں اوہناں نوں انج محسوس ہوندا کہ جیویں نور اوہناں

دے ویٹھڑے وچ چمک رہیا ہووے۔ پنڈ وچوں اوہناں دے رشتے دار تے یار سجن ایس پری نوں ویکھن لئی آئے، کسے نے پچی نوں پیسے دتے تے کسے کپڑے۔ کوئی اوہدے لئی کھڈا نے لے کے آیا تے کوئی مٹھائی۔

ایہہ محنتی بندہ روز سویرے اپنے کم تے چلا جاندا۔ اوس دی بیوی اوس نوں دو پہر لئی روٹی نال دیندی تے بعد وچ گھر دی صفائی تے دو بے کماں وچ معروف ہو جانندی۔ اوس نے اپنی سیانف نال گھر دی اک اک چیز اوہدے تھان تھان رکھیا ہو یا سی۔ گھر دی صفائی تے چیزاں دی ترتیب ویکھن والا تعریف کردا۔ وقت گزرن دے نال نور وڈی ہو گئی تے اوہنوں پنڈ دے سرکاری سکول وچ داخل کروا دتا گیا۔ جد نور سکول دی یونیفارم پانندی تاں انج جا پدا جیویں اوہ سچ مچ دی اک پری ہووے۔ اوس نوں ویکھ کے اوہناں دی جان وچ جان آ جانندی تے چہرے اُتے سکون تے مسکراہٹ۔ اوہناں دی زندگی اپنی دھی توں شروع ہوندی تے اوس اتے ختم ہو جانندی۔ زندگی اپنی خوش نال گزر رہی سی کہ اوہناں نوں نور دے وڈے ہون تے وقت گزرن دا احساس تک نہ ہو یا۔ ہن نور دے والد دی ترقی ہو گئی سی۔ مالک نے اوہدے کم توں خوش ہو گئے اوہدے تنخواہ (40) ہزار روپیہ کردتی۔ جدوں ایہہ خبر اوس اپنی بیوی تے گھر والی نوں دسی تاں اوس بہت خوش ہوئے۔

ماں دے بیمار ہوون تے نور دے سکول جاون دی وجہ توں گھر دے کماں لئی اوہ اوکھا ہو رہیا سی۔ اوس گھر دے کم لئی اک نوکرانی رکھ لئی۔ جو سویرے نو بجے آندی تے شام نوں ست و بے اپنے گھر جانندی سی۔ اوہناں نے اک وار پنڈ والیاں نوں دعوت اتے بلایا تے ایس دفعہ اوہناں نے ہر مہمان نوں مٹھائی دے نال اک اک سوٹ وی دتا تے غریب سبناں تے رشتہ داراں نوں راشن سارے مہمان بہت خوش ہوئے تے اوہناں نوں دعاواں دتیاں رات نوں نور دے امی ابو پڑھائی وچ اوس دی بہت مدد کردے سن۔ جس پاروں نور ہمیشہ کلاس وچ پہلے نمبر اتے آندی سی۔ اوہ اپنی بیٹی دی کامیابی اُتے بہت خوش سن۔ وقت گزر گیا تے نور نے یونیورسٹی وچ داخلہ لے لیا۔ اوس دے والد دی وی ترقی ہو گئی تے تنخواہ ہن (60) ہزار روپیہ ہو گئی۔ تنخواہ ودھن دے نال اوس دی گھر والی نے زیادہ غریباں دی مدد کرنا شروع کردتی۔ انج سارے لوک اوہناں نوں دعاواں دیندے۔ نور نے یونیورسٹی توں ایم۔ اے دا امتحان پاس کیتا تے کالج وچ پروفیسر لگ گئی۔ پروفیسر لگن نال اوہدے والدین دا اک خواب پورا ہو گیا۔ اچانک اک دن جدوں نور اپنے والد دے نال

کالج جا رہی سی کہ پچھوں اک کاروالے نے موٹر سائیکل نوں ٹکڑا ماری۔ جس پاروں نور تے اوہدا والد زخمی ہو گئے۔ لوکاں نے اوہناں نوں ہسپتال پہنچایا پر نور دا والد بیچ نہ سکیا۔ نور نوں اپنے والد دی موت دا بہت دکھ ہویا۔ پراوہ رب دا بھانامن کے بہہ گئی۔ جدوں لوک نور دے سامنے اوہدے والد دے اخلاق۔ مہمان نوازی، دیانت داری، محنت تے غریب پروری دی تعریف کردے تاں نور بہت خوش ہوندی تے اوہنوں انج جا پیدا کہ اوہدا والد مر یا نہیں بلکہ زندہ اے۔

اچھائی رینکی دا بدلہ

کسے ملک اتے اک ظالم بادشاہ حکمرانی کر رہی سی۔ اوہ اپنی رعایا اتے بہت ظلم کرداتے اوس دے دربار وچوں کسے نوں وی انصاف نہیں سی ملدا۔ جووی اوس دے خلاف بولدا، اوہ اوس نوں جانوں مار دیندا سی۔ کسے نوں اوہ پھاہے لانداتے کسے نوں بھکھے خون خوار جانوراں اگے سٹ دتا۔ کسے دے ہتھ پیرکٹ دینداتے کسے دیاں اکھاں کڈھ دیندا۔ اک سپاہی نے بادشاہ دے ظلم دے خلاف آواز چکی تاں بادشاہ نے اوس نوں مارن دا حکم دے دتا۔ اوہ سزاتوں بچن لئی اپنے گھروں نسیا تے جنگل وچ جا کے لک گیا۔ بادشاہ نے سپاہیاں نوں جنگل جا کے لہن تے گرفتار کرن دا حکم دتا۔ سپاہی اوس نوں گرفتار کرن لئی جنگل جاندا نہیں۔ پراگوں اوہناں نوں شیر ملدا اے جو گرج دار آواز وچ بول رہی سی۔ سپاہی ایہہ دیکھ کے ڈر جاندا نہیں تے اوتھوں واپس بادشاہ کول آ جاندا نہیں۔ جدوں سپاہی نے اوہناں نوں واپس جاندا دیکھیا تاں اوہ لگی ہوئی تھاں توں باہر آیا۔ اوہ وی شیر نوں دیکھ کے بہت خوف زدہ ہوندا اے۔ جدوں اوس غورنال آواز سنی تاں اوس نوں لگیا کہ شیر کسے مصیبت وچ اے۔ سپاہی جدوں شیر دے نیڑے ہو یا تاں شیر نے اوس نوں کچھ نہ آکھیا، ہمت کر کے سپاہی شیر دے ہور نیڑے ہو یا تاں اوس دیکھیا کہ اک تیر شیر دی لت وچ کھبیا ہو یا اے تے تیر لگن پاروں لہولہان اے۔ سپاہی نے ہمت کر کے پہلاں شیر دی لت وچ تیر کڈھیا جس پاروں اوہدی پیڑ کچھ گھٹ گئی۔ مڑ اوس نے اوہدے پیر وچوں کنڈا کڈھیا۔ شیر اوس دی ایس رحمدلی تے انسان دوستی توں بہت متاثر ہو یا اوس دے پیر چمے تے لنگر ہندا ہو یا جنگل ول چلا گیا۔ اوہ ساری رات بادشاہ دے خوف دے مارے جنگل وچ لکیر ہیا۔

اگلے دن بھکھ نال اوس دا برا حال ہو یا۔ اوس سمجھیا کہ ہن بادشاہ دے سپاہی اوس نوں گرفتار نہیں کر سکن گے کیوں جے اوہ اوتھوں چلے گئے نہیں۔ جدوں اوہ جنگل توں باہر نکلیا تاں پہلوں توں موجود سپاہیاں اوس نوں گرفتار کر لیا تے اوس نوں بادشاہ اگے پیش کردتا۔ بادشاہ نے غصے وچ اوس نوں مارن دا حکم دتا تے مارن دی تاریخ متھ کے شہر وچ اعلان کروا دتا کہ باغی نوں بھکھے شیر اگے سٹیا جاوے گا۔ سارے لوک میدان اندر آ کے باغی دی موت دا نظارہ دیکھن تاں جے آئندہ

کوئی بادشاہ دے خلاف بغاوت کرن یاں گل کرن دی جرأت نہ کرے۔ مقررہ تاریخ تے میدان لوکاں نال بھر گیا۔ سپاہیاں نے بھکھے شیرنوں میدان اندر چھڈ دتا تے مڑاوس سپاہی نوں شیراگے سٹ دتا۔ بھکھ پاروں شیر سپاہی اتے حملہ کر دا اے پر چھیتی ای اوہ سپاہی دے پیر چٹن لگ پیندا اے۔ ایہہ منظر ویکھ کے سارے حیران ہو جان دے نیں۔ پر اصل گل دا کسے نوں وی پتہ نہیں ہوندا۔ دو جے سپاہی شیرنوں پھڑ دے نیں تے جنگل وچ چھڈ آندے نیں۔ ایہہ سپاہی وی اوہناں دے نال ہوندا اے۔ سارے رستے دو جے سپاہی شیر کولوں ڈردے رہندے نیں پر ایہہ اوس نوں پیار کردار ہندا اے۔ جنگل اندر جا کے شیر نے اک وار فیر ایس دے پیر چھے تے ایس نے شیر دے متھے اتے پیار کیتا۔ شیر جنگل اندر چلا گیا تے ایس واپس پرت آئے۔

جدوں سپاہی نوں دوبارہ بادشاہ اگے پیش کیتا گیا تاں اوس نے ساری کہانی بادشاہ نوں دسی۔ انج بادشاہ نے اوس دی نیکی دے صلے وچ شیر دی نیکی نوں ویکھ کے اوس نوں معاف کردتا تے آئندہ ظلم توں توبہ کر کے انصاف کرن دا وعدہ کیتا۔ جے کرتسی وی کسے نال نیکی کرو گے تاں تہانوں اک نہ اک دن اوس دا بدلہ ضرور ملے گا۔

ٹونی دی قربانی

کسے پنڈ وچ اک کسان رہندا سی۔ بہت ای محنتی تے ہر کم شوق نال کرن دا عادی سی۔ اوس دے گھر والے تے بچن اوس نوں محنت نال کم کردے ویکھدے تاں بہت خوش ہوندے۔ واہی کرن دے نال نال اوس نوں مختلف جانور پالن دا شوق وی سی۔ اوہ روز سویرے اٹھدا، نماز پڑھدا تے خود ناشتہ کرن توں پہلاں چڑیاں، کاواں تے طوطیاں لئی دانہ لے کے اپنے گھر دی چھت اتے چلا جاندا۔ اوس دے چھت اپر جاون دی دیر ہوندا سی کہ بہت سارے پرندے دانہ چکن لئی اوتھے آ جاندے۔ اوہ پرندیاں نوں دانہ پانداتے پانی والا بھانڈا روز بھر کے رکھدا۔ کئی وار انج ہوندا کہ پرندیاں نے اوہدے چھت اپر چڑھن توں پہلاں شور مچایا ہوندا سی۔ انج جا پیدا کہ پرندے اوہدے نال گلاں کردے نیں۔ اوہ بہت خوش ہوندا خاص کر اوس ویلے جدوں اوہ کسے زخمی پرندے دی مرہم پئی کردا۔ اوس دابالاں وانگ خیال رکھداتے صحت یاب ہوون تے اوس نوں آزاد کر دیندا۔ اوہ بیمار جانوراں دی تلاش وچ روز جنگل وی جاندا۔ پر اوس نوں کوئی جانور نہ ملیا تے اوہ گھر مایوس پرتا۔ ایس توں بعد اوہ ناشتہ کرداتے کھیتاں وچ کم تے ٹر جاندا۔ سارا دن رج کے محنت کرداتے شام نوں گھر واپس آندا۔ اوہدے والدین اوہدی محنت توں بہت خوش سن۔

ایس کسان دے گھر وچ صرف چار جی سن۔ اوس داباپ، ماں، وڈا بھراتے اوہ۔ گھر وچ اوہدا چوتھا نمبر سی۔ اوہ اپنے والد دی ہر گل مندا۔ جس پاروں اوس دا والد اوہدے نال رج کے پیار کردا۔ اوہدی سالگرہ دادن آیا، پر اوس نوں سالگرہ اتے وکھری قسم دا تحفہ دیون دا سوچیا۔ الماری وچوں پیسے لے تے اپنی گھر والی نوں دس کے اپنے وڈے پتر نال شہر آ گیا۔ اوہدا وڈا بھرا سوچ رہیا سی کہ اباجی نے نئے لئی کیہڑا وکھری قسم دا تحفہ خریدنا ایں۔ اوس اپنے والد کولوں پچھیا پر اوس دے والد نے اوہنوں چپ کر کے نال چلن لئی آکھیا۔ آخر اوہ ٹردے ٹردے اک جانوراں والی دکان اتے اپڑ گئے۔ اوس دکان وچ وکھو وکھ پرندیاں توں علاوہ کئی نسلاں دیاں بلیاں تے کتے وی وکن لئی موجود سن۔ اوس دے والد نے اوہدے لئی دکان توں اک نکا جیہا بہت پیارا کتے دا بچہ خریدیا۔ جس دے کن کالے تے باقی دا سارا جسم چٹا سی۔ اوہ قدر وچ بہت اُچا نہیں سی تے اوہدے جسم اتے

وڈے وڈے چٹے وال سن۔ ایس دی قیمت 2 ہزار روپے سی۔ اوس دے والد نے قیمت ادا کیتی۔
وڈے بھرانے اوس نوں بڑے پیار نال چکیا تے شام توں پہلاں اوہ گھر واپس آ گئے۔

گھر آ کے اوہناں نکلے نوں سا لگرہ دا تحفہ دتا جس نوں ویکھ کے اوہ بہت خوش ہويا۔ کتا گھر دے
ویٹھے وچ ڈورن لگ پیا تے نکا اوہدے پچھے پچھے۔ نکلے نوں اپنی خوش ہوئی کہ اوہ ہر ویلے اوس نوں
اپنے نال رکھدا۔ دونوں ویلے اوس نوں دودھ پانداتے نالے گوشت وی۔ تھوڑے دنا مگروں کتے نے
قد کڈھیا تے اوس دی صحت وی پہلے نالوں چنگی ہو گئی۔ نکلے نے اوس داناں ”ٹونی“ رکھیا۔ اوہ ہر روز
اوس نوں باہر دی سیر کروان لئی لے جاندا، تے اوس نوں چھالاں مارنیاں تے دوڑنا سکھا وندا۔ دونواں دا
آپس وچ پیار بہت ودھ گیا سی۔ رات نوں ”ٹونی“ نکلے دی منجی تھلے سوندا تے سویرے اوہدے اٹھن نال
ای اٹھ جاندا۔ ”ٹونی“ نکلے دے نال ای کھیتاں ول جاندا۔ نکا کھیتاں وچ کم کرداتے ”ٹونی“ اک پاسے
بہہ کے اوس نوں ویکھدا رہندا۔ شام نوں اوہ نکلے نال گھر آ جاندا ”ٹونی“ نے نکلے دے سکھاون تے
چھالاں مارنیاں۔ چیزاں نوں پھڑ کے لیانا تے دوڑنا سکھ لیا سی۔ نکا دور گیند سٹ داتے ”ٹونی“ نوں
لیا وں لئی آ کھدا۔ ”ٹونی“ گیند پچھے بھج داتے پھڑ کے واپس نکلے نوں کر دیندا۔

اک سویرے ”ٹونی“ نکلے دے نال کھیتاں ول جا رہیا سی کہ رستے وچ اک سپ نے رستہ
بند کیتا ہويا سی۔ نکلے نے اوس نوں اک سوٹی نال اک پاسے کرن دی کوشش کیتی تے سپ نے نکلے
اتے حملہ کر دتا۔ نکا پھرتی نال اک پاسے ہو گیا تے سپ دا حملہ ناکام ہو گیا۔ ایہہ سارا کجھ ”ٹونی“
ویکھ رہیا سی۔ اوہ بہت ہمت والا تے بہادر سی۔ اوہدے دل وچ نکلے لئی پیار بھریا ہويا سی۔ جدوں
سپ نے دو جی وار نکلے اتے حملہ کیتا تاں سپ دے نکلے تک اپڑن توں پہلاں ای اوہ سپ دے
سامنے آ گیا۔ اوس ڈٹ کے سپ دا مقابلہ کیتا تے اوس نوں اپنے منہ وچ چتھ کے مار دتا۔ سپ دا
زہر اوہدے دنداں نوں لگن پاروں اوہدے ڈھڈ اندروی چلا گیا تے سارے جسم وچ پھیل گیا۔
جدوں ”ٹونی“ دی حالت خراب ہوون لگی تاں نکا اوس نوں پنڈ دے جانوراں والے ہسپتال لے گیا پر
اوس ویلے تائیں بہت دیر ہو چکی سی۔ انج ”ٹونی“ دے جسم وچ سپ دا زہر پھیلن پاروں موت ہو
گئی۔ نکلے نوں اوہدی موت دا بہت دکھ ہويا۔ اوہ اوہدی لاش چک کے پنڈ توں باہر گیا تے ٹویا
کڈھ کے اوس نوں دب دتا، تے روند گھر واپس آ گیا۔

لومڑی مکاری تے چالاکی

پرانے زمانے دی گل اے کہ اک شیر کسے جنگل وچ راج کرداسی۔ سوچ چنگی دامالک ہر کسے نال پیار و محبت نال گل کردا۔ جس پاروں جنگل دے سارے جانور اوس توں بہت خوش سن تے اوس دی عزت کردے سن۔ شیر نے اپنے دیس داکم چلاون لئی کئی جانوراں نوں اپنا وزیر بنایا ہو یا سی۔ لومڑی شیر دے دوسرے جانوراں نالوں بہت نیڑے سی۔ شیر جنگل دے ہر معاملے وچ لومڑی نال مشورہ کردا۔ اوہ اوس نوں بہت سیانا سمجھداسی تے اوس دے مشورے اتے عمل وی کرداسی۔ لومڑی بہت گل جان داسی کہ شیر اوہدے اتے بہت اعتبار کردا اے۔ ایس پاروں اوہ کسے ہور جانور نوں شیر دے نیڑے نہیں سی آون دیندا۔ جے کوئی شیر نوں ملنا چاہندا تاں اوہ کوئی نہ کوئی بہانہ بنا کے اوس نوں ٹال دیندا۔

کچھ سالوں پچھوں شیر بیمار ہو گیا۔ بیماری ودھ دی گئی جس پاروں اوس دی اک لت وی کمزور ہو گئی۔ جس پاروں اوہ ہن بہتاشکار نہیں سی کر سگدا، شیر نے اک دن سارے جانوراں نوں اکٹھا کیتا تے آکھیا کہ اوہدے لئی کسے چنگے حکیم کولوں دوائی لیا و تاں جے میں ٹھیک ہو جاواں، کیوں جے اوہ سارے شیر نال پیار کردن ایس لئی دوائی لیا و لئی تیار ہو گئے۔ لومڑی بہت چالاک سی۔ اوہ جان داسی کہ جے شیر مر گیا تاں حکومت اوس نوں ملنی ایں۔ اوس نے شیر نوں مارن دا سوچیا۔ سارے جانور چنگے چنگے حکیمان کولوں دوائی لے کے آئے۔ پر لومڑی نے آکھیا کہ تسی جاؤ میں آپ شیر نوں کھاوا دیواں گا۔ جدوں جانور چلے جاندا تے تاں اوہ اوہناں دی دوائی دیواں دی تھاں اپنی نیند والی دوائی شیر نوں دیندا۔ جس پاروں شیر ستار ہندا تے انج دن بدن اوہ کمزور ہوندا گیا۔

جنگل دے جانوراں وچ اک چیتا وی رہندا سی۔ اوہ وی شیر نوں بہت پیار کرداسی۔ اوہ لومڑی دی چالاکی نوں چنگی طرح جانوسی تے اوہدے کولوں چڑکھاندا سی۔ چیتے نے کئی وار کوشش کیتی کہ اوہ آپ شیر نوں دوائی دیوے پر لومڑی نے اوس دی ہر کوشش ناکام بنا دتی۔ ہن چیتے نے لومڑی جاسوسی شروع کر دی کہ آخر لومڑی کیوں نہیں کسے نوں ملن دیندا۔ اک دن اوہ رنگے ہتھوں پھڑیا گیا۔ لومڑی باندر نوں کہہ رہی سی کہ میں کسے جانور دی دوائی شیر نوں نہیں دیندا۔ سگوں زہر دے رہیا آں۔ تاں جے شیر مر جاوے تے حکومت مینوں مل جاوے، جے انج ہو گیا تاں میں تینوں اپنا وزیر بنا لوں گا۔

توں ایہہ گل کسے نوں نہ دسی۔ چیتے نے ایہہ ساریاں گلاں سن لئیاں تے شیر نوں شکایت کرن دا سوچیا۔ لومڑ نے جدوں ویکھیا کہ چیتے نے ایہہ ساریاں گلاں سن لئیاں نیں تاں اوہ چیتے توں پہلاں ای شیر کول اپڑ گیتے آکھیا بادشاہ سلامت میں تہاڈے لئی دوائی لین گیا تاں حکیم نے آکھیا کہ جے کر بادشاہ سلامت کسے موٹے تازے چیتے دا شکار کرن تے اوس دل کھالین تاں تندرست ہو سکدے نیں۔ اپنی دیروچ چیتا وی اوتھے آ گیا۔ اوس نوں آندے ویکھ کے اوہدے دل وچ خیال آیا کہ جے میں ایس دا شکار کر کے ایس دا دل کھاواں تاں چھیتی ٹھیک ہو جاواں گا۔ اوس سوچیا کہ رب نے میری دوائی خود میرے کول گھل دتی اے۔ چیتے دے نیڑے آون تے ایس توں پہلاں کہ اوہ لومڑ دی سازش بارے کجھ دسدا۔ شیر نے اوہدے اتے حملہ کردتا تے اوس مار کے اوہدا دل کھالیا۔ لومڑ ایہہ سب کجھ ویکھ کے ہس رہیا سی تے اپنی مکاری اتے خوش ہو رہیا سی۔

اک سی چڑی تے اک سی کاں

کسے پنڈ وچ اک چڑی تے کاں رہندے سن۔ ایہناں دے گھر نالوں نال سن تے اوہ وکھرا وکھرا کم کردے سن۔ چڑی نے سوچیا کہ کیوں نہ میں تے کاں مل کے کوئی کم کر لیے تاں جے آمدن وچ وادھا ہو سکے۔ اوہ کاں نوں مکئی بچن دی صلاح دتی۔ کاں نے فوراً حامی بھرلی۔ چڑی نے آکھیا کہ رل کے محنت کراں گے جدوں مکئی پک جاوے گی تاں حصہ ادھا ادھا کر لوں گے۔ محنت وی برابر دی ہووے گی تے حصہ وی برابر دا ہووے گا۔ کاں نے حامی بھر لئی۔ چڑی نے کاں نوں آکھیا کہ ساہنوں اج توں ای اپنا کم شروع کر دینا چاہی دا اے تاں دو جیاں دی مکئی پکن توں پہلاں ساڈی مکئی پک جاوے تے ساہنوں چنگا منافع ملے۔ کاں نے آکھیا تیری گل ٹھیک اے۔

اگلے دن چڑی نے کاں نوں سویرے سویرے جاگادتا تے کھیت وچ ہل چلاو ان لئی جان دا آکھیا کاں نے جواب دتا۔

”چل چل توں میں آیا۔ دو بکریاں تلکایاں۔ میری موجاں لائیاں۔ ٹھم ٹھم کر دا میں آیا۔“

چڑی اکلے کھیت چلے جاندی اے تے سارا دن ہل واہ کے شام نوں گھر واپس آندی اے۔ اوس نوں بہت افسوس ہوندا اے کہ کاں نے اوس دا ہل چلاو وچ ساتھ نہیں دتا۔ اگلے دن چڑی نے مڑکاں نوں سویرے سویرے جگایا تے آکھیا زمین تیار اے اج مکئی دا بی پانا اے۔ چل جا کے چھیتی چھیتی کم ختم کریئے۔ کاں نے فیر پہلاں والا ای جواب دتا۔ جواب سن کے چڑی کھیت ول بی کھلارن لئی چلے جاندی اے۔ شام نوں گھر آ کے اوس کاں نال کم نہ کروان دی شکایت کیتی۔ کاں نے آکھیا کہ اوہ کل توں تیرے نال ضرور کم کروائے گا۔

تیجے دن چڑی نے سویرے سویرے کاں نوں آکھیا کہ اج پانی دی واری اے۔ توں جا کے پانی بنھ تے کھیت ول گیڑا مار دی آں تاں جے پانی ضائع نہ ہووے۔ کاں نے اگوں فیر پرانا جواب دوہرایا۔ مجبوراً چڑی نوں اکلے کھیت جانا پیتا اے اوس اکلے پانی کھیتاں نوں لایا۔ گھر آ کے اوس شکایت کیتی تے کاں نے آکھیا کہ اوس دی طبیعت اچانک خراب ہوگئی سی جس واسطے اوہ کھیت نہ جاسکيا۔ طبیعت ٹھیک ہوون تے اوہ ضرور اوہدے نال کم کرے گا۔ ایس توں بعد چڑی نے مکئی دی

گوڈی کرن دا آکھیا، اگوں کاں نے پرانا جواب ای دتا۔ چڑی کھیت جاندی رہی تے بہت محنت نال مکئی دی دیکھ بھال کردی رہی۔ کاں اک دن وی کھیت کم کرن نہ گیا۔ کجھ مہینیاں بعد رب نے چڑی نوں اوس دی محنت دا پھل دتا۔ مکئی پک گئی سی۔ ہر پاسے چھلیاں نظر آ رہیاں سن۔ جس نوں ویکھ کے چڑی بہت خوش ہو رہی سی۔

چھلیاں پکن تے اوس ٹانڈیاں توں چھلیاں آپ ای وکھریاں کیتیاں تے دو ڈھیر بنا دتے اک چھلیاں دا تے دو جا ٹانڈیاں دا۔ ونڈ کرن توں بعد چڑی کاں نوں آکھدی اے کہ ایہہ دو ڈھیر نیں اک چھلیاں دا تے دو جا ٹانڈیاں دا۔ توں جیہڑا وی لینا ایس لے لے۔ کاں ایہہ گلاں سناندیاں چھلیاں دے ڈھیر اتے بہہ گیتے آکھیا ایہہ ڈھیر میرا اے۔ چڑی نوں ایس نا انصافی اتے بہت دکھ ہو یا پر اوہ صبر کر کے چپ کر گئی۔ کاں خوشی خوشی کدے چھلیاں دے ڈھیر اتے بہند اتے کدے چھلیاں دے ڈھیر وچ لک دا کہ اچانک تیز ہنیری آئی تے روز دا مینہ پین لگ پیا۔ کاں مینہ توں بچن لئی چھلیاں دے ڈھیر اندر لکیاں پر تیز ہنیری پاواں چھلیاں دی اک بوری اوس اتے ڈگی تے اوہ تھاں اتے ای مر گیا۔ چڑی مینہ توں بچن لئی ٹانڈیاں وچ لکی رہی تے اوہ مینہ توں بچ گئی۔ انج چڑی نوں کیتی محنت دا پھل مل جاندا اے۔ تے کاں نوں دھوکہ دیوں، چالاکی کرن تے کم نہ کرن دی سزا مل جاندی اے۔ چڑی لالچی دی لاش نوں او تھے ای چھڈ کے اپنے پنڈ آ جاندا اے۔

جھوٹ دی سزا

اک دفعہ داڈ کراے کہ کسے پنڈ وچ اک چغل خور رہندا سی۔ پنڈ والے اوس دی ایس عادت توں تنگ سن۔ چغلی کرنا اوہدی عادت بن گئی سی تے ایس وجہ توں اوہدی بہت سارے لوکاں نال لڑائی وی ہوئی اوہ روٹی پانی تے چھڈ سکد اسی پر چغلی چھڈنا اوہدے لئی بہت اوکھا سی۔ لوک اوہدیاں گلاں اتے یقین نہیں سن کردے پر فیروی اوہ اپنی چرب زبانی نال لوکاں نوں اپنے پچھے لاه لیند اتے لوکاں وچ کار لڑائی کروادیندا۔ اک دن اوس جھوٹ بول کے دو بھراواں دی لڑائی کروادتی تے مڑ اصلیت سامنے آون تے سارے پنڈ نے رل کے اوس نوں کٹیا تے پنڈوں کڈھ دتا۔

ہن اوہ رہن لئی دو جے پنڈ اپڑیا تے رہن لئی کراے دامکان لیا۔ کیوں جے ایس پنڈ والے اوس دی عادت توں واقف نہیں سی ایس لئی اوس نے فیصلہ کیتا کہ اوہ ہن کسے دی چغلی نہیں کرے گا تے شریف بن کے رہے گا۔ روٹی کماون لئی اوس نے کئی لوکاں نال نوکری کرن دی گل کیتی۔ اوس نوں پتہ لگا کہ وڈے زمیندار نوں نوکری لوڑاے۔ اوہ نوکری لئی اوہدے کول گیا تے نوکری دی منگ کیتی۔ کیوں جے زمیندار نوں نوکری لوڑی اسی ایس لئی اوس اوہدے کول پچھیا کہ دس کنی تنخواہ لوں گا۔ اوس جواب دتا کہ روٹی، کپڑا تے چھ مہینیاں بعد اک چغلی تے اک جھوٹ۔

زمیندار نوں اک چغلی تے اک جھوٹ دی سمجھ نہ آئی پر فیروی اوس نے اوہنوں نوکری دے دتی۔ سارے کم اوس نوں سمجھاد تے۔ ہن چغل خور روز کھیتاں ول جاندا۔ اپنا کم بہت محنت کرداتے شام نوں گھر آ کے گھر دے کم وی کردا۔ زمیندار اوس دے کم توں بہت خوش سی۔ اک مہینہ بیتن توں مگروں زمیندار نے اوس نوں کپڑیاں توں وکھ کجھ پیسے وی دتے جس نوں لے کے اوہ بہت خوش ہويا۔ اوس ہور محنت نال کم کیتا تے زمیندار نے اگلے مہینے اوس نوں کجھ ودھ پیسے دتے۔ انج ہوئی ہوئی وقت گزدا گیا تے چھ مہینے لنگھ گئے پر چغل خور نے کسے دی کوئی چغل نہ کیتی۔ اچانک اوس نوں یاد آیا کہ اوس چھ مہینیاں مگروں زمیندار نال اک چغلی کرنی تے جھوٹ بولنا ایں۔ سب توں پہلاں اوس زمیندار نال اوہدی گھر والی دی چغلی کیتی کہ اوہ اوس نوں چنگا نہیں سمجھدی تے رج کے جھوٹ بولیا۔ کیوں جے اوس نے چھ مہینے بہت محنت نال کم کیتا سی۔ ایس لئی زمیندار نے اوس دی گل اتے

یقین کر لیا، جدوں اوس نے ویکھیا کہ زمیندار نے اوس دی گل اتے یقین کر لیا اے تاں اوس نے اوہدی گھر والی اگے زمیندار دیاں کئی برائیاں بیان کیتیاں۔ جس پاروں اوس نوں اپنے گھر والے اتے غصہ آ گیا۔ اک دن معمولی جیہی گل توں دونویں جی لڑ پئے۔ جدوں لڑائی دا بابے ہوراں نوں پتہ لگاتاں اوہناں نوں بیٹھ کے اک دو جے کولوں گلاں دی تصدیق کرن دا آکھیا۔ دونواں جیاں نوں وڈی حیرت ہوئی کہ اوہناں اک دو جے دے خلاف اوہ گلاں کیتیاں ای نہیں سن چواوہناں نوں دسیاں گئیاں نیں۔ انج اصلیت معلوم ہوون تے اوہناں چغل خورنوں جھوٹ دی سزا دیون لئی اوس نوں پولیس دے حوالے کردتا۔

کبوتر، گدھ تے سڀ دی دوستی

کسے جنگل وچ کبوتر تے کبوتری اک درخت اتے آہلنا پے کے رہندے سن۔ دونویں بہت خوش سن۔ کسے وی قسم دا اوہناں نوں فکر نہ سی۔ جنگل وچوں اوہ دانہ چگدے تے آرام نال زندگی گزار رہے سن۔ حالانکہ اوہ تھکے کئی ہور پرندے تے جانور وی رہندے سن۔ پراہیناں دا کسے نال کوئی میل جول نہ سی۔ اک دن کبوتری نے کبوتر نوں آکھیا کہ ساہنوں اتھے رہندے کئی سال ہو گئے ساڈا کوئی دوست نہیں۔ تسی نال دے درخت اتے رہ رہے گدھ نال دوستی کر لو تاں جے کدے ساہنوں اوہناں دی مدد دی لوڑ پوے یاں اوہناں نوں ساڈی مدد دی لوڑ پوے تاں اک دو جے دی مدد کر سکیے۔ کبوتر نوں کبوتری دی اک گل پسند آئی تے اگلے دن اوہ دوستی دا پیغام لے کے گدھ دے گھر گیا تے اوس دے سامنے ساری رکھی۔ گدھ نے کبوتر دی گل نال اتفاق کیتا۔ دوست بن مگروں کبوتر نے گھر آ کے ساری گل کبوتری نوں دی تے اوہ سن کے بہت خوش ہوئی۔

کچھ دنوں پچھوں کبوتری نے کبوتر نوں سڀ نال دوستی لاون لئی گھلیا جو نالے والے درخت دی جڑاں وچ رہنداسی۔ اوس نال دوستی توں بعد اوہ دونویں بے فکر ہو گئے۔ کبوتر، گدھ تے سڀ کدے کدے اک دو جے دے گھر جاندے، خیر خیریت پچھدے تے اپنے گھر واپس آ جاندے۔ انج اوہناں دی زندگی بہت چنگی لنگھ رہی سی۔

اک رات انج ہو یا کہ جنگل وچ کچھ شکاری آئے۔ رات ہوون پاروں اوہ جنگل توں باہر جاوے دارستہ بھل گئے۔ اوہناں رات جنگل وچ ٹھہرن دا فیصلہ کیتا تے ڈیرے اوس درخت لائے جتھے کبوتر دا آہلنا سی۔ رات دے ہنیرے توں بچن لئی اوہناں سکے پتے تے ٹہنیاں اکٹھیاں کیتیاں تے اوہناں نوں اگ لادتی۔ روشنی ہوون دی وجہ توں اک شکاری نوں ایس درخت اتے کبوتر دا آہلنا نظر آیا جس وچ دو بہت ای پیارے بچے سن۔ اوہ بچیاں نوں آہلنے وچوں کدھن لئی درخت اُپر چڑھنا شروع کر دا اے۔ کبوتر تے کبوتری ایہہ ویکھ کے گھبرا جاندے نیں۔ کبوتر کبوتری نوں آکھدا اے کہ ساہنوں اگ بجھاوون دی کوشش کرنی چاہی دی اے تاں ہنیرے پاروں شکاری نوں کچھ نظر نہ آوے۔ اوہ دونویں اپنی جان خطرے وچ پا کے کول وگدی نہرا تے جاندے نیں تے

چونجاں وچ پانی بھر کے لیاندے تے اگ اتے سٹ دیندے نیں۔ کئی وارانج کرن تے اگ بچھ جاندی اے۔ دوجی واروی اگ نوں بچھاون لئی اوہناں رل کے کوشش کیتی تے کامیاب رہے۔ تیجی وار شکاریاں بہت سارے پتے تے ٹہنیاں نوں اکٹھا کر کے اگ لائی۔ اگ پہلے نانوں زیادہ سی۔ اوس نوں بچھانا اوہناں نوں مشکل لگ رہی سی۔ ایس لئی اوہناں گدھ توں مدد لین دا فیصلہ کیتا۔ کبوتری نہر وچوں پانی لیا کے اگ اتے سٹ دی رہی تے کبوتر نے ساری گل گدھ نوں دسی۔ گل سن کے گدھ تے اوہدے گھر والی کبوتر دے نال نہر اُتے گئے ایہناں چونجاں نوں پانی نال بھریا تے پراں نوں پانی گلا کیتا تے فیر سارا پانی اگ اتے آ کے سٹ دتا۔ جدوں بہت سارا پانی اگ اتے پیا تاں اگ بچھ گئی تے شکاری مایوس ہو گئے تھلے اتر آیا تے ہنیرے پاروں اوس سویرے کوشش کرن دا سوچیا۔ اوس اوہ سے درخت تھلے چادر وچھائی تے سو گیا۔ گدھ تے اوہدی گھر والی اوتھوں چلے گئے۔ کبوتر تے کبوتری نے اوہناں دا شکریہ ادا کیتا۔ کبوتر تے کبوتری بھانویں اپنے بچیاں نال اپنے آہلنے وچ سن پررات اوہناں بری بے چینی تے خوف وچ لنگھائی۔ سویرے اُٹھ کے اوہناں سب توں پہلاں سب کولوں مدد لین دا فیصلہ کیتا۔

شکاری دے اُٹھن توں پہلاں کبوتر مدد لین لئی سب کول جاند اے۔ گھر کبوتری بچیاں دی دیکھ بھال کردی اے۔ کبوتر نے پہلاں سارا رات والا واقعہ سب نوں دسیا۔ سب نے ساری گل سن کے آکھیا تسی اپنے بچے لے کے میرے گھر آ جاؤ۔ میں تہاڈے آہلنے وچ بیٹھ جاواں گا۔ کبوتر چھیتی چھیتی سب تے سپنی دے نال اپنے آہلنے ول گیا۔ ساریاں مل کے کبوتر دے بچیاں نوں اوتھوں کڈھیا تے سب سپنی دے نال اوہناں دے آہلنے وچ بہہ گیا۔ شکاری نے جدوں اکھ کھولی تاں کبوتری دے بچے چکن لئی چھیتی چھیتی درخت اتے چڑھن لگا۔ جدوں اوہ آہلنے دے کول اپڑ گیا تاں اوس نوں ایہہ دیکھ کے وڈی حیرت ہوئی کہ اوتھے کبوتر دے بچیاں دی تھان سب تے سپنی بیٹھے ہوئے نیں۔ اوس ڈردے مارے اپروں چھال ماری جس نال اوہنوں ٹنگ اتے سٹ وی لگی۔ پراوہ ایناں کو خوف زدہ ہو چکیا سی کہ زخمی ہوون دے باوجود اوس نے اپنا سامان چکیتا تے اوتھوں نس گیا۔ انج گدھ تے سب نے اپنی دوستی دا حق ادا کیتا۔

نیکی داصلہ

کسے پنڈ وچ اک بہت وڈی فیملی رہندی سی۔ دادا، دادی، بیٹا، بہو، پنج پوتے تے تن پوتیاں۔ سارا ٹبر اپنی محنت، چنگے اخلاق تے مذہب نال محبت کرن دی وجہ توں سارے پنڈ کیہ علاقے وچ مشہور سن۔ گھر دے سارے جی اپنا اپنا کم بہت محنت نال کردے۔ جس پاروں گھر وچ خوشحال وی بہت سی۔ گھر وچ چیزاں وافر ہوون پاروں اوہ کسے سوالی نوں خالی نہیں سن موڑ دے۔ دادا اپنے پتر تے پوتیاں نال کھیت وچ کم کرداتے شام نوں سارے جی گھر آ جاندے۔ گھر آ کے دادا اپنے پتر نال گھر وچ بنائی گئی دکان تے بہہ کے لوکاں دے زرعی آلات دی مرمت داکم وی کر دے سن۔ جس پاروں سارے لوک اوہناں نوں جاندے تے اوہناں دی عزت کردے سن۔ انج ای چنگے اخلاق پاروں اوہناں دی شہرت علاقے وچ دور دور تک پھیلی ہوئی سی سارے جی وڈیاں دی عزت تے نکلیاں نال پیار کردے۔ ہر کوئی ایہناں دی تعریف کردا۔ رج کے ایمان دار تے مہمان نواز سن۔ کوئی اوپر بندہ وی ایہناں کول آ جانداتاں ایہہ اوس دی رج سیوہ کردے۔ نماز روزے دے پابند سن۔ نماز فجر توں بعد تلاوت قرآن مجید کردے۔ جھوٹ توں بچدے تے دوجیاں نوں بچن دی تلقین کردے۔

پنڈ وچ رہندے اوہناں نوں کئی سال ہو گئے سن۔ پر اوہناں بارے کسے نوں بہت گھٹ معلومات سن۔ ایس لئی کہ اوہ اپنے کم نال کم رکھدے دوسریاں دے معاملے وچ مداخلت نہ کردے۔ نہ آپس وچ کدے لڑے تے نہ ای گھر والے کسے نال۔ اوہناں کدے کسے نوں گالی گلوچ نہیں سی کیتی۔ آندے جاندے جووی ملدا اوس نوں سلام کردے۔ ادب نال پیش آندے تے جنے جوگے ہوندے اوس دی خدمت وی کردے ہر کوئی اوہناں دی تعریف کردا۔ بزرگ اولاد دی تعریف سن کے بہت خوش ہوندے۔

وقت گزرن دے نال نال اوہناں نوں کئی مشکلات داسا منا کرنا پیا۔ جویں پہلاں اوہناں دے دادا تے دادی بیمار ہوئے۔ گھر وچ جو جمع پونجی سی، اوہناں دے علاج اتے لگ گئی۔ فاقیاں دی نوبت آئی پر اوہناں دے روپے وچ کوئی تبدیلی نہ آئی۔ اخیر اوہناں دے مرن تے اوہناں

نے انتہائی صبر و مظاہرہ کیتا۔ اک دن گھر دا وڈا بیمار ہو جاندا اے۔ اوس نوں ہسپتال وچ داخل کروایا جاندا اے۔ دوپتر تیار داری لئی باپ کول موجود نہیں کہ اچانک نرس اوہناں نوں دسدی اے کہ اک مریض نوں خون دی بہت لوڑا اے۔ جے تسی خون دیوتاں اوس دی جان بچائی جاسکدی اے۔ جدوں اوہ خون لئی گئے تاں اوہناں نے ویکھیا کہ زخمی حالت وچ پئے جوان دے والدین اوہناں دیاں منتاں کر رہے نیں۔ اوہناں خون دتا۔ جوان بچ گیا تے اوہناں نوں بہت ساریاں دعاواں ملیاں۔ اک دن ڈاکٹر نے دوائی دی پرچی دتی تے دوائی لیاون دا آکھیا۔ وڈا بھرا دوائی لین میڈیکل سٹور اتے گیا تاں دوائی لین توں بعد اوس کول پیسے گھٹ گئے۔ اوہ بڑا پریشان ہویا۔ دو جے بھرا کولوں پیسے لین لئی گیا۔ واپس آ کے پیسے دیوں لگا تاں مالک نے آکھیا کہ تہاڈے پیسے مل گئے نیں۔ ایہہ دوائی لوتے آئندہ ایستھوں ای تساں دوائی لینی ایں تے تہاڈے کولوں پیسے وی نہیں لینے۔ اوہ بہت پریشان ہویا کہ ایہہ ماجرہ اے۔ میڈیکل سٹور والے توں کچھن تے اوس نوں پتہ لگا کہ اوہناں خون دے کے جس بچے دی جان بچائی سی۔ ایہہ اوہناں دا ای سٹور اے۔ اوس بچے دے والد نے اپنے نال کیتی نیکی دا صلہ اوہناں دی مدد دی صورت دتا۔

راجے دے طوطے

پرانے زمانے دی گل اے کہ اک پنڈ وچ راجہ ناں دا اک بندہ رہندا سی۔ اوس نوں پالتو جانور تے پرندے پالن دا بہت شوق سی۔ اوس نے بکری، بھئیڈ، مجھ، کتا، بلی تے خرگوش توں دکھ کئی پرندے وی پالے ہوئے سن۔ اوس نوں جتھوں وی کوئی سوہنا جانوریاں پرنداملد اوہ خرید لیند اتے فیر بہت محنت تے دل نال اوہناں نوں پالدا۔ پرندیاں وچ بھانویں کہ اوس کول تتر، کبوتر تے چڑیاں وڈی تعداد وچ سن پر اوس دادل نہیں سی بھردا۔ اوہ پرندیاں دی تعداد وچ آئے دن کوئی نواں پرندیاں خرید کے وادھا کردار ہندا۔ اک دفعہ اوہ ایران دی سیر کرن گیا۔ اوتھے اوس نوں کجھ طوطے پسند آئے جو گلاں کردے سن۔ واپس تے اوس اوہ طوطے خریدے تے بڑی حفاظت نال اپنے گھر لے آیا۔ اوہ ایہناں دے بولن پاروں بہت خوش سی۔ اوہ سارا دن ایہناں نال گلاں کردا رہندا۔ جس پاروں طوطے ایس دے گھل مل گئے سن۔ طوطے بہت تیز ہو گئے سن۔ اوہ ہر روز راجے کولوں کدے چوری منگدے تے کدے کوئی پھل، کدے کھان نوں ہری مرچیاں سبزی منگدے تے کدے بادام۔ راجہ اوہناں دی ہر خواہش پوری کردا سی۔

اک دفعہ نالدے پنڈ وچ میلہ لگا۔ اوس میلے وچ دوروں دوروں لوک اپنے پالتو جانور تے پرندے نمائش لئی لے کے آئے۔ اکثر لوک بیل، گاواں، مجھاں، کتے، بلیاں، خرگوش، گھوڑے، اونٹ لے کے آئے۔ کجھ لوک نچن والے گھوڑے لے کے آئے۔ ہن میلے دے میدان وچ واری واری لوک اپنے جانوریاں پرندے لے کے آندے تے اوہناں دے کرتب دکھاندے۔ سارے لوک اوہناں دے کرتب ویکھ کے بہت خوش ہوندے تے تاڑی و جا کے داد دیندے تے اپنی خوشی دا اظہار کردے۔

راجہ وی ایس میلے وچ اپنے طوطیاں دے نال اپڑیا۔ اوس نوں یقین سی کہ جدوں اوہ طوطیاں نال گلاں کرے گا تاں لوک حیران رہ جاؤن گے۔ اوس میدان دے اندر جا کے پہلاں پنجرے وچوں طوطیاں نوں باہر کڈھیا تے اوہناں دے نمائش کیتی۔ کیوں جے طوطے اوس دی ہر گل مندے سن۔ ایس اوس دے آکھن تے اک طوطے نے کلمہ سنایا تے دو جے نے قومی ترانہ،

اک طوطے نے گیت سنایا تے دو جے نے وکھ وکھ کرتب کر کے لوکاں نوں خوش کیتا۔ ایہہ سارا کجھ میلے وچ موجود بلیاں وی ویکھرہیاں سن۔ اک بلی نے جدوں ویکھیا تے اوس دے مالک نے اوس دے گلے وچوں سنگلی اتا ردتی اے تاں اوہ تیزی نال اک طوطے اتے حملہ آور ہوئی تے اوہدی گردن اپنے منہ وچ لے کے اوس نوں ماردتا۔ ایہہ سارا کجھ اپنی تیزی نال ہو یا کہ کسے نوں وی سنبھلن دا موقع وی نہ ملیا۔ راجہ اپنے طوطے نوں بلی توں بچاؤن لئی اوہدے کچھے نسیا۔ پر بلی دور جا چکی سی۔ جدوں اوہ اپنے دو جے طوطیاں کول اپڑیا تے دو جی بلی نے حملہ کر کے اک ہور طوطے نوں ماردتا۔ انج راجہ نے بڑی مشکل نال اپنے باقی دے طوطے بچائے۔ میلے دی انتظامیہ نے اوس بلیاں دے مالکاں نوں جرمانہ کیتا جس وچوں کجھ پیسے راجے نوں وی ادا کیتے گئے۔ پر راجہ بہت ای ٹٹے ہوئے دل نال باقی دے طوطیاں نوں لے کے گھر پر تیا۔

بولدے درخت

کسے پنڈ وچ اک بہت ای سمجھ دار خاندان رہندا سی۔ اوس خاندان دے وڈے تاں اک پاسے بچے وی بہت سمجھ داری دیاں گلاں کردے سن، اوس خاندان دا اک بچہ جس دا ناں ”ننھا“ سی، ہر کسے نال بہت عقل مندی نال گل کرواتے لوک اوس دیاں گلاں سن کے حیران رہ جاندے تے اوس نال پیار کردے۔

اک دن اوہ پنڈ دے نیڑے جنگل وچ گیا۔ اوہنوں جنگل دی حالت ویکھ کے بہت دکھ ہو یا کہ جنگل دے سارے رستیاں اتے گھاہ اُگیا ہو یا اے۔ کئی درخت سک کے ڈگ پے نیں تے کئی سک دے جارہے نیں۔ اوس نے تہیہ کیتا کہ اوہ جنگل دی صفائی ستھرائی ضرور کرے گا تے ایس لئی اوہ بادشاہ تک جاو لئی تیار ہو گیا۔

اک سویر اوہ بادشاہ دے دربار اندر پہنچ جاندا اے تے سب توں پہلاں اپنے پنڈ دا تعارف کرواندا اے۔ اوس دسیا کہ میرا پنڈ بہت سوہنا اے تے پنڈ دے نال لگدا جنگل اوہناں ای گندا اے۔ مینوں ایہہ دسو تہاڈے دل وچ جنگل دی صفائی دا کدے خیال نہیں آیا۔ ایہہ گل سن کے بادشاہ سوچیں پے گیا تے سپاہیاں نوں بہت غصہ آیا۔ اوہناں ننھے نوں دربار وچوں کڈھن لئی پھڑیا۔ بادشاہ نے ایہہ ویکھ کے سپاہیاں نوں روکیتے آکھیا بچے نوں بولن دیو۔ بادشاہ نے اوس کولوں اوہناں پچھیا۔ اوس دسیا کہ میرا ناں ننھا اے۔ میرا گھر ایسے پنڈ وچ اے تے میرے والد فوج وچ نوکری کردے نیں۔ بادشاہ نے پچھیا توں کیہ چاہنا ایں؟ اوس جواب دتا کہ میری خواہش اے کہ میں جنگل دی صفائی کراں۔ تسی مینوں ایس کم دی اجازت دیو۔ کیوں جے ایہہ کم میں اکلا نہیں کر سکدا ایس لئی کجھ سپاہیاں نوں ایس کم لئی میرے نال مقرر کرو۔ تاں جے میں اوہناں دی مدد نال جنگل دی صفائی کر سکاں، بادشاہ ننھے دی ایس سوچ توں بہت متاثر ہو یا تے اوس نے 60 سپاہیاں دی ڈیوٹی لائی ننھے نال جنگل دی صفائی کرن لئی۔

ننھا اپنے سپاہیاں دے نال کئی دن پہلاں جنگل دے رستیاں دی صفائی کردا پیا۔ جدوں اوس ویکھیا کہ رستے صاف ہو گئے نیں تے جان وچ سہولت ہو گئی اے تاں اوس نے ایس توں بعد

ڈگے سکے درختاں نوں جنگل توں باہر لیاون داکم شروع کیتا۔ ایس کم دے مکمل ہون توں بعد اوس اوہناں درختاں دی تھاواں اتے نویں درخت لگوائے۔ جیہڑی زمین جنگل دی صاف ہوئی او تھے کئی قسم دے درختاں دے بی کھلا ردتے۔ تے پانی دی دتا۔ ایس توں وکھ کئی قسم دے پھل والے پودے وی لائے۔ لوکاں دے پیٹھن لئی تھاواں وی بنایاں تے انج جنگل پہلاں نالوں بہت سوہنا ہو گیا۔ ہن لوک جنگل دی سیر کرن تے جنگل دی صفائی ویکھ کے بہت خوش ہوندے۔

اک دن ننھا جنگل دی صفائی ویکھن لئی جنگل اندر دور تک گیا۔ اوس ہر تھاں صفائی ویکھی تے بہت خوش ہو یا۔ واپس آندے ہو یاں اوہ تھک کے اک درخت تھلے بہہ گیا۔ تھکاوٹ پاروں اوس نوں نیند آ گئی۔ اچانک اوس نوں محسوس ہو یا کہ جس درخت تھلے اوہ بیٹھا اے اوہ اوس نال گلاں کر رہیا اے۔ ننھا بولدے ہوئے درخت نوں ویکھ کے بہت حیران ہو یا۔ درخت اوس نوں کہہ رہیا سی کہ تیرا بہت شکریہ۔ تیری وجہ توں ساہنوں نویں زندگی ملی اے۔ جے توں کوشش نہ کرداتاں پانی دی تھوڑ پاروں کجھ دناں بعد اساں وی سک جانا سی۔ تیری وجہ توں اسیں اک وار فیر ہرے بھرے ہو گئے آں۔ ننھا ایہہ سن کے بہت خوش ہو یا۔ اگلے دن اوس دربار وچ جا کے ایہہ گل دسی تے بادشاہ دا شکریہ ادا کیتا۔ ننھے دی تجویز تے بادشاہ نے جنگل دی صفائی دا انتظام لئی پنجاہ (50) سپاہی مستقل مقرر کردتے۔

بڈھامالی

اک دفعہ دا ذکراے کہ کسے پنڈ وچ بہت وڈا امباں دا باغ سی۔ ایہہ باغ اک خدا ترس بندے دی ملکیت سی۔ ایہہ بندہ بہت زیادہ سخی سی۔ اوہ باغ توں ہوون والی آمدنی دا اک وڈا حصہ غریب لوکاں اتے خرچ کرداسی۔ اوس باغ دی راکھی لئی اک بڈھا بابا رکھیا ہو یا سی۔ بابا بہت محنتی تے ایماندار سی۔ اوس دی محنت پاروں ہر سال بہت زیادہ فصل ہوندی۔ جس پاروں باغ داما لک بہت خوش ہوندا تے اپنی آمدن وچوں بہت سارے پیسے بابے نوں وی دے دیندا۔ مالک ایس بابے اتے بہت اعتبار کرداسی۔ بابے دے ہتھ وچ بہت برکت تے مٹھاس سی۔ بابے دے ہتھاں دے لگے بوٹے کدے سکدے نہیں سن۔ ایس لئی کہ بابا اوہناں نوں اپنے بالاں طرح پالدا سی۔ لوک ایس باغ دی فصل دا بے چینی نال انتظار کردے تے جدوں امب پک کے بازار وچ جانداں تاں ہتھو ہتھ وک جانداں ایہہ ویکھ کے بابا تے مالک بہت خوش ہوندے۔

ایس باغ وچ اک نم دے درخت اتے وڈی مکھی دا چھتہ لگیا ہو یا سی۔ شہد دا ایہہ چھتہ لگ بھگ 4 فٹ تائیں پھیلیاں ہو یا سی۔ بابا ایس چھتے کولوں بہت دور سی۔ اوس کدے ایس ول دھیان نہ دتا۔ صرف اپنے کم نال کم رکھیا۔

ایس باغ دے نال ای امباں دا دو جا باغ وی سی۔ اوس داما لک اکھڑ مزاج، کنجوس تے لڑا کا سی۔ اوس داما لک نوکراں نال اکثر لڑدار ہندا، اوہناں دی بے عزتی کردا جس پاروں نوکراں لہا کے کم نہ کردے۔ نتیجہ ایہہ نکلا کہ امباں دی فصل بہتی نہ ہوندی تے نہ ای ایس باغ دے امب مٹھے ہوندے۔ مالک نوں ایس گل دا بہت ساڑا سی۔ اوہ چاہندا سی کہ کسے طریقے نال بابے نوں مار دتا جاوے تے باغ تباہ کردتا جاوے۔ تاں اوس دے باغ دے امب بازار وکن۔ اک دن اوہنے اپنے اک بندے نوں باغ دی کامیابی دارا زبھن لئی اوس باغ اندر جاوون لئی تیار کیتا۔ اوہ بندہ بناں اجازت باغ وچ آیا تے بوٹیاں دا جائزہ لین لگ پیا۔ باغ وچ پھر دے اوس نوں وڈا شہد دا چھتہ نظر آیا۔ بندہ اوس نوں ویکھ کے ڈر گیا تے اوس آ کے چھتے بارے اپنے مالک نوں دسیا۔ مالک ایہہ گل سن کے بہت خوش ہو یا۔ اوس آکھیا کہ جدوں بابا باغ وچ ہووے تے سی اک بندے نے جا کے اوس

چھتے نوں چھیڑنا اے۔ انج کرن نال کھیاں اڈ کے بابے نوں لڑن گیاں تے بابا اوہناں دے ڈنگ مارن نال آپو مر جاوے گا۔ نال مالک نے نوکراں نوں ڈرایا کہ ایس گل دا بے کسے نوں پتہ لگاتاں اوہ اوس بندے نوں جانوں مار دیوے گا۔

اگلی سویر بابا حسب معمول باغ وچ آیاتے بوٹیاں دی گوڈی شروع کر دتی۔ اوس دوپہر تائیں جنگلی گھاہ پٹیا تے کیاریاں نوں سوہنا بنادتا۔ اخیر اوہ تھک کے اک درخت تھلے بہہ گیا۔ ایہہ منظر اک بندہ ویکھ رہیا سی۔ اوس اپنے مالک نوں جا کے دسیا کہ بابا تھک کے اک درخت تھلے بیٹھا ہو یا اے۔ مالک نے دو بے نوکراں نوں گھلیا جس دے ہتھ وچ اک لمی ڈانگ سی تے ایس ڈانگ دے منہ اتے کپڑا بنھیا ہو یا سی۔ کپڑے نوں پٹول نال گلا کیتا ہو یا سی۔ اوس چھتے کول جا کے کپڑے نوں اگ لاه دتی تے آپ او تھوں دوڑ گیا۔ شہد دیاں کھیاں اڈیاں تے اوہناں بیٹھے بابے اتے حملہ کر دتا۔ ساری کھیاں اپنے ڈنگ مارے کہ بابا بے ہوش ہو گیا۔ مالک نوں جدوں ایس گل دی اطلاع ملی تاں اوہ باغ وچ آیاتے بابے نوں اپنی گڈی وچ پا کے ہسپتال لے گیا۔ پر کھیاں دا زہر بابے دے پورے جسم وچ پھیل چکیا سی۔ جس پاروں بابے دی موت ہو گئی۔ اوس نوں دفن کرن مگروں مالک بہت اداس رہن لگ پیا۔ کسے دے پچھن تے اوس دسیا کہ اوس نوں انج جا پدا اے کہ اوس دی بہت قیمتی چیز گواچی گئی ہووے۔

دو بے باغ دا مالک بابے دے مرن دی خوشی منا رہیا سی کہ اچانک بہت زور دی ہنیری وگی۔ اوس دے کئی درخت جڑاں توں اکھڑ گئے تے کئی درختاں دے امب ڈگ پئے۔ انج اوس نوں اک وڈے نقصان دا سامنا کرنا پیا۔ کسے نے سچ ای آکھیا اے کہ بے تسی کسے دا برا کرو گے تاں تہاڈے نال وی برا ہووے گا۔

بیوقوف بلی تے سیانے چوہے

پرانے زمانے دی گل اے کہ اک گھروچ بلی رہندی سی۔ اوس دے تن بچے وی سن۔ بلی انتہائی بدمزاج تے لڑاکی سی۔ چھوٹی چھوٹی گل تے لڑنا اوس دی عادت سی۔ جس پاروں اوس نوں کوئی وی پسند نہیں سی کرداتے نا ای دوستی۔ بے کراوہدے کولوں کوئی چیز منگن آندا تاں بلی اوس دی بے عزتی کردیندی۔ انتہائی کنجوس بلی ہر ویلے اپنے کول اک تھیلا رکھدی سی۔ اوس تھیلے وچ اوہنے اپنے بچیاں لئی کھان داسامان رکھیا ہوندا۔ بے کر کوئی اوس کول کھان لئی کوئی شے منگدا تاں بلی اوس نوں نہیں سی دیندی۔ تھیلے وچ کیہ کجھ اے ایس بارے صرف بلی ای جاندی سی کہ ایس نے تھیلے وچ کوئی قیمتی شے لکائی ہوئی اے۔ ایس لئی اوس محلے دے سارے جانور خاص طور تے چوہے ایس ٹوہ وچ رہندے کہ دیکھیا جاوے کہ تھیلے وچ بلی نے کیہ کجھ لکویا اے ایس بارے صرف بلی ای جاندی سی۔ باقی دے جانوراں نوں ایہو پتہ سی کہ بلی نے ایس تھیلے وچ کوئی قیمتی شے لکائی ہوئی اے۔ پر بلی تھیلا دیکھن دا کوئی وی موقع کسے نوں نہ دتا۔

اک دن محلے دے سارے چوہے اکٹھے ہوئے تے پروگرام بنایا کہ بلی نوں اپنے بچیاں نال بہت پیار اے۔ جدوں رات نوں بلی سوں جاوے گی تاں اسیں اوس دے بچیاں دے کپڑے پاء کے آرام نال تھیلے دی تلاشی لے لوں گے۔ ایس دران بے بلی دی اکھ کھل وی گئی تاں اوہ اپنے بچے سمجھ کے ساہنوں کجھ وی نہیں آکھے گی۔

پروگرام دے مطابق جدوں ادھی رات نوں بلی تے اوہدے بچے گہری نیند سوں گئے تاں کجھ چوہے بلی دے کمرے وچ داخل ہوئے پہلاں اوہناں بلی دے بچیاں دے کپڑے پائے تے فیر تھیلے دی تلاش شروع کیتی۔ اوہناں دیکھ کے حیرت ہوئی کہ بلی نے اپنے بچیاں دے کھاؤن لئی گوشت توں علاوہ کئی شیواں تھیلے وچ جمع کیتیاں ہوئیاں نیں۔ اوہ تھیلے وچوں گوشت کڈھ کے کھا رہے سن کہ بلی دی اکھ کھل گئی۔ اوس اوہناں اتے غور نہیں کیتا۔ دیکھیا کہ اوس دے بچیاں نوں بھکھ لگی اے تے اوہ روٹی کھا رہے نیں۔ چوہیاں لالچ کیتی اوہ سامان چکن دی بجائے او تھے ای بہہ کے کھاندے رہے۔ تھوڑی دیر پچھوں بلی دی مڑ کے اکھ کھلی تاں اوس نے دیکھیا کہ اوس دے

بچے تاں اوس دے نال ستے ہوئے نیں۔ جدوں اوہنے غور کیتا تاں اوس نوں پتہ لگا کہ ایہہ چوہے نیں جنہاں اوہدے بچیاں دے کپڑے پا کے اوس نوں دکھو کہ دے رہے نیں۔ بلی اوہناں نوں سزا دیون لئی ڈنڈا پھڑ لیا ئی تے سارے چوہے ڈردے مارے اوتھوں نس گئے۔ صرف چوہے دا اک بچہ جس بہتا کھالیا سی اوس کولوں نسیا نہ گیا تے اوہ کول پی بوتل اندر وڑ گیا۔

بلی نے اوس نوں کھاون لئی بوتل دے اندر اپنا منہ واڑن دی کوشش کیتی۔ پر کامیاب نہ ہوئی۔ اوس نے اپنے ہتھ نال اوس پھڑن لئی ہتھ بوتل اندر پاون دی کوشش کیتی پر ایہہ کوشش وی اوس دی ناکام رہی۔ چوہا ڈردے مارے بوتل دی اک نکرے بہہ گیا۔ بلی نوں اوس اتے بہت غصہ آ رہیا سی۔ اوس نے سزا دیون لئی اک سوٹی دی تلاش شروع کیتی تاں اوس نوں بوتل اندر واڑ کے اوس دی پیٹائی کیتی جا سکے۔ جدوں اوہ سوٹی لین لئی دو بے کمرے وچ گئی تاں باقی دے چوہے اوتھے آ گئے۔ اوہناں بلی دے آون توں پہلاں اک چوہے نے اپنی پوچھل بوتل اندر واڑی تے نکے چوہے نوں پوچھل پھڑن دا آکھیا۔ جدوں اوس پوچھل پھڑ لئی تے وڈے چوہے نے زور لاه کے اوس نوں بوتل وچوں کڈھ لیا تے اوتھوں سارے چوہے دوڑ گئے۔ جدوں بلی سوٹی لے کے آئی تاں ایہہ ویکھ کے حیران رہ گئی کہ نکا چوہا بوتل وچوں نکل کے فرار ہو چکیا اے۔ انج بلی نوں بہت شرمندگی دا سامنا کرنا پیا۔

بھیڑیا تے بھئیڈ

اک جنگل وچ اک خون خوار بھئیڑیا رہنداسی۔ اوہ بہت ظالم سی تے جانوراں دے بچے کھا جانداسی۔ اوہ سے جنگل وچ اک بھئیڈ اپنے پنج بچیاں نال رہندی سی۔ اوس دے بچے بہت شرارتی سن۔ بھئیڑیے دی اوہناں بچیاں اتے نظری۔ اوس نوں کھاوون دا کوئی موقع نہیں سی مل رہیا۔

بھئیڈ سویرے اپنے بچیاں نوں روٹی کھوا کے کم تے ٹر جاندی۔ اوہ اپنے بچیاں نوں آکھدی کہ گھر دے اندر ای کھئیڈ ناسیں۔ شرارتاں نہیں کرنیاں تے جے کوئی بوہا کھڑکاوے تاں تصدیق کرن توں پہلاں بوہا نہیں کھولنا۔ ایہہ آکھ کے بھئیڈ کم تے چلے جاندی۔

اک دن بھئیڈ دے کم اتے جاوون توں بعد بھئیڈ دے بچے شرارتاں کردے ہوئے گھروں باہر آگئے۔ باہر بھئیڑیا بیٹھا اوہناں نوں دیکھ رہی سی۔ جدوں بھئیڑیا اوہناں اتے حملہ آور ہو یا تاں اوہ ڈور کے اندر آگئے تے بوہا بند کر لیا۔ بھئیڑیا نا کام ہو کے بوہے دے اک پاسے بہہ کے اوہناں نوں کھاوون دا کوئی ہور پلان بناون لگ پیا۔ تیسرے پہر اوس نے بوہا کھڑکایا۔ بچیاں نے پچھیا کون؟ بھئیڑیے جواب دتا میں تہاڈا ماما۔ تہاڈی ماں نے کھاوون پین دا سامان دے کے مینوں تہاڈے ول گھلایا اے۔ ایہہ سامان لے لو۔ اوہناں بوہا کھول دتا تے بھئیڑیے نے اندر وڑ دے ای اوہناں اتے حملہ کر دتا تے دو بچے کھا گیا۔ باقی بچیاں لک کے اپنی جان بچائی۔ بھئیڑیے جان توں بعد وی بچے لکے رہے تے بوہا کھلا رہیا۔

جدوں شام نوں بھئیڈ کم توں واپس آئی تاں گھر دا بوہا کھلا دیکھ کے پریشان ہو گئی۔ اوس گھر داخل ہو کے اپنے بچیاں نوں آواز ماری پہلا اک بچہ اپنی ماں دے سامنے آیا تے مڑ دوسرے وی سامنے آگئے۔ اوہناں بھئیڑیے دی مکاری بارے اپنی ماں نوں دسیا۔ بھئیڈ نوں بہت غصہ آیا تے اوس بدلہ لین دا فیصلہ کیتا۔

اوہ بھئیڑیے نوں تلاش کرن لئی گھروں باہر آئی تاں اوس نوں جنگل دے اک کونے وچ بھئیڑیا ستا ہو یا نظر آیا، بھئیڈ دے بچے کھاوون نال اوس دا ڈھڈ باہر نوں ہو یا سی۔ اوس نے پہلاں اک نکا جیہا پتھر ماریا تاں جے پتہ لگے کہ بھئیڑیا گہری نیند ستا ہو یا اے کہ نہیں۔ پتھر مارن توں بعد

اوہ جھاڑیاں وچ لک گئی۔ کافی دیر تک اوس نے بھیڑیے دے ہلن دا انتظار کیتا۔ جدوں اوہ نہ ہلایا تاں اوس نے اپنے دو بچیاں تے جانوراں نوں بلایا جو بھیڑیے توں تنگ سن۔ ساریاں نے اپنے ہتھاں وچ وڈے پتھر پھڑے تے رل کے بھیڑیے اتے پتھراں دا مینہ پادتا۔ اک پتھر اوہدے سرو وچ و جا جس پاروں بہت سارا خون نکلیا۔ اوس اٹھ کے تے حملہ آور ہوون دی کوشش کیتی پر لت زخمی ہوون پاروں اوہدے کولوں اٹھیا نہ گیا۔ جانوراں نے جدوں اوہدی ایہہ حالت دیکھی تے ہور پتھر مارے۔ انج پتھراں مارن دی وجہ توں اوہدی موت ہو جان دی اے۔ بھیڑیے نے اپنے بچیاں دا بدلہ لے لیا تے باقی دے جانوراں وی اوہدے مرن تے خوشی دا اظہار کیتا۔

اپنی مدد آپ

معاشرے وچ ان گنت قسم دے لوک رہندے نیں۔ بُرے وی چنگے وی۔ رحم دل وی تے ظالم وی۔ پرکدے کدے انج ہوندا اے کہ چنگا آدمی وی ماحول دی وجہ توں برا بن جاندا اے۔ اج گل کردے آں اک اجیہے پنڈ جس دی آبادی باقی دے پنڈاں توں بہت زیادہ سی۔ آبادی دے کجھ بندے بُرے کماں وچ پھسے ہوئے سن۔ اوہناں داسارے پنڈ والیاں اتے ایناں رعب سی کہ چنگا آدمی وی اوہناں دے خلاف گل نہیں سی کر سکا۔ ایہتھوں کہ جدوں اوہناں دے ظلم دے خلاف کوئی بندہ تھانے شکایت درج کروان جاندا تاں پولیس والے شکایت درج کردے سگوں لٹا اوس نوں ڈرایا جاندا کہ ہن اوہناں بُرے لوکاں کولوں تیری جان نوں خطرہ اے۔ نشے دایو پار۔ چوری تے ڈاکے مسافراں نوں لٹتاتے زانیاں نال چھیڑ چھاڑ ایہتھوں دیاں عام برائیاں سن تے کوئی وی ایہناں دے خلاف بولن دی جرأت نہیں سی کر سکا۔ شام نوں ہنیرا پھیلن توں بعد پورے پنڈ وچ سناٹا پھیل جاندا، لوک گھراں اندروی اپنے آپ نوں محفوظ نہیں سمجھدے سن۔ ہر روز کسے نہ کسے گھر چوری ہو جانیاں ڈنگراں دا کھلنا عام جیہاں گلاں سن۔

پنڈ دی وڈی گنتی ایس ماحول توں تنگ سی۔ اک دن پنڈ والیاں رل کے سوچیا کہ ایس برائی توں چھیتی توں چھیتی جان چھڑوائی جاوے۔ پنڈ دے بزرگاں نے ایہہ فیصلہ کیتا کہ سارے پنڈ والیاں کولوں تھوڑے تھوڑے پیسے جمع کیتے جاوے تے فیر اوس توں اسلحہ خرید کے ہر گھر والے نوں دتا جاوے، جدوں ایہہ لوک کسی نوں تنگ کرن تاں بندہ اسلحہ چلاوے تے سارے پنڈ والے اوس اسلحہ چلاوے والے بندے دی مدد وی کرن گے۔ سارے پنڈ والیاں برائی دے خاتمے لئی اسلحہ خریدن لئی پیسے جمع کروا دتے۔ اخیر چوری چوری اسلحہ خرید کے ہر گھر والے نوں دے دتا گیا تے نالے چلاوے لئی حوصلہ وی۔

ایہناں بھیرے لوکاں وچوں کجھ لوک پنڈ دے کسے چوک وچ کھڑے ہو جاندا تے لنگھیاں زانیاں اتے آوازاں کسے دے تے چھیڑ دے۔ کئی وار اوہناں دے گھر والیاں دے منع کرن تے اوہناں گھر والیاں نوں ماریاں تے زانیاں نال بہتی بدتمیزی کیتی۔ اک دفعہ پنڈ دی اک کڑی کسے کم لئی گھروں باہر نکلی تے اک بد معاش نے اوس نوں تنگ کرنا شروع کردتا۔ پنڈ دا اک

نوجوان کھڑا ایہہ سارا کچھ ویکھ رہیا سی۔ اوس نے روکیا پر بدمعاش نہ ٹلیا۔ اوہ اپنے گھر گیا تے پستول لے کے اوس نوں گولی مار کے زخمی کردتا۔ بدمعاش زخمی ہو کے اپنے ساتھیاں کول اپڑیا تے ساری گل دسی۔ ساریاں نوں ودی حیرانی ہوئی اوہ رل کے اوس جوان نوں مارن لئی آئے۔ پر جدوں اوہناں اگوں بہت سارے لوکاں دے ہتھ وچ پستول ویکھے تاں ڈر کے اوتھوں واپس آ گئے۔ انج پنڈ والیاں نوں حوصلہ ملیا۔

کچھ مہینیاں بعد پنڈ دے بزرگ فیر رل بیٹھے تے اوہناں فیصلہ کیتا کہ پنڈ چوں ویہہ (20) بہادر منڈے چنے جاوَن جورات نوں اسلحہ لے کے چوکیداری کرن تے کسے وی ہنگامی صورت حال دا مقابلہ کرن لئی اوہناں دی مدد واسطے اپنے ای منڈے تیار رہن۔ ویہہ بہادر منڈیاں دی چون توں بعد اوہناں نوں اک اک پستول تے ٹارچ دتی گئی تے آکھیا گیا کہ جے اوہ بھیڑے بندے رات نوں کسے نوں لٹن، چوری کرن یاں کسے نوں چھیڑن تاں اوس نوں گولی مار دیوایس دے نال نال چوراں دا کھرا لبھن لئی اوہناں کھوجی کتے وی دتے گئے۔ رات نوں پنڈ وچ لوکاں دی پچھان تے آمدورفت نوں بہتر بناون لئی ہرگلی وچ روشنی دا انتظام وی کیتا گیا۔ ایس انتظام توں بعد پنڈ والیاں سکھ داساہ لیا۔

اک رات جدوں منڈے چوکیداری کر رہے سن کہ اوہناں نوں پنڈ دی اک نکر نوں گولیاں چلن دی آواز آئی۔ کچھ منڈے اوس پاسے دوڑے تاں پتہ لگا کہ تن بندے چوری کرن لئی اک گھر وچ داخل ہوئے نیں۔ گھر والیاں دی اکھ کھلن تے شور پاوَن تے اوہ دوڑے تے چوکی دارنہ اوہناں اتے گولی چلا دتی جس پاروں اک چور ڈگ پیتا تے باقی نس گئے۔ چوکی داراں اوہناں دا پچھا کیتا تے گولی مار کے اوہناں وچوں اک نوں زخمی کردتا تے دو جے نوں ماردتا۔ زخمی چوراں نوں پنڈ والیاں پھڑ کے سویرے پولیس دے حوالے کردتا۔ انج ای کچھ دناں بعد مسافر نوں لٹن تے چوراں تے چوکی داراں وچ گولیاں دے تبادلے وچ اک چور مار یا گیا تے باقی دے نس گئے۔ پنڈ والیاں پولیس نوں پنڈ وچ چوکی قائم کرن تے اوہناں دی حفاظت دا انتظام کرن دا وعدہ کیتا۔ پولیس جو پہلے اوہناں کولوں ڈردی سی۔ ہن پنڈ والیاں نال مل کے برائیاں دا خاتمہ کرن لگ پئی۔ اوہناں دی کوشش پاروں بہت سارے بھیڑے لوکاں دی گرفتاری ہوئی تے کچھ پنڈ چھڈ کے چلے گئے۔ انج لوکاں نے اپنی مدد آپ دے تحت پنڈ نوں برائیاں تے برے لوکاں توں پاک کیتا۔

کرنی دا بدلہ

اک دفعہ دا ذکر اے کہ اک جنگل وچ بہت سارے جانور ہنسی خوشی رہ رہے سن۔ اوہ اک دوسرے نال پیار کر دے، مدد کر دے تے اک دوجے دے دکھ سکھ وچ شریک ہوندے۔ جو یں سیانے آکھدے نیں کہ جتھے پیار ہووے او تھے ویروی ہوندا اے۔ انج ایس جنگل وچ اک سارس تے لومڑ گوانڈھی سن۔ دونوں اک دوجے دے ویری سن تے اک دوجی دی بے عزتی دا کوئی موقع ہتھوں نہیں سی جان دیندے۔

اک دن سارس نے لومڑ دی بے عزتی کرن لئی سارے جانوراں دی دعوت کیتی۔ جنگل دے بادشاہ شیرنوں دعوت دتی تے لومڑنوں وی دعوت تے بلایا۔ لومڑ وی سارے جانوراں نال آ گیا۔ سارس نے ساریاں نوں جی آیاں نوں آکھیا تے بہت اخلاق نال سب نال گل بات کیتی۔ اوس ساریاں نوں کھانا پیش کیتا تے لومڑنوں اوس دا پسندیدہ سوپ اک ”صریحی“ وچ پا کے پیش کیتا۔ لومڑ نے جدوں اپنا منہ صراحی اندر کرن دی کوشش کیتی تاں اوس دا چہرہ صراحی دا منہ تنگ ہوون پاروں زخمی ہو گیا۔ اوس نوں سارس تے بہت غصہ آیا تے اوس فیصلہ کیتا کہ اوہ سارے جانوراں دے سامنے سارس کولوں بدلہ لوے گا۔

بدلہ لین لئی اوس اک دن سارے جانوراں دی دعوت کیتی۔ شیر سمیت اوس نے سارس نوں وی دعوت دے بلایا۔ سارے جانور ویلے سردی ہوئی تھاں اتے اڑ گئے۔ لومڑ نے ساریاں دا استقبال کیتا تے گپ شپ توں بعد روٹی کھوائی گئی۔ لومڑ دے نوکراں سارس نوں شور بہ اک پلیٹ وچ پا کے دتا۔ جیہڑا اوس کولوں لمبی چنچ ہوون پاروں پی نہیں سی ہو رہیا۔ سارس نوں بہت شرمندگی ہوئی۔ انج لومڑ نے اپنی بے عزتی دا بدلہ لے لیا۔ سارس نوں احساس ہو گیا کہ اوس نے لومڑ نال بھیڑا سلوک کیتا سی تے بدلے وچ اوس نال وی بھیڑا سلوک ہو یا اے۔

غلط فہمی دا نتیجہ

اک دفعہ دا ذکراے کہ کسے جنگل وچ دو بکریاں رہندیاں سن۔ جنہاں دا آپس وچ بہت پیاری تے اوہ اک دو بے اتے اعتبار وی کردیاں سن۔ دونویں جنگل دے پھل تے گھاہ کھا کے بہت موٹیاں تے سوہنیاں ہو گئیاں سن۔ جدوں اوہناں وچوں کسے اک اتے وی کوئی مصیبت آندی تاں اوہ رل کے اک دوسرے دی مدد کردیاں تے انج اوہ مصیبت کولوں جان چھڑالیندیاں سن۔ روز اوہ چرن لئی دوسرے جنگل جان دیاں۔ رستے وچ اوہناں نوں ہر ویلے خطرہ رہنداسی۔ کیوں جے بہت سارے خون خوار جانور اوہناں نوں کھانا چاہندے سن۔ پر اوہناں دے آپسی پیار پاروں اوہ حملے دی جرأت نہیں سی کردے، جویں کہ اک وار شیر نے اک بکری اتے حملہ کیتا۔ دوسری نے شیر دے ڈھڈ وچ سنگھ مارے تے شیر نوں زخمی کردتا۔ شیر زخمی حالت وچوں اوتھوں دوڑ گیا۔ شیر دی سارے جانوراں سامنے بہت بے عزتی ہوئی تے اوہنے بے عزتی دا بدلہ لین لئی سوچنا شروع کیتا۔ پر کوئی وی حل اوس دے ذہن وچ نہ آیا۔

اک دن شیر نے لومڑی نوں سدیا تے اپنے پروگرام بارے اوس کولوں رائے منگی۔ لومڑی نے آکھیا کہ جدوں تائیں اوہناں وچکار غلط فہمی پیدا نہ کیتی جاوے۔ ایہہ کم ممکن نہیں ہونا۔ غلط فہمی پیدا کرن دا ذمہ اوس چکیتا تے اوہ بکریاں ول چلے گئی۔

اک بکری چر رہی سی تے دوجی پانی پین ندی اتے گئی سی۔ اوس نے ایس موقع توں فائدہ چکدے ہوئے پہلاں بکری دی خیر خیریت کچھی تے بعد وچ آکھیا کہ اوس نوں پیاس نہیں سی لگی، اوہ بہانہ بنا کے تیرے کول جان چھڑوا کے گئی تاں جے شیر تیرے اتے حملہ کرے تے اوس دی جان بچی رہے۔ ایناں آکھ کے لومڑی اوتھوں ندی اتے آگئی تے دوجی دی خیریت معلوم کرن توں بعد آکھن لگی کہ دوجی بکری تیرے نال پانی پین لئی نہیں آئی کہ جدوں شیر تیرے اتے حملہ کرے تاں اوس دی جان بچی جاوے۔ اینی گل آکھ کے لومڑی اپنے گھر آگئی تے دونویں بکریاں اپنے گھر ول ٹر پئیاں، دونویں بہت اداس سن تے غصے وچ وی۔ پورے رستے اوہناں کسے نہ کوئی گل نہ کیتی تے رات نوں کوئی گل کیتے بغیر ای سو گئیاں۔

اگلی سویرا وہناں دے جنگل وچ جاوَن توں پہلاں ای لومڑی نے ساری گل شیرنوں دس دتی تے شکار کرن دی تیاری دا آکھیا۔ شیر تیاری کر کے اوس رستے اتے بہہ گیا جتھوں دی بکریاں لنگھدیاں سن۔ اوس دوروں اک بکری نوں آندے ویکھیا تے پوری تیاری نال اوہ جھاڑیاں وچ لک گیا۔ جدوں بکری نیڑے آئی تاں اوس نے اوہدے اتے حملہ کردتا۔ بکری نے اپنے آپ نوں بچاؤ لئی بہت زور لایا پر شیر دے نال دو جے جانور وی سن جنہاں رل کے اوس نوں ماردتا تے اوہدا گوشت کھا گئے۔ کجھ دیر پچھوں دوجی بکری اوتھوں دی لنگھی تاں اوس نوں اپنی دوست دی کھلتے ہڈیاں نظر آئیاں۔ اوس نوں اوہدی موت دا بہت دکھ ہويا۔ اوہ جانوراں کولوں ڈردے ہوئے گھاہ کھاہدے بغیر گھر واپس آگئی تے کئی دن تائیں گھاہ چرن نہ گئی۔ شیر روز اوس رستے اتے دوجی بکری دا انتظار کردار ہندا۔ آخر کئی دن اوس دی بھکھ توں تنگ آ کے دوجی بکری گھاہ چرن لئی جان دی اے۔ شیر اوس نوں آندا ویکھ کے جھاڑیاں اندر لک جاندا اے۔ نیڑے آون تے اوہ بکری اتے حملہ کردیندا اے۔ بکری بھکھ پاروں نڈھال سی ایس لئی اوہ شیر دا مقابلہ نہ کرسکی۔ شیر نے اوس دی گردن منہ وچ لے اوس نوں ماردتا۔ انج غلط نہی پاروں دونویں بکریاں نوں اپنی جان توں ہتھ دھونا پیا۔

معافی دا اثر

آکھیا جاندا اے کہ کسے پنڈ وچ دو بندے رہندے سن۔ دونویں اکو محلے وچ رہندے سن۔ اکو سکول وچ پڑھدے سن تے آپس وچ دوست وی سن، پر عاداتاں دونواں دیاں اک دوسرے توں الٹ سن۔ جس پاروں اک نوں تے لوک پسند کردے سن تے دوجے نوں برا آکھ کے نفرت کردے سن۔ اک داناں عامر سی۔ بہت ای نیک، محنتی تے فرماں بردار سی۔ اوس کدے اپنے ماں پیونوں تنگ نہیں سی کیتا۔ پڑھائی وچ بہت تیز، اخلاق دا چنگا تے ماں باپ دی ہر گل مندا سی۔ پڑھائی وچ چنگا ہوون پاروں سارے استاد اوس نال پیار کردے سن۔ سارے دوست اوس توں خوش تے اوہدی تعریف کردے سن۔ ایس لئی کہ اوہ دوستاں دا خیال رکھداتے پڑھائی وچ اوہناں دی مدد کردار ہندا۔

جدوں کہ جبار بہت زیادہ لا پرواہ سی، ہر ویلے شرارتاں کردے رہناتے الٹے سدھے کم کرنے۔ سکول وچ سب توں زیادہ نالائق۔ جس وجہ توں استاد اوس نوں پیار نہیں سی کردے تے نہ کوئی اوہدا جماعتی اوہنوں دوست بناندا۔ سارے محلے والے اوہدیاں شرارتاں توں تنگ سی۔ گلی چوں لنگھدے ہویاں جانوراں نوں چھیڑنا، بزرگاں نال بدتمیزی نال بولنا، بالال کولوں چیز کھو کے کھا لینا، اوس دی عادت سی، اوہ اپنے والدین دی عزت نہیں سی کرداتے نہ ای اوہنوں کسے دی عزت دا خیال سی۔ اوس دے سکول والے تے والدین اوس کولوں بہت تنگ سی۔ اوہ اکثر سکول نہ جاندا تے آوارہ منڈیاں نال آوارہ گردی کردار ہندا۔ سکول دے کیفے تے بہہ کے سگریٹ پیندا تے اک دوجے نوں مذاق کردا، ہر استاد نال بدتمیزی نال بولداتے کدے کدے کلاس روم دے باہر کھڑا ہو کے اپنی حاضری بولداتے اوتھوں نسدے ہوئے اپنے آوارہ دوستاں کول آجاندا۔ اوس دے والدین تے استاد اں نے اوس نوں کئی واری منع کیتا۔ پر اوس کسے نوں وی خاطر وچ نہ لیاندا۔ اک دن اوس بدتمیزی دی حد کردتی۔ سکول کیفے تے بہہ کے اوس اپنے ساتھیوں نال شراب پیتی۔ جدوں عامر تے دوجے استاد اں نوں پتہ لگا تاں اوہناں آکے روکیا۔ اگوں اوس نے استاد اں نال بدتمیزی کیتی تے عامر نوں مار کے اوہدا سر پاڑ دتا تے بازودی ہڈی توڑ دتی۔ سکول

والیاں اوس نوں پھڑ کے پولیس دے حوالے کردتا۔ پولیس والیاں اوس نوں گرفتار کر لیا تے تھانے لے جا کے بہت ماریا مار کھا کے اوس دانشہ اتریاتاں اوس نوں افسوس ہو یا کہ اوس نے نشے وچ عامر نوں روکن تے مار کے بازو توڑ دتا اے۔ اوہ رورو کے پولیس والیاں کولوں معافی منگ رہیا سی۔ ادھر اوس دے گھر والیاں نوں پتہ لگاتاں اوہ عامر دے گھر محلے دے کچھ معزز بندیاں نوں لے گئے تے اپنے ولوں تے پتر ولوں معافی منگی تے علاج داسا راخرچہ برداشت کرن دی حامی بھری۔ نالے دسیا کہ اوہناں دے پتر نوں اپنی غلطی دا احساس ہو گیا اے۔ اوس توبہ کر لئی اے تے وعدہ کیتا اے کہ اوہ نہ تے کوئی غلط کم کرے گا تے نہ ای آوارہ دوستاں وچ بیٹھے گا۔ محلے والیاں نے وی عامر دے والدین نوں معاف کرن دا آکھیاتے ایس گل ضمانت دتی کہ آئندہ اوہ کوئی غلط کم نہیں کرے گا تے نہ ای کسے نال بدتمیزی کرے گا۔ انج گھر والیاں نے اوہنوں معاف کردتا۔ پولیس نے اوہنوں چھڈ دتا تے اوہ شریف بن کے رہن لگ پیا۔

ہیرا چوری دی سزا

پرانے وقتاں دی گل اے کہ اک ملک اتے بہلول نامی بادشاہ حکومت کرداسی۔ بادشاہ اپنی رعایا دا بہت زیادہ خیال رکھداتے ہر قسم دیاں سہولتاں اوہناں نوں فراہم کرن دی کوشش کردا۔ ساری رعایا اوس توں بہت خوش سی۔ اوہ اک وڈے خزانے دا مالک وی سی۔ رعایا وچوں جدوں کسے کوئی لوڑ پیندی یاں مسئلہ ہونداتاں اوہ بادشاہ نال رابطہ کردا۔ بادشاہ نوں ہر طریقے نال اوس مدد کردا۔ ساری رعایا بہت خوشحال سی۔ ملک وچ امن دامن وی حالت بہت بہتر سی۔

بادشاہ کول روپے پیسے توں وکھ اک قیمتی ہیرا وی سی۔ جس دا اوس توں وکھ ملکہ تے اک وزیر نوں پتہ سی۔ بادشاہ اپنے وزیر اتے بہت اعتماد کرداسی۔ ہر کم وچ اوہدے نال مشورہ کردا۔ اوس نے ہیرا اپنے خزانے توں وکھ اک کمرے وچ رکھیا ہو یا سی تے ایس کمرے دی حفاظت دو سکیورٹی والے کردے سن۔ اوہناں نوں پتہ نہیں سی کہ کمرے دے کیہہ پیا ہو یا اے۔ اک دن کمرے دی صفائی کردے ہو یاں سکیورٹی والیاں نوں ہیرے دا پتہ لگ گیا۔

سکیورٹی والیاں ایہہ گل اپنے کچھ دوستاں نوں دسی تے فیر ایہہ گل سارے ملک وچ پھیل گئی کہ بادشاہ کول اک قیمتی ہیرا اے۔ ایہ گل اوتھوں دے وڈے وڈے خطرناک چوراں نے وی سنی تے ہیرا چوری کرن دا منصوبہ بنایا۔ سویرے اوہناں پنج بندیاں نوں محل دی سیر دے بہانے محل اندر گھلیا۔ جنہاں پورے محل دا گیڑ الایا تے اوہ تھاواں ویکھیاں جتھوں رات نوں محل دی کندھ ٹپ کے محل دے اندر آیا جاسکدا اے۔ رات ویلے سکیورٹی دی صورت حال وی بخوبی جائزہ لیا۔ چوراں دے سردار نوں ایہہ سن کے خوشی ہوئی کہ ہیرے دے نال بادشاہ کول اک وڈا خزانہ وی اے۔ اوہ چوری کر کے امیر ہو جاوون گے۔ سردار نے چوری دا پروگرام ایس طرح بنایا کہ پنج بندے محل دے اندر جاوون گے، پنج بندے اوہناں دی حفاظت لئی ہتھیاراں دے نال اوہناں کچھے رہن گے تے سکیورٹی والیاں اتے نظر رکھن گے تے پنج بندے محل دیاں کندھاں دے نال تازہ دم گھوڑیاں نال کھڑے ہوون گے تاں خزانہ چوری کر کے چھیتی نال ایستھوں نکلیا جاوے۔

رات ویلے اوہ سارے منصوبے کے تحت محل اندر داخل ہو گئے۔ تاں سب توں پہلاں

خزانے والے کمرے ول گئے۔ اوہناں اوتھے دے سکیورٹی والیاں نوں بنھ دتا تے کمرے اندروڑ کے خزانے نوں تھیلیاں وچ بھرن لگ پئے۔ اوہناں ایہہ تھیلے اوہناں لوکاں نوں دتے جنہاں کول ہتھیارسی۔ ہن اوہناں تلاش سی اوس کمرے دن جس وچ ہیرا پیا ہو یا سی۔ پر اوہناں نوں اوہ کمرے مل نہیں سی رہیا۔ جس پاروں اوہ پریشان ہو گئے۔ جنہاں نوں خزانے والے تھیلے دتے سن اوہ انتظار کر رہے سن کہ بادشاہ تے محل دے دوسرے سکیورٹی والے جاگ گئے اوہناں دوڑن دی بہت کوشش کیتی پر نا کام رہے۔ سکیورٹی والیاں پنج نوں کمرے وچ بند کر کے باہر والے پنج چوراں نوں خزانے سمیت پھڑ لیا۔ فیر اوہناں دی نشاندہی اتے محل توں باہر کھڑے گھڑا سواراں نوں بمعہ سردار دے گرفتار کر لیا۔ سویرے دربار وچ سارے چوراں نوں پیش کیتا گیا۔ بادشاہ نے پنج چوراں توں وکھ سارے چوراں نوں اوسے ویلے قتل کرن دا حکم دے دتا۔ کمرے والے پنج چوراں دی سزا ایہہ رکھی کہ اوہناں دے ہتھ پیراک وڈے مجمع دے سامنے کئے جاون گئے تے اوس توں بعد اوہناں نوں پھانسی دے کے اوہناں دیاں لاشاں تن دن تک شہر دے چوراہے وچ لٹکدیاں رہن گئیاں۔ فیراک تاریخ مقرر کر کے سارے شہر وچ منادی کروائی گئی تے لوکاں دے سامنے اوہناں نوں سزا دتی گئی۔ انج کرن دا مقصد ایہہ سی کہ کوئی وی ہیرا چوری کرن توں پہلاں کئی وار سوچے۔

باندر، نقل تے نیکی واصلہ

اک دفعہ دا ذکر اے کہ اک اللہ والا ربّ ربّ کرن لئی شہرنوں چھڈ کے نیڑے دے جنگل وچ چلا گیا۔ اوس دا کوئی گھر بار، بال بچہ، سجن یاں رشتہ دار نہیں سی۔ کھان پین دا تھوڑا جیہا سامان تے کپڑے اوس دے کول سی۔ جنگل جا کے اوس اک درخت دے تھلے جگہ صاف کیتی تے ربّ دی عبادت وچ مصروف ہو گیا۔ اوس درخت اتے باندر رہندے سن۔ اوس باندر اں نال گلاں کرنیاں تے چالاکی نال اوہناں کولوں سامان لینا۔ انج اوس دا گزارہ ہوندا رہیا۔ اوہناں باندر اں وچوں اک باندر اوہدا دوست بن گیا۔ بندے نوں وی اوس نال بہت پیار ہو گیا سی۔ اوہ باندر جنگل وچ طرح طرح دے پھل لے کے آندا دونوں مل کے کھاندے تے اپنا ڈھڈ بھر دے۔ اوس بندے نے اوس تھان اتے اک کلی بنا لئی سی۔ کدے کدے اوہ باندر وی اوس نال کلی وچ سوں جاندا۔

اوہ اللہ والا بہت صفائی پسند بندہ سی۔ ہر روز ندی تے جا کے نہاندا، اپنے کپڑے دھونداتے شیووی کردا۔ ہمیشہ اپنے آپ تے اپنی کلی نوں صاف رکھدا۔ باندر اوہدی ایس عادت توں خوش وی سی تے حیران وی۔ حیرانی اوہنوں ایس گل دی سی کہ ایہہ جنگل وچ رہ کے وی صفائی دا کناں خیال رکھدا اے۔ اک دن اوہ ندی کنارے کپڑے دھورہیا سی کہ باندر اوہتھے آ گیا۔ اوہدے نال گلاں شروع کر دتیاں۔ ایس توں بعد اوس شیو کیتی تے نہاؤن لئی ندی وچ اتر گیا۔ باندر دے اوہدی غیر موجودگی وچ اوہدا شیو دا سامان چکیا تے اوہدے وانگوں جامت کرن لگ پیا۔ جدوں اوہ نہا کے باہر نکلیا تاں اوس ویکھیا کہ باندر نے اپنا چہرہ کئی تھواں توں زخمی کر لیا اے تے کئی زخماں وچوں خون وی نکلا اپیا اے۔ اوس چھیتی چھیتی پہلے اوس دامنہ دھوتاتے جتھوں بہتا خون نکل رہیا سی اوہتھے اپنی چادر پاڑ کے اوہدی پٹی بنا کے بنھ دتی تے انج خون نکلنا بند ہو گیا۔ اوس کول کوئی دوائی نہیں سی کہ اوہ باندر دے زخماں اتے لاندہ۔ اوس نے دم کیتا تے باندر نوں نیندا آ گئی۔

سویرے باندر اٹھیا تے دوست اوہدے کولوں پیڑ دا پچھیا۔ باندر نے آکھیا کہ ہن آرام اے۔ ایس توں بعد باندر نے کھان لئی منگیا اوس نے آکھیا کہ کل توں زخمی ہوون پاروں کجھ وی لے کے نہیں سی آیا۔ میں رات وی بھکھا ستا ساں۔ باندر ایہہ سن کے بہت دکھ ہویا کہ اوس دی

بیوقوفی پاروں اوس دادوست رات دا بھکھا اے۔ اوہ پھل اکٹھا کرن لئی جاون لگا۔ تاں اوس نے آکھیا کہ تیرے زخم ٹھیک نہیں اے۔ توں نہ جا۔ اج میں جنگل دے پھل لیاندا ہاں۔ توں گھروچ آرام کر لے۔ ایہہ آکھ کے بندہ اوتھوں پھل لین لئی جاندا اے تے باندر چوری چوری اوہدے کچھے لکدا ہو یا ٹریا جاندا اے۔

اوہ بندہ جدوں جنگل دے وچکارا پڑیا تاں شیر نے اوہدے اتے حملہ کردتا۔ باندر نے ایہہ ویکھ کے اک وڈا پتھر شیر دے سروچ ماریا۔ جس پاروں اوہداسر پاٹ گیا تے اوہ اوتھوں دوڑ گیا۔ انج باندر نے بندے ولوں کیتی نیکی دا بدلہ چکا دتا۔ تے دونوں جنگل وچوں کھا کے تے لے کے خوشی خوشی گھر واپس آ گئے۔

بیوقوف شخص

اک دفعہ دا ذکراے کہ کسے پنڈ وچ کسے بندے نے بہت وڈے رقبے وچ تربوز کاشت کیتے ہوئے سن۔ تربوز نوں منڈی تک لے جاو لئی اوہنے اک اونٹ وچ رکھیا ہو یا سی۔ اوہ تربوز دی گڈ بھر دے تے اونٹ اوس گڈ نوں کھج کے منڈی لے جاندا۔ اونٹ بڑا موٹا تازہ سی تے مالکاں اوس داناں بلور رکھیا ہو یا سی۔ مالکاں نے اپنے اونٹ دی دیکھ بھال لئی اک نوکر رکھیا ہو یا سی جو بہت بیوقوف سی۔ کئی وار اوہ اونٹ نوں پٹھے پانا بھل جاندا۔ کئی وار اونٹ نوں پانی پلانا تے چھ اوں بنھنا بھل جاندا۔ اوس دے مالک اوس دی ایس عادت توں بہت تنگ سی۔

اک دن نوکر اونٹ نوں اکلا چھڈ کے کتے باہر کم چلا گیا۔ اونٹ تربوز دے کھیتاں اندر روڑ گیا تے تربوز کھانے تے خراب کرنے شروع کردتے۔ اچانک اک تربوز اونٹ دے گلے وچ پھس گیا۔ جدوں مالک نے دیکھیا تاں بہت پریشان ہو یا۔ فیر اوس اک چادر لئی تے اوس نوں اونٹ دی گردن دوالے لوپٹ دتا۔ ایس توں بعد اک ڈنڈا پھڑکے اونٹ دی گردن اتے زور نال مار یا۔ جس پاروں اونٹ دے گلے وچ پھسیا تربوز ٹٹ گیا۔ اونٹ نے کجھ تربوز نگل لیا تے کجھ منہ توں باہر کڈھ دتا۔ انج اونٹ داساہ سوکھا ہو یا۔ اوہ بیوقوف بندہ ایہہ سارا کجھ دیکھ رہیا سی۔ مالک نے اوہنوں نوکری توں جواب دے دتا تے اوہ اپنا سامان چک کے نال والے پنڈا پڑ گیا۔

پنڈ پنہج کے اوس نوں کئی گلہڑ دے مریض نظر آئے۔ اوس نے اپنے آپ نوں حکیم دسیا تے گلہڑ دا علاج کرن دا دسیا۔ پہلاں پنڈ والیاں اوس اتے اعتبار نہ کیتا۔ فیر کجھ دناں اوہناں نوں یقین ہو گیا کہ اصلی حکیم اتے تے گلہڑ دا علاج کر سکدا اے۔ پنڈ والیاں دسیا کہ پنڈ وچ اک زنانی گلہڑ دی وجہ توں بہت تکلیف اے۔ پہلے اوس دا علاج کرو۔ اوس آکھیا اوس زنانی دے نال اک وڈی چادر تے ڈنڈا لے کے شام نوں میرے کول آؤ۔ شام ہوون تے پنڈ والے سامان تے اوس عورت نوں لے کے اوس کول آگئے۔ جدوں اوہنے چادر اوس زنانی دی گردن دوالے لوپٹی تاں پنڈ والیاں نے اوس نوں علاج کرن توں روک دتا تے آکھیا ایس بیماری دا علاج انج نہیں ہوندا۔ اوس آکھیا کہ حکیم تسی او کہ میں؟ فیر آکھیا جے علاج غلط ہووے تاں تسی جو مرضی سزا دینا۔ سارے لوکاں

اوس دی گل من لئی۔ اوس زنانی نوں زمین اتے لمے پایا تے اکھاں بند کرن دا آکھیا۔ ایس توں بعد اوس زورنال ڈنڈا اوس زنانی دی گردن اتے ماریا جس نال اوس دی گردن دی ہڈی ٹٹ گئی تے اوہ مر گئی۔ پنڈ والیاں اوس نوں پہلاں بہت ماریا تے فیر پولیس دے حوالے کر دیتا۔ ایس توں بعد اوس بیوقوف نوں پتہ لگا کہ گلہڑ دی بیماری تے اونٹ دے گلے وچ پھسے تر بوز نوں کڈھن دا طریقہ اکوجیہا نہیں دکھو دکھراے۔

چوردی مدد

اک دفعہ دا ذکر اے کہ اک شہر وچ اک عورت رہندی سی۔ اچالماں تے گورارنگ تے چنگی موٹی۔ اوہ بیوٹی پارلردا کم کردی سی تے اکثر رات نوں لیٹ دکان بند کردی سی۔

اک رات اوس گیاراں و بے اپنی دکان بند کیتی تے اپنا بیگ موہڈیاں تے پاء کے اپنے گھر ول جا رہی سی۔ سڑک اتے اک تھاں اتے ہنیر اسی۔ جس دا فائدہ چکدے ہو یا اک پندرہ سالوں دے منڈے نے اوس کولوں بیگ کھوہن دی کوشش کیتی۔ اوہ منڈ اپنی کوشش کامیاب ہو گیا پرنس دے ہوئے ٹھیڈا لگن نال اوہ ڈگاتے اوس زنائی نے اوس نوں گریبان توں پھڑلایا۔ اوس نوں کافی جٹکے دتے جس پاروں اوہ دیاں اکھاں باہر آ گئیاں۔ اوس نوں اپنا ساہ گھٹ دا ہو یا لگاتے اوہ نڈھال ہو گیا۔ اوہ بہت ڈر گیا سی۔ لوک اوس نوں ویکھرہے سن پر عورت دے غصے سامنے کسے نوں جرأت نہیں سی پے رہی کہ اوہ چھڈن دا آکھن۔

عورت اوس نوں گھسیٹ دی ہوئی زبردستی اپنے نال گھر لے آئی۔ اوس منڈے کولوں پچھیا کہ تیری کیہڑی مجبوری اے جس تینوں ایہہ حرکت کرن تے مجبور کیتا اے۔ اوس آکھیا کہ میرا تعلق اک غریب گھرانے نال اے۔ میرا والد پنج سال پہلے فوت ہو گیا تے ماں لوکاں دے گھر کم کر کے اساڈا ڈھڈ بھردی اے۔ میرے کول جیہڑے بوٹ سن اوہ ٹٹ گئے نیں۔ جس پاروں میرے پیراں نوں ٹھنڈا بہت لگدی اے۔ میں جس دکان اتے کم کردا آں۔ مالک نوں آکھیا مینوں نوں بوٹ لے دے۔ اوس مینوں ماریاتے آکھیا کہ ہن توں نوں بوٹ لین لئی میری دکان توں چوری کریں گا۔ ایس لئی تینوں نوکری توں جواب اے۔ اوس میری تنخواہ دے پیسے وی نہیں دتے۔ میں کئی وار ماں نوں نوں بوٹ لین دا آکھیا۔ پر ماں ہر وار اگلے مہینے دا آکھ کے ٹال دیندی اے۔ اج جدوں مینوں نوکری توں جواب ہو یا تاں نوں بوٹ لین دی میری امید ختم ہو گئی تے میں سوچیا کسے دا پرس کھو کے نس جاواں گاتے نوں بوٹ خریدال گا۔ پر میری قسمت وچ نوں بوٹ نہیں ہن۔ مینوں معافی دے دیو۔ ایہہ آکھ کے اوس اچی اچی رونا شروع کردتا۔

اوس عورت نوں جدوں حقیقت معلوم ہوئی تاں اوس نوں بہت افسوس ہو یا کہ اوس بغیر

سوچے اوس نوں تکلیف دتی بچے توں منہ ہتھ دھو، کھانا کھاتے میرے نال بازار چل میں تینوں نوں بوٹ لے کے دیوانگی۔ ایہہ سن کے بچہ پریشان ہو گیا تے ہو راچی اچی رون لگ پیا۔ عورت دے حوصلہ دیون تے اوہ چپ ہو گیا۔ ایس توں بعد اوس نے اوہنوں کھانا دتا تے سون دا آکھیا۔ بچہ آکھن لگا کہ جے میں گھر نہ گیا تاں میری ماں پریشان ہووے گی۔ ایس لئی مینوں گھر جاؤن دیو۔ اوس نے اوس نوں لیا تے اوہدے گھر چھڈ آئی تے مڑسویرے آؤن دا آکھیا۔ بچے دی ماں نے اوس دا شکر یہ ادا کیتا۔

اگلے دن دسے ہوئے وقت تے اوہ عورت اوس بچے دے گھر گئی تے رات والا سارا واقعہ اوس دی ماں نوں دسیا۔ ساری گل سن کے ماں دیاں اکھاں وچ اتھر آ گئے۔ اوس بچے ولوں معافی منگی، عورت نے معاف کر دے ہوئے آکھیا کہ میں ایس نوں نوں بوٹ لے کے دیندی آں تے اج توں ایہہ میرے کول کم وی کرے گا۔ میں ایس نوں اپنے پتراں وانگوں رکھاں گئی تے اوس کولوں وعدہ لیا کہ اوہ پوری زندگی اجہی حرکت انہیں کرے گا۔ بچے نے وعدہ کیتا تے خوشی خوشی نوں بوٹ لین لئی اوس عورت نال بازار چلا گیا۔

کھیر کھاؤن دی سزا

اک دفعہ داڈا کراے کہ اک گھروچ اک چڑی تے اک بلی رهندے سن۔ دونویں آپس وچ دوست سن تے اک دو بے نال پیار کردے سن۔ چڑی بہت سدھی سادی تے بلی بہت چالاک تے خود غرض سی۔ اوہناں دونواں رل کے روزہ کجھ نہ کجھ پکانا، پر بلی نے چڑی دی نسبت بہت کھا جانا۔ اک دن دونواں نے کھیر پکاؤن دا فیصلہ کیتا۔ بلی نے حامی بھری تے آکھیا توں دکان توں جا کے چاول لے آ۔ باقی داسامان میں لے کے آندی آں۔ چڑی نے چاول لے آندے تے باقی داسامان بلی لے کے آئی۔ دونواں رل کے کھیر پکانی شروع کیتی بلی کھاؤن پیون وچ چڑی نالوں اگے تے تیز سی۔ کھیر بناؤن دا بہت کم چڑی نے کیتا تے بلی اوس بیٹھی ویکھدی رہی۔ جدوں کھیر پک گئی تاں چڑی نے کھیر کھاؤن لئی پلٹیاں تے چمچے میز اتے رکھدے تے بلی نوں آکھیا کہ باجی جلدی نال آ جاؤ، بھکھ بہت لگی ہوئی اے۔ بلی نے آکھیا مینوں گرمی بہت لگ رہی اے۔ نہالواں فیر کھاواں گے۔ چڑی بہت حیران ہوئی کہ بلی نے ایس توں پہلاں کدے انج نہیں آکھیا۔ خیر جدوں بلی نہا کے آئی، تاں اوس چڑی نوں آکھیا کہ ہن توں نہالے۔ گرمی بہت اے میں کھیر ادا خیال رکھدی آں۔ چڑی بلی دی گل مندے ہوئے نہاؤن چلے گئی۔

چڑی دے جاؤن توں بعد بلی نے چھیتی چھیتی ساری کھیر کھاہدی تے بیمار ہوؤن دا بہانہ کر کے لمی پے گئی۔ جدوں چڑی آئی تاں کھیر ختم ہو گئی سی۔ اوس بلی کولوں پچھیا کہ کھیر کتھے اے؟ سارے برتن لٹے کس کیتے نیں؟ کھیر کون کھا گیا اے؟ اوس آکھیا کہ کاں کھا گیا اے۔ میں اوسنوں منع وی کیتا پر اوہ رکیا نہ۔ میری طبیعت ٹھیک نہیں سی ایس لئی میں اوس نوں روک نہ سکی۔ ایس سن کے چڑی بہت غصہ آیا تے اوس آکھیا کہ ہنے فیصلہ ہو جاندا اے کہ کھیر توں کھاہدی اے کہ کاں نے چڑی بلی نوں لے کے ندی کنارے آگئی۔ اوس کنارے اتے کھڑا ہو کے اک گھڑا پانی وچ رکھیا تے آکھیا کہ جے کاں نے کھاہدی ہووے گی تے گھڑا تیرے بھار نال نہیں ڈوبے گا۔ تے جے توں جھوٹ بولیا تے گھڑے نال توں ڈب جاویں گی۔ بلی نے ایہہ شرط من لئی۔ جدوں گھڑا کنارے توں تھوڑا جیہا پرے ہویاں تاں بلی اوس پر چھال مار کے بہہ گی۔ بلی دے بھار گھڑے دامنہ تھلے والے پاسے چلا گیا تے اوس وچ پانی گھر گیا۔ بلی کنارے توں دور سی۔ ایس لئی اوس جان بچاؤن لئی کوشش تاں کیتی پر کامیاب نہ ہو سکی تے پانی وچ ڈگ کے مر گئی۔ انج اوس نوں جھوٹ بولن دی سزا مل گئی۔

بابے دی نیکی تے بندے غلط فہمی

کسے پنڈ وچ اک بزرگ رہندا سی۔ بہت اخلاق والا، نماز دا پابند تے دیانت دار، سارے لوک اوس بزرگ دی عزت کردے سن۔ لوک اوس کول بیٹھدے تے اوہ لوکاں نوں دین دا گلاں سنا کے اوہناں دی سدھے رستے اتے چلن دی راہنمائی کردا۔ اوس بزرگ کول اوہدے بزرگاں دا رسی دا اک ٹوٹا سی۔ جو اوس نوں بہت پیارا سی۔ ایہہ اوس دے والد نے اوہنوں دیندے ہوئے آکھیا کہ اوہدے والد نے اوہنوں دتا اے۔ ایہہ بہت برکت والا اے۔ توں ایس وچ لکڑیاں بنھ کے بازار وچ لئی جایا کر۔ تیرے روزی وچ بہت برکت ہووے گی۔ بابا ہر ویلے اوس نوں اپنے کول رکھدا۔ جنگل وچوں لکڑیاں ودھ کے اوہ ایس رسی وچ بندھدے تے شہر جا کے لکڑیاں وچ آندا۔ اوس دیاں لکڑیاں چھیتی وک جان دیاں تے گھر آ کے اوہ فیروکاں نوں وعظ نصیحت کرن لگ جاندا۔ اک دن اوس نوں نالے دے پنڈ چوں شادی داسدا آیا۔ تے اوہ شادی والے گھر اپڑ گیا۔ بھیر وچ اک امیر آدمی دا پرس چوری ہو گیا جس وچ بہت سارے پیسے، کاغذات تے کچھ ہور چیزاں وی سن، سارے لوک اک دو جے اتے شک کرن لگ پئے۔ بزرگ نے شادی والیاں نوں پیسے دیوں لئی جیب وچ ہتھ پایا تاں رسی دا اوہ ٹوٹا زمین تے ڈگ پیا۔ جدوں اوہ اوس نوں چک رہیا سی تاں اک بندے نے اوس نوں زمین اتوں کوئی چیز چکدے ویکھ لیا۔ اوس گھر دے مالک نوں دسیا کہ اوس بابے کول پرس اے۔ مالک نے بابے توں پچھن توں بغیر ای تھانے جا کے ساری گل تھانے دارنوں دس دتی۔

کچھ ای چرگروں پولیس شادی والے گھر آ گئی۔ اوہناں بزرگ نوں پھڑ لیا تے اوس دی پنڈ والیاں سامنے بہت بے عزتی کیتی۔ بابے دی صفائی لے بغیر اوہ اوس نوں تھانے لے گئے۔ تھانے لے جا کے اوہناں بابے نوں آکھیا کہ چپ چاپ پرس ساڈے حوالے کردے۔ نہیں تاں سارے پنڈ دے سامنے تیری چھترول ہوئے گی۔ بابا ڈر گیا۔ اوس آکھیا میں چور نہیں آں۔ میری تلاشی لے لو۔ پولیس والیاں آکھیا کہ چور توں ای ایس۔ تینوں زمین توں پرس چکدے اک بندے نے ویکھیا اے۔ بابے نے آکھیا کہ اوس بندے نوں بلا لو۔ میں کوئی پرس نہ چوری کیتا اے تے نہ چکیا

اے۔ اوس بندے نوں بلایا گیا تاں اوس نے دسیا کہ میں ایس بزرگ نوں زمین توں کوئی چیز چکدے ویکھیا اے۔ اوس پرس سی یاں کوئی دوسری چیز۔ ایس بارے مینوں کجھ پتہ نہیں۔ تھانے دار نے اوس بندے کولوں پچھیا جدتینوں چنگی طرح یاد نہیں کہ پرس بابے نے ای چکيا اے تاں توں ایس بزرگ اتے الزام کیوں لایا۔ ایس توں بعد اوہنے بابے دی تلاشی لئی تے اوہدی جیب وچوں کجھ پیسے تے رسی دا ٹوٹا نکلیا۔ تھانے دار نے الزام لاون والے بندے نوں آکھیا کہ اوہ بابے کولوں معافی منگے۔ جدوں اوہ معافی منگن لگا تاں تھانے دار نے آکھیا کہ جہاں لوکاں دے سامنے توں بابے اتے الزام لایا اے۔ اوہناں دے سامنے معافی منگ۔ تاں جے تینوں جھوٹ بولن تے سزا ملے تے ایس بزرگ دی ایمان دار داوی لوکاں پتہ لگ جائے۔ تھانے دار اوس بزرگ تے بندے نوں لے کے شادی والے گھر آیا تے ساریاں دے سامنے اوس بزرگ کولوں معافی منگی۔ سارے لوکاں نوں اصلیت دا پتہ لگا۔ ایس توں مگروں بابا نے اوس معاف کردتا تے بغیر روٹی کھا دے واپس اپنے گھر آ گیا۔

دھی دی خوشی

پرانے زمانے دی گل اے کہ کسے ملک اتے اک بہت رحم دل بادشاہ حکومت کرداسی۔ اپنی رعایا دا خیال رکھداتے اوہناں نوں ودھ توں ودھ سہولتاں دیون دی کوشش کردا۔ پر رب دا کرنا نچ ہو یا کہ ویاہ دے ویہہ سال بعد وی اوس گھر کوئی اولاد نہ ہوئی۔ ایس کر کے اوہ بہت پریشان رہنداسی۔ اوس کئی حکیمان توں اپنا تے ملکہ دا علاج وی کروایا رب نے اوس نوں اولاد دی نعمت عطا نہ کیتی۔

اک دن اوہ اکلا اپنے محل دے بوہے تے کھڑا بالوں کھیڈ دا ویکھ رہیاسی۔ اوہدیاں اکھاں وچ اولاد نہ ہون پاروں اتھرو آ گئے۔ اچانک بادشاہ نوں کھڑا ویکھ کے اک فقیر اوہدے کول آ گیا تے افسردہ ہوون دی وجہ پچھی۔ بادشاہ نے دسیا کہ بابا میرے کول اولاد نہیں اے۔ بابے نے آکھیا میں کئی دناں دا بھکھا آں۔ توں مینوں روٹی کھلا دے۔ رب تینوں اولاد دیوے گا۔ بادشاہ اوس فقیر نوں بڑے ادب نال لے کے محل اندر آیا تے شاہی برتتاں وچ اوس نوں کھانا پیش کیتا۔ جان لگیا بادشاہ نے نذرانے دے طور تے کجھ پیسے دے دتے۔ فقیر اولاد دی دُعا دیندے ہوئے چلا گیا۔

رب نے فقیر دی دُعا قبول کر لئی تے اک سال بعد رب نے بادشاہ نوں اک سوہنی دھی دا تحفہ دتا۔ اوہ تے ملکہ دھی دی آمد تے بہت خوش سن۔ جدوں رعایا نوں شہزادی دا پتہ لگاتاں اوہ وی بہت خوش ہوئی۔ بادشاہ نے سارے ملک وچ خیرات وڈی۔ ایس توں غریباں نوں کھانا کھاون دا وی انتظام کیتا۔ خود اک وڈی دعوت دا انتظام اپنے شہر وچ کیتا۔ مقررہ تاریخ تے بہت سارے لوک ایس دعوت وچ آئے اوہناں شہزادی نال کپڑے، کھڈونے تے پیسے دے کے خوشی دا اظہار کیتا۔ دعوت والے دن بادشاہ نے اپنے محل نوں بہت سوہنے ڈھنگ وچ سجایا، طرح طرح دے کھانیاں نال مہماناں دی تواضع کیتی گئی۔ سوادے کھانے کھا کے لوک بہت خوش ہوئے تے اوہناں شہزادی دی چنگی صحت تے لمی زندگی لئی دعاواں دتیاں۔

ایس نوں بعد بادشاہ شہزادی نوں لے کے آیا۔ ساریاں نے شہزادی نوں پیار کیتا تے تحفے وی دتے۔ بادشاہ تے ملکہ بہت خوش سن۔ جدوں دعوت ختم ہوئی تاں بادشاہ تے ملکہ نے مہماناں نوں الوداع کیتا۔ اوہناں ساریاں نوں مٹھائی دے کے رخصت کیتا گیا تے بادشاہ نے شہزادی دی خوشی وچ غریباں وچ کپڑے وی وڈے۔ سارے لوک شہزادی نوں دعاواں ہوئے رخصت ہو گئے۔

گدڑ دی چالاکی

اک دفعہ دا ذکر اے کہ کسے پنڈ وچ اک خرگوش تے اک گدڑ رھندے سن۔ دونویں آپس وچ گھرے دوست سن تے اک دو بے اتے اعتبار کردے سن۔ گدڑ بہت چالاک تے دھوکہ باز سی۔ اوہ اپنا کم کڈھ کے دوڑ جاندا سی۔ خرگوش بھلا مانس سی، اوہ گدڑ دی چالاکی دے باوجود اوس نال پیار کرداتے کوشش کردا کہ ہر چیز ونڈ کے کھاہدی جاوے۔

خرگوش نے بڑی محنت نال سرنگ پٹی جو اک بیکری دے اندر جا کے ختم ہوندی سی۔ خرگوش روز سرنگ راہیں بیکری دے اندر جاندا تے ڈھڈ بھر چیزاں کھا کے واپس آ جاندا۔ خرگوش نوں انج کر دیاں کئی دن لنگھ گئے۔ اک دن گدڑ نوں شک پے گیا کہ خرگوش اکلا اکلا کوئی شے کھاندا اے تے خرگوش نے ساری گل دس دتی۔ ایہہ سن کے اوہدے منہ وچ پانی آ گیا تے اوس آ کھیا کہ اج مینوں وی نال لے کے جاویں۔ خرگوش تے گدڑ سرنگ راہیں بیکری دے اندر گئے تے ون سونیاں چیزاں ڈھڈ بھر کے کھاہدیاں۔ جدوں گدڑ دا ڈھڈ بھر گیا تاں اوس نے چیکاں مارنیاں شروع کردتیاں۔ چیکاں سن کے بیکری داما لک آ گیا۔ خرگوش ڈردے مارے سرنگ وچ وڑ کے دوڑ جاندا اے تے گدڑ مالک دے قابو آ جاندا اے۔ مالک نے گدڑ نوں رسیاں نال بنھ بہت ماریا۔ اوس نے گدڑ نوں کھاون لئی سکیاں روٹی دتیاں، مالک روز ای گدڑ نوں کٹ داسی۔

اک دن مالک نوں کجھ دناں لئی اک کم واسطے شہر جانا پیا۔ جاون لگیاں اوس اپنی گھر والی نوں دسیا کہ گدڑ نوں رسیاں نال بنھ کے روز کٹنا ایں تے کھاون نوں سکیاں روٹیاں دیناں نیں۔ مالک ایناں آ کھ کے شہر چلا جاندا اے تے اوہدی بیوی گھر دے کماں وچ معروف ہوون یاروں بھل جاندی اے کہ اوس دا گھر والا اوس نوں کیہ آ کھ کے گیا سی۔ اوہ گدڑ کول پچھدی اے کہ میرے گھر والے نے تیرے سامنے مینوں تیرے نال کیہو جیہا سلوک کرن دا آ کھیا سی۔ چالاک گدڑ نوں پتہ لگا کہ اوس مالک دی بیوی نوں کجھ یاد نہیں تاں اوس چالاکی نال دسیا کہ مینوں رسیاں دی تھاں دھاگے نال بنھنا ایں۔ کھاون پین نوں دودھ تے گوشت دینا ایں نالے پیاروی کرنا ایں۔ اوس خاتون نے گدڑ دی گل اتے یقین کر کے اوس دی خدمت کرنا شروع کردتی۔ رسی کھول کے اوس

نوں دھاگے نال بنھ دتا۔ روزاوس نوں کھان لئی گوشت تے پین لئی دودھ دیندی۔ کچھ ای دناں بعد گدڑ دی صحت بہت چنگی ہوگئی۔ جدوں مالک گھر آیا تے گدڑ دی صحت ویکھ کے حیران رہ گیا اوہ گدڑ مارن لئی کمرے وچوں ڈنڈا چکن گیا۔ پر گدڑ موقع دا فائدہ چکدے ہویاں او تھوں دھاگے توڑ کے نس گیا۔ جس دا مالک نوں بہت افسوس ہویا تے اوہ اپنی گھر والی نال وی ناراض ہویا۔

ظالم بادشاہ تے فقیر

اک دفعہ دی گل اے کہ اک ملک اتے اک ظالم بادشاہ حکومت کرداسی۔ ہر ویلے رعایا تے ظلم دے پہاڑ توڑنے، عوام نوں نکئی نکئی گل اتے جرمانہ کرنا۔ آئے دن عوام اتے ٹیکس وادھا دینا تے اوہناں نوں پھانسی دینا، اوہدے لئی عام جیہی گل سی۔ اوہدے سامنے کسی دی جرأت نہیں سی کہ اوہدی گل نال اختلاف کرے یاں اوس نوں کوئی مشورہ دیوے۔ اوس دے حکم نامے وی بڑے عجیب طرح دے ہوندے سن۔

اک دن اوس فرمان جاری کیتا کہ اوہدے ملک وچ باہروں کوئی فقیر نہیں آوے گا تے نہ ای کوئی بندہ اوس نوں خیرات دیوے گا۔ اوس دا ایہہ اعلان سن کے ملک دے کئی فقیر ڈر کے روپوش ہو گئے۔ کئی فقیر بھکھے مرن لگے پر اوہنوں کوئی ترس نہ آیا۔ بادشاہ دی دھی اپنی عادت پاروں بالکل مختلف سی، ہر اک نال اخلاق نال بولنا، غریب دی مدد کرنی تے انتہا دی سخی۔ رب دا کرن انج ہو یا کہ اک دن رب دا اک بندہ فقیری بھیس وٹا کے اوہدے ملک آ گیا۔ پورے ملک وچوں اوس نوں کسے نے خیرات نہیں دتی۔ کسے طرح اوہ شہزادی دے کول اپڑ گیا تے خیرات منگی۔ شہزادی نے اپنی جان دی پرواہ نہ کردے ہوئے اوہ فقیر نوں خیرات دتی تے کھانا وی کھوایا۔ فقیر شہزادی نوں دُعا دیندا رخصت ہو گیا۔

اگلی سویر جدوں ایہہ خبر بادشاہ نوں پتہ لگی تاں اوس نوں شہزادی اتے بہت غصہ آیا۔ اوس شہزادی دے دونویں بازو کٹن دا حکم دتا۔ جلاد نے بادشاہ دا حکم مندے ہو یاں شہزادی دے دونویں بازو اوہدے جسم توں وکھ کردتے۔ پوری رعایا نوں بادشاہ دے ایس عمل اتے بہت افسوس ہو یا۔ ایس توں بعد بادشاہ نے شہزادی تے اوہدے پتر نوں محل وچوں کڈھ دتا۔ شہزادی تے اوہدا پتر کپڑے تے کچھ پیسے لے کے اک کلی وچ آ کے رہن لگ پئے۔

کچھ مہینیاں پچھوں شہزادی نے اپنے پتر دے نال سفر حج دا ارادہ کیتا۔ اوہ ضروری سامان لے کے ایس سفر اتے روانہ ہو گئے۔ رستے وچ شہزادی نوں بہت پیاس لگی تے اوہدا پتر پانی دی تلاش وچ اپنی ماں نوں اک جگہ بٹھا کے گیا۔ اچانک اوہ فقیر نمودار ہو یا جس نوں شہزادی نے

خیرات دتی سی، شہزادی نے اپنے ظالم باپ دی ساری کہانی اوس فقیرنوں دسی۔ اوس فقیر نے اوہدے جسم اتے ہتھ پھیریا تاں اوس نوں انج محسوس ہويا کہ اوس دے بازو واپس آگئے ہون۔ شہزادی دا پتر جدوں پانی لے کے آیا تاں اپنی ماں نوں ٹھیک دیکھ کے بہت خوش ہويا۔ فقیر نے اوہناں نوں دعاواں دتیاں تے سفر اتے روانہ کردتا۔

سفر کردے ہوياں اوہناں نوں رستے وچ اک بدمعاش آدمی ملیا۔ جس تلوار ہتھ وچ پھڑ کے شہزادی نوں آکھیا۔ میرے نال ویاہ کرنیں تے میں تینوں ایس تلوار نال قتل کردیواں گا۔ کیوں جے شہزادی بہت بہادر سی ایس لئی اوہ ڈری نہیں۔ اوس آکھیا کہ میں تیرے نال ایس شرط اتے ویاہ کراں گی کہ پہلے توں ایہہ تلوار مینوں ویکھا۔ اوس بدمعاش نے تلوار شہزادی نوں دے دتی۔ شہزادی نے پہلے تلوار نوں چنگی طرح ویکھیا تے موقع ویکھ کے اوس بدمعاش نوں قتل کردتا۔ ایس توں بعد اوہ اپنے سفر اتے روانہ ہوگئے۔

کئی مہینیاں پچھوں اوہ دونوں ماں پتر حج کر کے اپنے دیس پرت آئے۔ شہزادی اپنے ظالم باپ نوں ملن گئی۔ جدوں باپ نے اوس نوں صحیح ویکھیا تاں اوس نوں بہت حیرت ہوئی۔ شہزادی نے اپنے والد نوں اوس فقیر با بے دی کرامت تے رستے دے واقعات دسے۔ ساری گل سن کے اوس نوں شرمندگی ہوئی تے اوس نے ظلم کرن توں توبہ کر لئی۔

عقل مند بادشاہ

کسے شہر وچ اک غریب بندہ رہندا سی۔ انتہائی نیک تے محنتی، سارا دن محنت کرداتے جو کجھ ملدا اوس اتے رب دا شکر ادا کردا۔ بچت کر کے اوس دس ہزار روپے جمع کر لئے سن۔ اچانک اوس نوں ضروری کم لئی دو بے شہر جانا پیا۔ اوس پیسے نال لے جاوے دی بجائے اپنے گوانڈھی کول امانت رکھوادتے۔ پر امانت دیندے ویلے کوئی گواہ نہیں سی موجود تے نہ ای اوس امانت دی کوئی رسید لئی۔

چھ مہینیاں پچھوں جدوں اوہ بندہ واپس آیا تاں اوس نے گوانڈھی کولوں اپنی امانت منگی۔ تاں گوانڈھی صاف مکر گیا۔ اٹا اوس دی بے عزتی وی کیتی۔ اوہ ہر روز امانت لین جاندا پر گوانڈھی اوس دی کوئی گل نہ سندا۔ شام نوں اوہ تھک کے گھر واپس آجاندا۔ آخر کار اوس نے فیصلہ کیتا کہ اوہ اپنا مقدمہ بادشاہ دی عدالت وچ لے کے جاوے گا۔ اوہ بادشاہ دی عدالت وچ اپڑیا تے بادشاہ نوں دسیا کہ اوس کولوں غلطی ہوئی اے کہ اوس بغیر کسے گواہ تے رسید دے دس ہزار روپے گوانڈھی کول امانت راکھوے سن پر ہن اوہ اوس دی امانت واپس نہیں کردا۔ ایس لئی میرے پیسے مینوں واپس لے کے دیو۔

بادشاہ نے اوس نوں آکھیا کہ بناں ثبوت دے میں اوس نوں گرفتار نہیں کر سکدا۔ پر اک تجویز اے کہ میں کل عصر دی نماز توں بعد سیر کردا اوس بندے دی دوکان اتے آوے گا۔ توں وی او تھے آجاویں۔ میں تینوں جھک کے سلام کراں گا۔ توں بڑی لا پرواہی نال اوس دی جواب دیویں ایسے طرے میں تیرے نال جووی گلاں کراں توں انتہائی لا پرواہی نال اوہناں دا جواب دینا ایں۔

بادشاہ دے دسے ہوئے منصوبے دے تحت اگلے اوہ بندہ عصر دی نماز توں بعد اوہدی دکان تے جا بیٹھا۔ اپنے وچ بادشاہ دی سواری آئی تاں دکاندار پریشان ہو گیا۔ بادشاہ نے اوس نوں جھک کے سلام کیتا جس دا اوس نے بہت لا پرواہی نال جواب دتا۔ بادشاہ نے اوس دا ہتھ چم کے آکھیا کہ میرے کول کدوں تشریف لیاؤ گے۔ اوس جواب دتا کہ میں اک مسئلے وچ پھسیا ہویا ہاں، جدوں اوہ حل ہو جاوے گا میں تہاڈے کول ضرور آؤ گا۔ بادشاہ نے آکھیا اگر کوئی کم ہووے تاں مینوں ضرور آکھنا۔ جے کتے میری مدد دی ضرورت ہووے تاں دسنا مینوں تہاڈی مدد کر کے خوشی

ہووے گی۔ اوس بڑی لا پرواہی نال جواب دتاتے آکھیا جدوں ضرورت محسوس ہوئی تہا نوں ضرور دساں گا۔ ایس توں بعد بادشاہ اجازت لے کے اوتھوں چلا گیا۔

بادشاہ دے جاو ن توں بعد دکاندار بہت ڈر گیا۔ اوس نوں ڈر پیا گیا کہ ایہہ بندہ میری بادشاہ اگے شکایت کر دیوے گاتے جے بادشاہ نوں پتہ لگ گیا تاں اوہ مینوں سزا دیوے گا۔ ایس ڈرتوں اوس نے اوہدے پیسے واپس کر دتے۔ انج بادشاہ دی عقل مندی پاروں مقدمے توں بغیر اوس نوں پیسے مل گئے۔

سپ تے فقیر

کسے پنڈ وچ اک فقیر رہندا سی۔ بہت غریب سی، اوہداتے اوہدے گھر والی دا گزارہ خیرات والیاں چیزاں اتے ای ہوندا سی۔ اک دن اوہناں کول کھاوون لئی کجھ وی نہیں سی۔ ایس لئی اوہ سویرے سویرے ای بھیک منگن ٹر پیا۔ فقیر کول اک کپڑے دا تھیلہ سی جس وچ اوس نے اک لوٹا تے اک کجھ رکھیا ہو یا سی۔ کجھ وچ وی اوہ لوکاں ولوں ملیا سالن پانداتے لوٹے وچ پانی پا کے ضرورت ویلے پیندا سی۔ ہتھ وچ اوہ ہمیشہ سوٹی رکھدا سی۔ رستے وچ جاندا ہویاں اوس نوں اک سپ نظر آیا۔ اوس نے بہت تیزی نال سپ نوں کجھ وچ بند کیتا۔ اوس دامنہ کپڑے نال بند کر کے اپنی بیوی نوں دے دتا۔ اوس نوں یقین سی کہ جدوں اوہدی بیوی کجھ کھولے گی تاں سپ اوس نوں ڈنگ مارے گا تے انج اوہ مر جاوے گی۔ جدوں اوس دی بیوی نے کجھ دامنہ کھولیا تاں اوس نوں اندروں اک بہت قیمتی ہار ملیا۔ ایہہ ویکھ کے دونوں بہت حیران ہوئے۔

ایس خوبصورت ہار دی شہرت جدوں شہزادی تائیں اپڑی تاں اوس نے ہار ویکھن دی خواہش دا اظہار کیتا۔ ہار ویکھ کے شہزادی نے اوہناں نوں منہ منگے پیسے دے کے ہار خرید لیا۔ شہزادی ہار خرید کے بہت خوش سی۔ اک دن اوس ہار اپنے میزاتے رکھیاتے آپ کسے کم محل توں باہر چلے گئی۔ واپس آئی تاں اوس نوں حیرت ہوئی کہ میزاتے ہار نہیں بلکہ اک سوہنا جیہا بال منہ وچ انگوٹھا پا کے ستا ہو یا اے۔ پہلاں تاں شہزادی بہت ڈری۔ وزیر نے آکھیا کہ تہاڈا ہار جادو دا ہار سی۔ دراصل اوہ ایہو بچہ سی جس نوں ظالم جادو کرنے ہار بنا دتا سی۔ ہن ایہہ دوبارہ اپنی اصل شکل وچ آ گیا اے۔ بادشاہ نے اوس نوں اپنا پتر بنا لیا۔ شہزادیاں وانگ اوس دی پرورش کیتی تے جوان ہوون تے نکی شہزادی نال اوس داویاہ کردتا۔ بادشاہ نے اوس منڈے داناں لال بادشاہ رکھیا۔ شادی توں بعد شہزادی دیاں سہیلیاں نے اوس کولوں لال بادشاہ دی اصلیت بارے پچھیا۔ پر اوس اگوں کوئی جواب نہ دتا۔ اک شہزادی نے بہت ضد کیتی تے لال بادشاہ نے آکھیا جے میں تینوں اپنی اصلیت دسی تاں تیرے کول بہت کجھ گواچ جانا ایں۔ ایس لئی توں چپ کر رہا۔ پر شہزادی نہ منی۔

اک دن لال بادشاہ شہزادی نوں تالاب کنارے لے گیا تے مڑ آکھیا۔ کہ توں میری

اصلیت بارے نہ پچھ۔ تیرا بہت نقصان ہووے گا۔ پر شہزادی اپنی ضد اتے اڑی رہی۔ لال بادشاہ نے کچھ منتر پڑھے تے سپ بن کے تالاب دے اندر وڑ گیا۔ شہزادی ایہہ ویکھ کے ڈر گئی تے رون لگ پئی۔ پر ہن کچھ وی نہیں سی ہوسکدا۔ اوس نوں اپنی غلطی دا احساس ہویا تے اوہدی یاد وچ روندی محل واپس آگئی اوہ لال بادشاہ نال بہت پیار کردی سی تے لال بادشاہ وی اوس نال بہت پیار کرداسی۔

لال بادشاہ دی جدائی وچ شہزادی دارورو کے برا حال ہو گیا۔ کسے نے اوس نوں دسیا کہ اک پنڈ وچ کسے دربار اتے سپاں دامیلہ لگدا اے۔ اوتھے سپ دوروں دوروں سلام کرن آندے نیں۔ تیرا لال بادشاہ وی اوتھے آوے گا۔ جے کرتوں اوس نوں پچھان لوں تاں اوہ تینوں دوبارہ مل سکدا اے۔ پر شرط ایہہ وے کہ تینوں نچ کے سپاں نوں متاثر کرنا پوے گا۔ جے تیرے ناچ توں تیرا لال بادشاہ متاثر ہویا تاں اوس آپے تیرے کول آجانا ایں۔ شہزادی ناچ سیکھنا شروع کیتا تے بڑی بے چینی نال میلے دا انتظار کرن لگ پئی۔

آخر میلے دادن آ گیا۔ شہزادی لال بادشاہ دی تلاش وچ دربار اتے اڑی۔ اوس ویکھیا کہ اوتھے لوکاں کول بہت سارے سپ نیں پر اوس نوں لال بادشاہ نظر نہ آیا۔ اوس سپاں اگے نچنا شروع کیتا تاں اک بندے دے گلے وچوں سپ اترے اوہدے کول آ گیا تے نچنا شروع کردتا۔ ایہہ منظر ویکھ کے لوک حیران تے شہزادی بہت خوش ہوئی۔ سپ نے مالک نے شہزادی نوں پچھیا کہ توں میرے سپ نوں متاثر کیتا اے دس تینوں کیہ انعام دیواں، میں تینوں منہ منگیا انعام دیواں گا۔ شہزادی نوں جدوں یقین ہو گیا کہ ایہہ سپ ای اصل وچ لال بادشاہ اے تے اوہ بندہ اوس نوں منہ منگیا انعام دیوے گا تاں اوس نے بندے کولوں ایہو سپ منگ لیا۔ سارے لوک شہزادی دے ایس انعام اتے وڈے پریشان ہوئے، پر اصل گل دا کسے نوں وی نہیں سی پتہ۔ اوس بندے اپنا وعدہ پورا کردے ہویاں اوہ سپ شہزادی نوں دے دتا۔ شہزادی اوس نوں لے کے اپنے گھر آئی تے رب کولوں اوس دے اصلی حالت وچ آون دی دُعا کیتی۔ رب نے شہزادی دی دُعا قبول کردے ہویاں اوس نوں مڑتوں انسان بنا دتا۔ شہزادی نوں اپنی غلطی دا احساس ہویا۔ ہن اوہ دونوں خوش خوش رہندے سن۔ کسے نے سچ ای آکھیا اے کہ پیار سچا ہووے تے بندہ نیک نیتی نال دُعا منگے تاں اوس توں رب منگی جاوون والی چیز ضرور عطا کردا اے۔

عقل مندی دی گل

پرانے وقاں دی گل اے کہ اک ملک اتے اک بڈھا بادشاہ حکمران سی۔ اوس دا اکواک پتر سی جو بہت لائق نہ سی۔ بادشاہ دے اک وزیر دے پتر دی بادشاہ دے پتر نال بہت گہری دوستی سی۔ دونویں اک دوجے نال بہت محبت کردے سن۔ بادشاہ پریشان سی کہ اوہدے مرن توں بعد بادشاہ وزیر دا پتر بن جاوے گا کیوں جے اوہ زیادہ ہوشیار تے عقل مند اے۔ بادشاہ نے ایہناں نوں اک دوجے توں وکھ کرن دا منصوبہ بنایا۔ ایہہ کم کروان لئی اوس اک چالاک عورت نوں سدیا تے آکھیا اوہ اپنی چالاکی نال دونواں نوں اک دوجے توں وکھ کر دیوے۔ اوس عورت نے حامی بھر لئی تے او تھوں چلے گئی۔

اگلے دن پروگرام دے مطابق اوس عورت نے وزیر دے منڈے نال محل توں باہر کھڑے ہو کے گلاں شروع کر دتیاں۔ دربار وچ آون والا ہر بندہ اوہناں نوں گلاں کردے ویکھ رہیا سی۔ بادشاہ دے پتر نے وی اوہناں نوں گلاں کردے ویکھیا۔ اوس عورت نے کوئی وی چنگی گل اوس نال نہیں کہتی صرف بادشاہ دے پتر دے دل وچ نفرت پیدا کرن لئی اوہدے کول کھلوتی رہی۔ جدوں اوہ چلے گئی تے بادشاہ دے پتر نے اوس نوں بلا کے ہوون والیاں گلاں بارے پچھیا۔ اوس جواب دتا کہ کوئی گل تیرے بارے نہیں ہوئی۔ پر اوہنوں ایس اتے غصہ بہت سی تے بادشاہ نے اوہنوں قتل کرن دا حکم جاری کر دتا۔ فوجی جدوں اوہنوں قتل کرن لے کے جارہے سن۔ اوس ویلے بادشاہ دا پتر وی آ گیا۔ پر اوہ اپنے باپ دے حکم دے سامنے بے بس سی۔ سپاہی اوس نوں پھڑکے لے جارہے سن کہ اوہنے سپاہیاں نوں آکھیا کہ بادشاہ نوں اصل حقیقت دا پتہ نہیں۔ جدوں اوس نوں حقیقت دا پتہ لگے گا تاں اوہ تہاں حکم دیوے گا کہ میرے دوست نوں میرے کول لے کے آؤ۔ فوجی اوس دیاں گلاں وچ آگے۔ فوجیاں اوس کولوں پچھیا کہ اوہ بادشاہ نوں کیہ دسن؟ اوس اک ککڑ منگوایا تے اوس نوں حلال کر کے خون اپنے کپڑیاں اتے لاہ لیا۔ تے آکھیا کہ ایہہ کپڑے بادشاہ نوں دے دینا۔

کچھ دناں مگروں اوہ عورت اک جرم وچ گرفتار ہوئی تاں بادشاہ نوں وزیر دے پتر دا خیال

آیا۔ اوہنوں اوس دی بے گناہی داوی پتہ چل گیا پر ہن اوس نوں افسوس ہو رہیا سی کہ اوس اک بے گناہ بندے نوں قتل کرن دا حکم نامہ جاری کیتا اے۔ اوس سپاہیاں نوں پچھیا تے سپاہیاں نے خون والے کپڑے بادشاہ نوں ویکھا دتے۔ بادشاہ نے ایہہ جانن لئی کہ اوس نوں سپاہیاں قتل کیتا اے کہ نہیں اک عجیب قسم دے میلے دا انتظام کیتا، اوس آکھیا کہ میلے وچ بکریاں دی لڑائی کروائی جاوے گی۔ لڑائی توں پہلاں بکرے دا وزن ہووے گا۔ فیر لڑائی تے مڑ اٹھ دناں پچھوں فیر وزن کرایا جاوے گا۔ جے بکرے دا وزن لڑائی توں پہلے والا ہو یا تاں اوس نوں انعام دتا جاوے گا۔ بہت سارے لوکاں نے قسمت آزمائی کیتی پر ناکام رہے۔ جدوں ایہہ خبر وزیر دے پتر تائیں اپڑی تاں اوس اک سپاہی نوں آکھیا کہ اکوزن دے دو بکرے لے۔ اک نوں لڑائی لئی تے دو جے نوں لڑائی توں بعد پیش کرن لئی۔ اوس انج ای کیتا تے انج اوہ شرط جت گیا۔ ہن بادشاہ نوں یقین ہو گیا کہ اوہ زندہ اے۔ کیوں جے اپنی سوچ اوس توں دکھ کسے دی نہیں سی ہو سکدی۔ اوس بکرے دے مالک تے اوہدے ساتھیاں نوں گرفتار کر لیا تے اوس منڈے بارے پچھیا۔ اوہناں پہلے تاں نہ دسیا۔ بعد وچ ہو انعام دے لالچ وچ دس دتا۔ اوہناں نوں خوف سی کہ بادشاہ ہن اوس نوں قتل کر دیوے گا۔ بادشاہ اوہناں دے نال اوس کول آیا تے اپنی غلطی دی معافی منگی۔ انج وزیر نوں اوہدا پتر مل گیا تے بادشاہ دے پتر نوں اپنا سمجھدار بیلی۔

بچیاں دی عقلمندی

عباسی دور دی گل اے کہ بغداد وچ اک تاجر ر ہنداسی۔ نہایت شریف تے ایماندار، گاہک امانت داری تے دیانت داری دی وجہ توں اوس دی بہت عزت کردے سن۔ اک رات اوس نوں خواب آیا کہ کوئی اوس نوں آکھ رہیا ہووے کہ منصور اُٹھ۔ دوسرے ملک وچ جا کے کاروبار کر۔ رب تینوں بہت نفع دیوے گا۔ صبح اُٹھ کے اوس خواب بارے سوچیا تے آکھن لگا جدوں میرا بغداد اندر ای کاروبار ٹھیک چل رہیا اے مینوں دو جے ملک جا کے کاروبار کرن دی کیہ لوڑ اے؟ اگلی رات وی اوہنوں ایہو خواب آیا پر اوس غور نہ کیتا۔ تہی رات فیر ایہو خواب آیا تاں اوس سویرے اُٹھ کے سامان تجارت لیا تے سفر دا ارادہ کیتا۔ بغداد والے کاروبار توں اوس نوں بہت منافع ہویا۔ اوس کول سونے دیاں بہت ساریاں اشرفیاں جمع ہو گئیاں۔ اوس ساریاں اشرفیاں نوں اک رنگ دار گھڑے وچ پایا تے گھڑے دے منہ دے لاگے زیتوں دے کالے دانے رکھ دتے۔ تاں جے ایہہ پتہ لگے کہ گھڑے وچ زیتوں بھریا ہویا اے۔ اوس گھڑا چکیا تے بغداد دے مشہور تاجر محسن کول لے گیا۔ ایہہ تاجر لوکاں دیاں امانتاں اپنے کول رکھداسی تے اپنی امانت داری پاروں بغداد وچ بہت مشہور سی۔ اوس نے منصور کولوں آون دا مقصد پچھیا تے منصور نے دسیا کہ میں تجارت لئی باہر دے ملک سفر دا ارادہ کیتا اے۔ ایہہ زیتوں دا بھریا گھڑا امانت وجھوں اپنے کول رکھ لے۔ محسن نے اوس نوں خزانے والے کمرے دیاں چابیاں دیندے ہوئے آکھیا کہ توں آپ ای کمرے وچ گھڑا رکھ دے۔ منصور نے گھڑا اوس کمرے وچ رکھیا تے چابیاں لے آکے محسن نوں واپس کردتیاں۔ منصور نے اوس دا شکریہ ادا کیتا تے اپنے گھر واپس آ گیا۔

منصور نے اگلے دن سامان تجارت اونٹھاں اتے لایا تے سفر شروع کردتا۔ اوس سفر شروع کرن توں بعد کامیابی لئی رب کولوں دُعاوی منگی۔ کئی دنوں دے سفر پچھوں منصور سامان تجارت لے کے شام دے دارالحکومت دمشق اپڑ گیا۔ اوس سامان ایٹھوں دے تاجراں نوں فروخت کیتا تے اوس نے اک وڈا منافع کمایا۔ اوس توں بعد اوس مقامی تاجراں کولوں سامان خرید کے فروخت کرنا شروع کردتا تے بہت سارا منافع کمایا۔ کئی مقامی اوس دی خوش اخلاقی، ایمان داری تے دیانت

داری ویکھ کے اوس دے دوست بن گئے۔ اوہ کئی سال دمشق وچ تجارت کردار ہیا۔ ادھر بغداد وچ تاجر محسن اک شام اپنی گھر والی نال کھانا کھا رہیا سی کہ اوس نوں زیتون دے دانے کھاؤن نوں من کیتا۔ اوس نوں یاد آیا کہ منصور نے زیتون دا بھریا ہویا گھڑا کول امانت دے طور تے رکھوایا اے۔ اوس نے اپنی بیوی نوں آکھیا جے ایس اوس دے گھرے وچوں کجھ زیتون دے دانے کڈھ کے کھا لپے تاں کوئی حرج والی گل نہیں۔ منصور نوں ایتھوں گئے کئی سال گزر چکے نیں۔ پتہ نہیں اوہ ایس ویلے کتھے ہووے گا؟ زندہ وی ہے کہ نہیں؟ فیر زیتون دے خراب ہون دا وی خطرہ موجود اے۔ اوس دی گھر والی نے آکھیا کہ انج کرنا درست عمل نہیں۔ منصور نوں جے پتہ لگا تاں اوہ ساہنوں چنگا نہیں سمجھے گا۔ محسن بولیا جے اوس نوں پتہ لگ گیا تاں اوس نوں زیتون دی قیمت ادا کر دیاں گے۔ اوس دی بیوی بہت نیک تے ایمان دار سی۔ اوس آکھیا ایہہ گھڑا ساڈے کول امانت اے۔ ایس نوں اسیں کیوں کھول سکدے آں۔ مینوں ایہہ کم پسند نہیں۔ اللہ نے آکھیا اے کہ امانت وچ خیانت نہ کرو۔ پر محسن نے اپنی بیوی دے اک نہ منی نے اٹھ کے خزانے والے کمرے ول چلا گیا۔

اوس خزانے والے کمرے دا جنڈرا کھولیا تے گھڑا چکن دی کوشش کیتی۔ اوس نوں محسوس ہویا کہ اوہ بہت بھاری اے۔ اوس نوں حیرت ہوئی ایس لئی کہ زیتون والا بھانڈا ایناں بھاری نہیں ہوندا۔ اوس وجہ جانن لئی گھڑے نوں زمین اتے الٹ دتا۔ دیکھ کے حیران رہ گیا کہ اوس وچ زیتون دے دانیاں دی تھاں سونے دیاں اشرفیاں بھریاں ہویاں نیں۔ تے گھڑے دے منہ دے کول ای زیتون دے دانے نیں۔ ایہہ سارا کجھ ویکھ کے اوہ دے دل وچ لالچ پیدا ہوگئی۔ اوس اپنی بیوی نوں ایس بارے کجھ نہیں دسیا۔ ساریاں اشرفیاں لے کے بازار گیا۔ اوہناں نوں فروخت کیتا۔ زیتون دے دانے خریدے، گھڑے نوں بھریا تے گھڑے نوں اوہ سے تھاں رکھ دتا جتھے منصور نے رکھیا سی۔

منصور پنج سال بعد بغداد واپس آیا تاں اوس نوں اپنی امانت دا خیال آیا۔ کجھ دن آرام کرن توں بعد اوہ امانت واپس لین لئی محسن کول اپڑیا تے امانت دی واپسی دا مطالبہ کیتا۔ محسن نے اوس خزانے والے کمرے دیاں چابیاں دے کے آکھیا جتھے توں گھڑا رکھیا سی اوہوں چک لے۔ منصور نے گھڑا چکھیا۔ چابیاں شکر یہ نال واپس کیتیاں تے اپنے گھر ول ٹر پیا۔ اچانک اوس نوں احساس ہويا کہ گھڑا بہت ہلکا اے۔ اوس ویکھیا کہ گھڑے وچ اشرفیاں دی تھاں صرف زیتون

دے دانے نیں۔ اوہ محسن دے کول گیتے آکھیا لگدا اے تہا نوں مال دی لوڑ پے گئی سی۔ تساں میرا مال ورت لیا اے۔ کوئی گل نہیں، تسی مینوں واپس کر دیوں۔ کیوں جے اسیں گہرے دوست آں۔ ایس لئی میں ایہہ گل کسے نوں نہیں دساں گا۔

محسن نے گل سن کے آکھیا۔ جناب کھیڑے مال دی گل کر دے او؟ مینوں کجھ پتہ نہیں۔ تسی آپ ای رکھیا سیتے آپے ای چکيا اے۔ منصور نے اوس نوں قائل کرن دی بہت کوشش کیتی پر ناکام رہا۔ اوس آکھیا کہ میں تیرے خلاف قاضی دی عدالت وچ مقدمہ کراں گا جے کر مینوں اوتھوں دی انصاف نہ ملیا تاں خلیفہ نوں جا کے تیری شکایت لواں گا تاں جے مینوں میرا مال واپس مل جاوے۔ پہلاں منصور قاضی کول گیتے ساری گل دسی۔ قاضی نے محسن نوں سدیا تے منصور دی شکایت اگے رکھی۔ اوس قاضی نوں دسیا کہ ایس دے خود آکھیا سیتے کہ ایس گھڑے وچ زیتون دے دانے نیں۔ ایس گل دی تصدیق منصور نے وی کیتی تے آکھیا اوس کسے نوں نہیں سی دسنا چاہندا کہ ایس وچ سونے دیاں اشرفیاں نیں۔ جدوں قاضی نے محسن نوں قسم چکن نوں آکھیا تے اوس حلفاً آکھیا کہ گھڑے وچ زیتون دے دانے سن۔ ادھر منصور نے وی قرآن اتے حلف دتا کہ گھڑے وچ سونے دیاں اشرفیاں سن۔ کیوں جے دونواں نے قرآن اتے حلف دتا۔ ایس لئی قاضی کولوں فیصلہ کرنا بہت مشکل ہو گیا، منصور نے مایوس ہو کے خلیفہ کول جاوون دا فیصلہ کیتا۔ پراوہدے دوستاں نے آکھیا کہ تیرے کول کوئی ثبوت نہیں۔ ایس لئی تیرا خلیفہ کول جانا بے کاراے۔ منصور نے آکھیا کہ میری حلال دی کمائی اے۔ ایس لئی میں خلیفہ اگے شکایت ضرور کراں گا۔ اوس ساری گل خلیفہ نوں دسی۔ سن کے اوہ وی پریشان ہو گیا۔ اوس نے منصور نوں اک ہفتے بعد آون دا آکھیا۔

ایس توں بعد خلیفہ نے قاضی نوں سدیا تے سارے معاملے بارے گل بات کیتی۔ قاضی نے آکھیا کہ دونویں فریق حلف دیندے نیں۔ ایس لئی فیصلہ کرنا اوکھا ہو رہیا اے۔ خلیفہ نے پہلے اللہ تعالیٰ کولوں مدد لئی دعا کیتی۔ اوس دی عادت سی کہ رعایا دی خبر گیری لئی اوہ بھیس بدل شام نوں گلگیاں وچ پھر دار ہندا۔ پورے بغداد دے لوکاں نوں ایس مسئلے دا پتہ لگ گیا سی تے اوہ ایس اتے بحث کر رہے سن۔ اوس دیکھیا کہ بچے کھیڑ رہے نیں تے کھیڈ کھیڈ وچ ایس مسئلے اتے بحث وی کر رہے نیں۔ اک بچہ قاضی بنیا ہو یا اے۔ اک محسن تے اک منصور، خلیفہ ایہہ دیکھن لئی کہ بچے اگوں کیہ کردے نیں۔ گلی وچ لگے اک بہت وڈے درخت اوہلے لک گیا۔ تے ایس مقدمے بارے

اوہناں دیاں گلاں غورنال سنن لگ پیا۔

جیہڑا بچہ قاضی دا کردار ادا کر رہیا سی۔ اوہ اک اچے پتھراتے بیٹھا ہو یا سی۔ اوس دے اک پاسے محسن تے دوجے پاسے منصور کھڑا سی۔ قاضی نے دونویں دے بیان سننے تے ایس مقدمے بارے اوہناں کولوں کئی سوال کیتے تے آکھیا کہ ایس مقدمے دا فیصلہ تے بہت آسان اے۔ سارے لوکاں نوں پتہ اے کہ زیتون زیادہ توں زیادہ دو سال تک ٹھیک رہ سکتا ہے۔ منصور پنج سال بعد واپس آیا اے فیر زیتون کوں ٹھیک رہ سکدا اے۔ اوس محسن نوں پچھیا کہ زیتون خراب کیوں نہیں ہو یا۔ اوہ کوئی تسلی بخش جواب نہ دے سکیا۔ قاضی نے فیصلہ سنا دتا کہ محسن جھوٹ بولد اے تے ایس نے بے ایمانی کیتی اے۔ لہذا ایس نوں جرمانہ کیتا جاندا اے۔ خلیفہ نے نکے قاضی دا فیصلہ سن کے رب دا شکر ادا کیتا جس نے اوہدی مشکل داخل کڈھ دتا۔

اک ہفتے بعد دربار لگا۔ دونویں بادشاہ سامنے حاضر ہوئے۔ بادشاہ نے اوہو کجھ آکھیا جو نکے قاضی نے آکھیا سی۔ ایس توں بعد خلیفہ نے زیتون دے دو تا جر سدے۔ اوہناں نوں گھڑے والا زیتون دے کے پچھیا کہ ایہہ زیتون نواں اے کہ پرانا۔ دونواں نے زیتون نوں چکھ کے آکھیا۔ نواں اے پرانی نہیں۔ خلیفہ نے فیصلہ سنا دتا کہ محسن نے امانت وچ خیانت کیتی اے۔ اوہ منصور نوں اک ہزار سونے دیاں اشرفیاں دیوے تے محسن نوں خیانت کرن دے جرم وچ پنج سال دی قید وی سنائی۔ سپاہیاں اوس نوں پھڑ کے جیل وچ بند کر دتا۔ خلیفہ نے حکم دتا کہ اوہناں تئاں بچیاں نوں وی حاضر کیتا جاوے۔ خلیفہ دے حکم مطابق تئاں نوں دربار وچ خلیفہ دے سامنے پیش کیتا گیا۔ خلیفہ نے اوہناں نوں وی انعام دتا تے آکھیا کہ اوہ علم حاصل کرن تے وڈے ہو کے قاضی بنن تے لوکاں نوں فوری انصاف دیون۔

معافی دا پھل

سکولاں وچ گرمی دیاں چھٹیاں سن، عادل اپنی دادی نوں ملن ملتان آیا ہو یا سی۔ اوہ چھٹیاں وچ اپنی دادی کول ضرور آنداسی۔ ایس لئی کہ اوس دی دادی اوس نوں بہت پیار کردے تے کئی شیواں لے کے دیندی سی۔ اک وار دادی نے اوس نوں آکھیا کہ میں بازار توں کجھ گھر دیاں شیواں خریدنیاں نہیں۔ توں میرے نال بازار چل۔ عادل تیار ہو گیا۔ دونویں اک رکشے وچ بیٹھے تے بازار آ گئے۔

بازار وچ آ کے پہلاں اوہناں کجھ چیزاں دیاں قیمتاں پچھیاں تے فیرا کہ وڈے سٹور اندر چلے گئے۔ ایس سٹور تے پھل، سبزیاں، بسکٹ، مٹھائی کپڑے، بالاں دے کھڈوانے تے ضرورت دی ہر شے موجود سی۔ دادی خریداری وچ مصروف ہو گئی تے عادل اتھے موجود شیواں نوں دیکھن لگ گیا۔ مٹھائی والے کاؤنٹر اگوں لنگھدے ہو یاں۔ اوس دا مٹھائی کھاوون نوں دل کیتا۔ اوس ادھر ادھر دیکھیا۔ جدوں اوس نوں یقین ہو گیا کہ اوس نوں کوئی نہیں دیکھ رہیا تاں اوس اک گلاب جامن چک کے کھالیا۔ جدوں اوس دی دادی مٹھائی والے کاؤنٹر کولوں لنگھی تاں عادل اتھے ای کھڑا منہ ہلا رہیا سی تے شیرہ اوس دے منہ اتے لگا ہو یا سی۔ اوس دی دادی فوراً اوس سٹور توں باہر لے کے آئی تے پچھیا کہ توں کیہ کھا ہدا اے؟ اوس جواب دتا کجھ وی نہیں۔ دادی نے پچھیا کہ توں مٹھائی کھا ہدی اے؟ اوس جواب دتا جی دادی اماں، دادی اماں نے پچھیا کہ ایس سٹور توں چک کے کھا ہدی اے؟ اوس آکھیا جی ہاں۔ دادی نے پچھیا توں سٹور والے دی اجازت توں بغیر کھا ہدی اے؟ اوس آکھیا جی ہاں، دادی نے آکھیا جا کے سٹور والے کولوں معافی منگ تے نالے پیسے ادا کر۔ عادل کہہندا اے کہ جے میں اوس نوں اپنی جیب وچوں پیسے دتے تے میرا جیب خرچ ختم ہو جاوے گا۔ دادی نے آکھیا میں تینوں پیسے وی دیواں گی تے کھڈوانے وی لے کے دیواں گی، دادی نے آکھیا کہ پتر چوری چوری ہوندی اے۔ بھانویں نکی چیز دی ہووے یاں وڈی چیز دی۔ ایس لئی توں چوری کیتی اے ایس لئی تینوں معافی منگنی چاہی دی اے تے اوس دی قیمت وی ادا کرنی چاہی دی اے۔ عادل سٹور دے اندر گیا تے اوس کاؤنٹر والے نوں ساری گل، دس کے معافی منگلی۔ کاؤنٹر والا عادل دی ایس بہادری اتے بہت خوش ہو یا۔ اوس نوں معاف وی کر دتا تے انعام وجھوں بہت ساری چاکلیٹ وی دتیاں۔ ساہنوں چاہی دا اے کہ کوئی چیز کسی دی اجازت توں بغیر نہ چکو تے نہ کھاؤ۔ انج کرن نال رب ناراض ہوندا اے۔

قادر کریم تے چور

پرانے وقتاں دی گل اے کہ کسے پنڈ وچ قادر کریم نال دا اک بندہ رہندا سی۔ اوہ بہت بھولا تے تیز وی سی۔ اک دن اوس دی گھر والی نے آٹا پسن لئی چکی دا پڑ لیا ون آکھیا تے نال ای نصیحت کیتی کہ اپنے نال کسے نوں نال نہ لے کے جاویں گھروں اوہ خریداری نکلاتاں رستے وچ اوس نوں اپنا پرچھانو اں نظریں آیا۔ اوس نے سوچیا کہ کوئی بندہ میرے نال آ رہیا اے۔ اوس نوں یاد آیا کہ اوس دی گھر والی نے آکھیا سی کہ کسے نوں نال لے کے نہیں جانا۔ اوس نے اوس بندے نوں آکھیا کہ میرا پچھا چھڈ دے۔ اوس نے پچھا چھڈا ون لئی اوس نوں دس روپے وی دتے پر اوہ فیروی اوس دے نال ای رہیا۔ اوس پڑ خریدیا تے گھر ول سفر شروع کردتا۔ اوس نے ویکھیا کہ اوہ بندہ اوس دے نال ای اے۔ اوس نے پچھا چھڈا ون لئی اپنے کپڑے وی اتار کے دتے تے پڑوی دتا۔ تے منت کیتی کہ اوس دا پچھا چھڈ دے۔ گھر آ کے اوس ساری گل بات اپنی گھر والی نال کیتی۔ اوس آکھیا کہ ایہہ تیرا پرچھانو اں اے۔ ایس تیرے نال ای رہنا ایں۔ ہن توں جا رستے وچ جتھے پیسے، کپڑے تے پڑ رکھ کے آیاں ایں، اوہ چک لیا۔ اوہ ایہہ چیزاں لین لئی گھروں نکلد اے۔

شہر جان دے ہوئے اوس نوں اک آدمی ملیا جس نے شہر جانا سی، پر اوس نوں شہر دارستہ معلوم نہ سی۔ اوس بندے نے قادر کریم کول شہر دارستہ پچھیا تے دونوں شہر ول ٹر پئے۔ رستے وچ رات ہوون پاروں اوہ آرام کرن لئی اک درخت تھلے سوں گئے۔ رات ستے پئے اوہناں نوں چوراں نے آن گھیریا۔ چوراں نے قادر کریم کولوں دس روپے منگے۔ اوس آکھیا کہ ایہہ بندہ تہاڈا کجھ لگدا اے۔ کہ میرے کولوں دس روپے منگدے او تے ایہدے کولوں سونے دا صندوق نہیں منگدے۔ چوراں سوچیا کہ بندہ ٹھیک ای کہہ رہیا اے۔ ایس لئی اوہناں اوس نوں دس روپے واپس کردتے۔ قادر کریم آکھیا کہ ایہہ پیسے تسی رکھ لو تے مینوں چوری کرنا سکھا دیو۔ چوراں اپنی گل سن کے اوس نوں اپنے نال ملا لیا۔ چوری کرن لئی اوہ اک گھر اندر داخل ہوئے۔ قادر کریم وی اوہناں دے نال سی۔ اوہناں سوچیا کہ قادر کریم ساڈے گروپ وچ نواں اے ایس لئی ایس نوں باہر بیٹھا دیندے آں۔ جدوں چوری اندر گئے تاں قادر کریم نے آواز اں لگانی شروع کردتیاں۔ چور آگئے، چور آ

گئے، چور آوازاں سن کے بغیر چوری دے باہر آ گئے۔

کچھ دنوں بعد پھیرا وہ چوری کرن لئی اک گھر اندر داخل ہوئے۔ ایس دفعہ قادر کریم اوہناں دے نال سی۔ گھر دے اندر جا کے اوہناں چلپے دے کول اوس نوں کھیر بناون تے بیٹھا دتاتے آکھیا توں کھیر بنا۔ اسیں مال سمیٹ کے آندے آں۔ اوہ کھیر بنا رہیا سی کہ کول سستی اک زنانی ہلی، قادر کریم نے سمجھیا کہ ایہہ میرے کولوں کھیر منگ رہی اے۔ اوس سوچیا کہ کھیر گرم اے ایس لئی اوس نہ دتی، جدوں دوبارہ اوہ عورت ہلی تاں اوس گرم کھیر دا اک چمچہ اوس دے ہتھ اتے رکھ دتا۔ اوس زنانی دا ہتھ سڑ گیا۔ اوس شور مچایا تے انج سارے اوتھوں نس گئے۔ گھر آندے ہوئے اوس نوں رستے وچوں اک سو روپے دانوٹ لبھا۔

قادر کریم نے بہت سوچ توں بعد اوس سو روپے دے دو خرگوش خریدے، اوہناں وچوں اک اوس گھر وچ رکھیا تے دو بے نوں ڈیرے بنھ دتا۔ اک دن اوس دوست دے چور اوس نوں ملن آئے۔ اوس نے چور ایں دی موجودگی وچ اک خرگوش نوں ایہہ آکھ کے چھڈ دتا کہ اوہ گھر جا کے پیغام دیوے کہ چھیتی تن بندیاں دا کھانا تیار کیتا جاوے۔ اوہ خرگوش اوتھوں نس گیا۔

قادر کریم نے بڑی چالاکی نال اوہناں نوں آکھیا کہ اتھھے بیٹھو، میں مجھاں لئی پٹھے بنا لواں۔ فیر گھر جا کے کھانا کھاندے آں۔ اپنی دیر تک کھانا وی پک جاوے گا۔ فیر اوس نے پٹھے کترن والی مشین چلا دتی۔ مشین دی آواز بہت سی۔ جدوں اوس نے دیکھیا کہ چور اپنیاں گلاں وچ رجھ گئے نیں اوہ اوتھوں گھر آیا تے تن بندیاں دی روٹی پکاؤن دا آکھ کے چھیتی نال مڑاپنے کم وچ رجھ گیا۔ جدوں اوہ کم توں ویہلا ہو گیا تاں اوس پروہنیاں نوں آکھیا کہ آؤ گھر چلدے آں۔ میرے خیال وچ کھانا پک گیا ہووے گا۔ اوہ چور ایں نوں لے کے گھر آیا۔ اوس دی گھر والی نے کھانا تیار کر دتا۔ جدوں اوہ گھر آئے تاں چور ویکھ کے بہت حیران ہوئے کہ واقعی خرگوش گھر وچ موجود اے۔ خرگوش نوں ویکھ کے چور ایں آکھیا کہ اسیں کھانا بعد وچ کھاواں گے۔ پہلاں ایہہ خرگوش ساہنوں دے دے۔ توں جو ایس دی قیمت منگے۔ اسیں دیون نوں تیار آں۔ اوس آکھیا کہ میں ایہہ تہاںوں نہیں دے سکدا۔ کیوں جے ایہہ میرے بہت کم کردا اے۔ اوہناں آکھیا دو سو روپے لے لے۔ قادر کریم نے ناہ کر دتی۔ اوہناں آکھیا پنج سو روپیہ لے لے۔ قادر کریم نے آکھیا میں نہیں وچننا۔ آخر کار اوہناں نے آکھیا کہ دو ہزار روپیہ لے لے۔ اوس آکھیا کہ جے تسی اپنی ضد

کردے او۔ تاں میں تہانوں دیون نوں تیار آں۔ اوہناں دو ہزار روپیہ دے کے خرگوش لیا۔ کھانا کھا ہاتے اوتھوں خوشی خوشی واپس آ گئے۔

اوہناں نے خرگوش نوں اپنے ڈیرے بنھیا۔ دوسرے دن اوہناں کول کجھ پروہنے آ گئے۔ اوہناں خرگوش نوں چھڈیا تے آکھیا کہ گھر جا کے پیغام دے کے دو پروہنیاں دا کھانا تیار کرن۔ خرگوش اپنی جان بچا کے کما دے کھیت اندر وڑ گیا۔ جدوں اوہ پروہنیاں نال گھر آئے تاں کھانا نہیں سی پکيا۔ اوہناں نوں قادر کریم تے بہت غصہ آیا۔ اوہ بدلہ لین لئی اواپس اوہدے گھر آئے۔

قادر کریم نوں یقین سی کہ اوہ بدلہ لین ضرور آون گے۔ اوس نے اک وار فیر چالاکی کیتی۔ اوس ست سو روپے دی اک بکری خریدی تے گھر والی نوں آکھیا کہ اج اوہ ضرور آون گے۔ میں تینوں کھانا کھاؤں دا آکھاں گاتے توں اگوں جواب دینا ایں کہ میرے کولوں کھانا نہیں پکدا۔ جدوں چور اوہدے گھر آئے تے آکھیا کہ تسوں ساڈے نال دھوکہ کیتا اے۔ اوس آکھیا آؤ بیٹھ کے گل بات کردے آں۔ اوس گھر والی نوں آکھیا کہ پروہنیاں لئی چھیتی نال کھانا بنا۔ اوس جواب دتا کہ میرے کولوں تہاڈے لئی کھانا نہیں بنا۔ اوہ غصے وچ اٹھ کے اندر گیا۔ چھری لے کے بکری نوں ذبح کر کے اوہدا لہو گھر والی دے کپڑیاں نوں لاه دتا تے چھری لے کے باہر آ گیا۔ پروہنے ایہہ ویکھ کے بہت پریشان ہوئے تے اوس نوں آکھن لگے کہ ایہہ توں کیہہ کیتا اے۔ ساڈی خاطر توں اپنی بیوی نوں قتل کردتا اے۔ اوس آکھیا۔ کوئی گل نہیں، مینوں زندہ کرنا وی آندا اے۔ اوہ اک ڈنڈا لے کے اندر گیا تے بیوی نوں زور نال مار کے کچھن لگا کہ ساڈے لئی کھانا بنا ویں گی۔ اوس جواب دتا ہوں ہاں میں تہاڈے لئی کھانا بناواں گی۔ ایہہ واقعہ ویکھ کے چور آکھن لگے کہ ایہہ دنڈا ساہنوں دے دے۔ کیوں جے ساڈی گھر والیاں وی کدے کدے ضد کردیاں نیں۔ قادر کریم نے ڈنڈا اوہناں نوں دے دتا تے اوہ اپنے گھر پرت آئے۔

گھر آ کے اوہناں اپنی گھر والی نوں آکھیا کہ چھیتی نال کھانا بنا دے۔ بھکھ بہت لگی اے۔ بیوی نے انکار کردتا۔ اوس چھیتی نال چھری لئی تے بیوی نوں قتل کردتا۔ لوکاں آکھیا کہ ایہہ توں کیہہ کیتا اے۔ اوس لوکاں نوں آکھیا کہ مینوں زندہ کرنا وی آندا اے۔ اوہناں ڈنڈا لیا تے اپنیاں بیویاں دے سروچ مارن لگ پئے۔ اوہ تاں پہلے ای مرچکیاں سن لوکاں نے اوہناں نوں بہت بُرا بھلا آکھیا تے اوہ غصے وچ بدلہ لین لئی قادر کریم دے گھر آ گئے۔ اوہناں قادر کریم نوں منجی نال بنھیا

تے دریا دے کنڈے منجی نوں رکھ آپ حقہ پین چلے گئے۔ اپنے وچ او تھے اک بندہ مجھاں چاردا آیا۔ اوس قادر کریم نو پچھیا کہ تینوں کیوں بنھیا ہو یا اے۔ تے تینوں دریا وچ کیوں سٹ رہے نیں؟ قادر کریم نے آکھیا کہ ایہہ میرا ویاہ کرنا چاہندے نیں تے میں کروانا نہیں چاہندا۔ ایہہ گل سن کے اوس بندے نے آکھیا کہ توں اٹھ میں تیری تھاں لیٹ جاندا ہاں۔ ایس لئی کہ میں ویاہ کروانا چاہندا آں۔ قادر کریم نے انج ای کیتا۔ قادر کریم اوس دیاں مجھاں لے کے گھر آ گیا۔ جدوں چوراو تھے آئے تاں اوہناں نے بناں دیکھے اوس نوں دریا وچ سٹ دتا تے واپس آ گئے۔ کجھ دناں بعد چوراو تھوں دی لنگھے تاں اوہناں قادر کریم نوں مجھاں چار دے دیکھیا۔ چور بہت حیران ہوئے تے پچھیا کہ اساں تینوں دریا وچ سٹ دتا سی۔ توں کوں پچھیا تے ایہہ مال کتھوں آیا اے؟ اوس جواب دتا کہ ایہہ مال مینوں دریانے دتا اے۔ میں ہور مال لین لئی دریا ول جا رہیا آں۔ چوراں دے من وچ لالچ آ گئی تے اوہ آکھن لگے کہ ساہنوں وی نال لے چل۔ قادر کریم نے اوہناں نوں نال لیا تے دریا تے آ گیا۔ اتھے آ کے اوس اک اک کر کے ساریاں نوں دریا وچ دھکا دے دتا تے آپ گھر پرت آیا۔ انج اوہناں چوراں نوں بے وقوفی تے لالچ دی سزا مل گئی۔

بے ایمانی دی سزا

پرانے وقتاں دی گل اے کہ اک پہاڑ دے دامن وچ اک شخص رہندا سی۔ اوس کول بہت ساریاں مجھاں گاواں سن۔ مجھاں گاواں سارا دن ادھر ادھر چردیاں۔ شام نوں تھوڑی دیر پہلاں اوہ ددھ چوندا۔ اوس وچ بہت سارا پانی ملاندا تے کول دے شہر وچ جا کے وچ آندا۔ اوہ ہر اک گاہک نوں آکھدا کہ ددھ خالص اے۔ ددھ وچ کے ضروریاں زندگی دیاں چیزاں خریداتے گھر واپس آجاندا۔

گاہک اوس نوں اکثر شکایت کردے کہ ددھ بہت پتلا اے۔ ایس وچ پانی نہ ملایا کر۔ کسے وی شکایت دا اوس اتے کوئی اثر نہ ہوندا۔ سگوں آکھدا کہ ددھ وچ پانی ہونا قدرتی امر اے۔ میں پانی نہیں ملاندا نالے ددھ کیہڑا سکا ہوندا اے۔ ایس طرح ددھ وچ دے اوس نوں بہت عرصہ گزر گیا۔ ہن اوہ دے کول بہت زیادہ دولت وی آگئی سی۔ اوہ کسے نوں کجھ وی نہیں سی سمجھدا۔ دن بدن لالچ و دھدا گیا تے اوہ ددھ وچ پانی دی مقدار وچ وادھا کر دیا گیا۔

اک دن اچانک آسمان اتے کالی بدلی اٹھی تے اوس پورے آسمان نوں اپنے کلاوے وچ لے لیا۔ ہر طرف ہنیرا ای ہنیرا ہو گیا۔ اوہ بہت خوش ہو یا کہ مینہ پوے گا۔ جس پاروں گھاہ زیادہ ہووے گا۔ گاواں مجھاں کھا کے زیادہ ددھ دیون گئیاں۔ بس فیر میرے وارے نیارے ہو جاوون گے۔ اچانک بدل گرجیا۔ بجلی چمکی پہلاں ہولی تے فیر تیز بارش شروع ہو گئی۔ ایس دے نال اولے پین لگ پئے۔ ہر پاسے پانی ای پانی ہو گیا۔ پہاڑاں توں پانی سیلاب دی صورت وچ ایس شدت نال اوہ دے پنڈول و دھیا کہ اوہ دیاں گاواں مجھاں، گھرتے گھر داسارا آسمان اپنے نال بہہ کے لے گیا۔ ہن اوہ دے کول نہ تے گاواں مجھاں سن تے نہ ای گھرتے نہ نقدی، اوہ ہر اک نوں آکھدا کہ اوس زندگی وچ اچہا سیلاب نہ سنیا تے نہ ویکھیا۔ نامعلوم ایناں پانی کتھوں آ گیا اے؟ ایہہ گل سن کے اک عقل مند نے آکھیا کہ ایہہ اوہ پانی اے جو توں ددھ وچ ملاندا سی۔ رب نے اوسے پانی نوں اکٹھا کر کے سیلاب بنا کے تینوں بے ایمانی تے بددیانتی دی سزا دیون لئی تیرے ول گھلایا اے۔

محنت دا پھل

پرانے وقتاں دی گل اے کہ اک پنڈ وچ بڈھا کسان رہندا سی۔ اوس دے چار پتر سن۔ جو آپس وچ وی لڑ دے تے لوکاں نال وی۔ لوک اکثر لڑائی دی شکایت اوس بڈھے کسان کول کر دے۔ بابا اوہناں دے ایس و طیرے پاروں سخت پریشان سی۔ اوہناں دی حالت ویکھ کے اوس نوں اوہناں دی بہت فکر لگی رہندی۔ پھر اک دن اجیہا ہویا کہ اوہ سخت بیمار ہو گیا۔ ایہتھوں تک کہ اوس دا بچنا مشکل ہو گیا۔ اوس نے اپنے پتراں نوں سدیا تے آکھیا کہ میں تہا نوں اک راز دسن لگا آں۔ اپنے کھیتاں وچ اک بہت وڈا خزانہ دفن اے۔ تسی زمین نوں کھود کے کڈھ لئو۔ کسان دے مرن توں بعد اگلے دن ای چاراں نے کھیت نوں کھودنا شروع کر دتا۔ پہلاں تھوڑا پٹیا۔ پر اوہناں نوں خزانہ نہ ملیا۔ ایس توں بعد اوہناں کھیت نوں ہور ڈونگا پٹیا۔ خزانہ فیروی اوہناں دے ہتھ نہ لگا۔ اوہناں نوں اپنے باپ اُتے بہت غصہ آیا۔ تھک کے اوہ گھر آ گئے۔

ساری رات آپس وچ گل کر دے رہے تے اپنے باپ نوں برا بھلا آکھدے رہے۔ سب توں وڈے نے اوہناں نوں صلاح دتی کہ کھیت دی کھدائی تاں کر لی اے۔ کیوں نہ ایس نوں پانی دے کے فصل بیجی لئی جاوے۔ دو جیاں نے اوس دی گل نال اتفاق کیتا۔ اگلے دن اوہناں کھیت نوں پانی لایا۔ ایس توں بعد بی کھلا ریا تے فصل اگن دا انتظار کرن لگ پئے۔ کجھ عرصے بعد فصل اُگ آئی۔ اوہناں دیکھ بھال کیتی۔ اوہناں دی فصل بہت ودھیا ہوئی۔ جدوں فصل نوں کٹیا گیا پیداوار نوں وچیا تاں اوہناں نوں بہت سارے پیسے ملے۔ جو کہ ایس توں پہلاں اوہناں ویکھے وی نہیں سن۔ ہن اوہ بہت خوش سن۔ ایس ویلے اوہناں نوں اپنے باپ دے راز دی سمجھ آئی اوہ سمجھ گئے کہ کھیت وچ زیادہ توں محنت کرن دا فیصلہ کیتا۔ انج اوہناں دا شمار پنڈ دے خوش حال محنتی تے سمجھدار لوکاں وچ ہوون لگ پیا۔

لومڑی دی چالاکی تے کاں دی بے وقوفی

اک دفعہ دا ذکر اے کہ اک کاں نوں کسے حلوائی دی دکان توں اک پنیر دا ٹکڑا ملیا۔ کاں نے اوس نوں اپنی چیخ نال گھٹ کے پھڑیا تے اڈ کے درخت دی اُچی تھاں اُتے بہہ گیا۔ دل ای دل وچ بہت خوش ہو یا کہ اج کھان نوں بڑے دناں بعد جنگی شے ملی اے۔ اوہ خوشی وچ کھاون دا سوچ ای رہیا سی کہ اوہ دراک لومڑی آگئی۔ کاں کول پنیر دا ٹوٹا ویکھ کے لومڑی دے منہ وچ پانی آ گیا۔ اوہ سوچن لگی کہ کویں ایہہ ٹوٹا کاں کولوں کھولیا جاوے۔ لومڑی اپنی چالاکی پاروں سارے جانوراں وچ مشہور اے۔ اوس دے دماغ وچ اک تجویز آئی۔ اوہ کاں دی خوشامد کرن لگی۔ اوس آ کھیا۔

”بھرا کاں! توں اک بہت سوہنا پرندہ ایں۔ تیرے پرکنے سوہنے نیں تے تیرا رنگ کناں چمکیلا اے۔۔۔ میرے خیال وچ تیری آواز وی رنگ تے پراں وانگ بہت سوہنی ہووے گی۔ تیری بڑی مہربانی ہووے گی کہ توں مینوں اک سریلا گیت سنا دیویں۔“

کاں نے لومڑی دے موہنوں جدوں اپنی تعریف سنی تاں بہت خوش ہو یا۔ اوس فوراً گیت سناون لئی اپنا منہ کھولیا۔ تاں اوہ پنیر دا ٹوٹا اوہ دے منہ وچوں نکل کے زمین اتے ڈگ پیا۔ لومڑی نے چھیتی نال اوس نوں چکياتے کھالیا تے کاں اپنی بے وقوفی تے افسوس کردارہ گیا۔

سچائی دی برکت

پرانے وقتاں دی گل اے کہ اک وار حضرت شیخ عبدالقادر جیلانی بال پن وچ علم حاصل کرن لئی اک قافلے دے نال بغداد توں روانہ ہوئے۔ ٹرن ویلے آپ دی والدہ محترمہ نے چالی دینار آپ دی قمیض دے اندر سی دتے تے نصیحت کیتی کہ پتر ہمیشہ سچ بولنا ایں۔ بھانویں کنی وی مشکل کیوں نہ بن جاوے۔ اتفاق دی گل اے کہ رستے وچ اوس قافلے اتے ڈاکواں نے حملہ کردتا تے سارے بندیاں دامال کھولیا۔ جدوں ڈاکو واری واری پر بندے دی تلاشی لے رہے سن تاں اک ڈاکو نے آپ کولوں پچھیا کہ تیرے کول کیہ اے؟ آپ نے جواب دتا میرے کول چالی دینار نیں۔ جو میری والدی نے سفر تے روانہ ہوون توں پہلاں میری قمیض وچ سی دتے سن۔ ڈاکو نے آپ دی ایس گل اتے اعتبار نہ کیتا۔ ہر جدوں ویکھیا تاں واقعی قمیض اندر دینار سن۔ ڈاکو بہت حیران ہویا تے آپ نوں پھڑکے اپنے سردار کول لے گیا۔ تے ساری گل سردار نوں دسی۔ سردار نے آکھیا۔ توں سچ بول کے اپنی رقم کیوں گوائی۔ جے توں جھوٹ بول دیندا تاں تیرے اُتے کسے نوں شک وی نہیں سی ہونا کہ تیرے کول اپنی وڈی رقم اے۔ آپ نے فرمایا کہ میری والدہ نے سفر و شروع کرن ویلے ایہہ نصیحت کیتی سی کہ جھوٹ نہیں بولنا۔ ہمیشہ سچ بولنا ایں۔ میں جھوٹ بول کے اپنے والدہ دے حکم دی خلاف ورزی نہیں کر سکدا۔ ایس جواب نے سردار نوں بہت متاثر کیتا۔ اوس دے دل وچ خیال آیا کہ ایہہ منڈ اپنی ماں دے حکم دی خلاف ورزی نہیں کر سکدا۔ میں اپنے رب دا ایسا نافرمان آں کہ اوس دی کوئی وی گل نہیں مندا۔ سردار نے اوسے ویلے سچے دل توں توبہ کیتی تے لٹیا ہو یا سارا مال واپس کردتا تے سارے ساتھیاں نال اسلام قبول کر لیا۔ ایس واقعہ توں ایہہ ثابت ہوندا اے کہ سچائی وچ بہت برکت اے تے سچ بولن والے نوں کدے کسے نقصان داسا منا نہیں کرنا پیندا۔

لاپچی بلی دا انجام

کسے جنگل وچ اک بلی رہندی سی۔ جنگل دے سارے جانور اوس نوں ماسی آ کھدے سن۔ بلی بہت چالاک تے تیز سی۔ اوہ اپنے شکار نوں بڑی پھرتی نال قابو کر لیندی سی۔ پرہن اوہ بڈھی ہو گئی سی تے شکار اوہ دے ہتھوں نکل جاندا سی۔ جنگل دے سارے جانور اوس توں تنگ آئے ہوئے سن۔ بڈھا ہوون پاروں اوس نوں کئی کئی دن بھکار ہنا پیندا سی۔ اوس بھکھ توں تنگ آ کے اک دن حاجیاں والا سفید لباس پایا۔ ہتھ وچ تسبیح پھڑی تے اپنے گھر توں باہر آ گئی۔ اوہ تسبیح کردی جنگل وچ ٹہل رہی سی۔ راہ وچ اوس دی ملاقات اک خرگوش نال ہوندی اے۔ اوس بلی نوں پچھیا کہ ماسی کدھدی تیاری اے؟ بلی نے جواب دتا میں حج کرن چلی آں۔ بلی بڑی چالاک سی۔ خرگوش نوں آ کھن لگی کہ آ جا بچہ میں تینوں وی حج تے نال لے کے جاندی آں۔ خرگوش تیار ہو گیا تے اوہناں رل کے سفر شروع کردتا۔

سفر کردے ہوئے اوہناں دی ملاقات چڑی نال ہوندی اے۔ چڑی پچھدی اے کہ خالہ بلی کتھے چلی ایں؟ بلی آ کھدی اے کہ میں حج کرن جا رہی آں تے ایہہ خرگوش وی میرے نال جا رہیا اے۔ چڑی آ کھدی اے کہ جے خالہ اجازت ہووے تاں میں وی تہاڈے نال رل جاواں حج کرن لئی۔ بلی جواب دیندی اے کہ آ جاتوں وی آ جا۔ ہن خرگوش، چڑی تے بلی رل کے حج کرن لئی سفر کردے نیں۔

جدوں تینوں رل کے اگانہہ ودھدے نیں تاں راہ وچ اوہ اک ککڑ نوں ملدے نیں۔ ککڑ آ کھدا اے کہ خالہ بلی اج چڑی تے خرگوش نوں لے کے کتھے جا رہے او؟ بلی آ کھدی اے کہ میں حج کرن جا رہی آں۔ ایہناں نے وی آ کھیا کہ اسماں وی حج کرنا ایں۔ ایس لئی میں ایہناں نوں اپنے نال رلا لیا اے۔ میں رب دے گھر اپنے گناہاں دی۔ معافی منگنی ایں۔ ککڑ آ کھن لگا۔ خالہ مینوں توں نال لے چل۔ تاں جے میں وی رب دا گھر ویکھ لواں۔ بلی آ کھدی اے کہ جتھے ایہہ دونوں میرے نال سفر کر رہے نیں۔ او تھے توں وی آ جا۔ ہن چاروں رل کے حج دا سفر کردے نیں۔

چلدے چلدے بلی نوں رستے وچ اک غار نظر آندی اے۔ بلی نے سوچیا کہ شکار تاں

میرے ہتھ وچ نہیں۔ پہلاں ایہناں نوں کھا لواں۔ بعد وچ کوئی ہو ر کم کردی آں۔ ایہہ سوچ کے بلی آ کھیا کہ میں تھک گئی آں تے آرام کرن لئی کجھ دیر غار وچ جا کے سوں جاندی آں۔ ککڑ نے بلی نوں آ کھیا۔ چنگا ماسی توں آرام کر میں جنگل دی سیر کر آواں۔ چڑی بلی نوں آ کھدی اے۔ خالہ توں آرام کر میں جنگل دی ٹھنڈی ہوادے مزے لے آواں۔ بلی نے خرگوش نوں آ کھیا کہ توں بہت تھکیا ہو یا ایں۔ ایس لئی توں میرے نال غار اندر آ کے آرام کر لے۔ خرگوش بلی دیاں گلاں وچ آ کے اوہدے نال اندر چلا گیا۔ جدوں بلی نے ویکھیا کہ خرگوش دی اکھ لگ گئی اے۔ اوس زور نال خرگوش دی گردن اتے پنچہ ماریا تے اوس نوں کھالیا۔ تھوڑی دیر بعد چڑی آندی اے۔ اوس بلی کولوں پچھیا کہ خالہ ککڑ تے خرگوش نہیں آئے۔ بلی نے جواب دتا کہ خرگوش جھیل دی سیر کرن گیا اے تے ککڑ حالے تائیں جنگل توں پرتیا نہیں۔ بلی چڑی نوں آ کھدی اے کہ توں مینوں تھکی ہوئی لگدی اے۔ آ میرے کول بہہ جا۔ جدوں اوہ آ جاوے تاں فیرا گلا سفر شروع کراں گے جدوں چڑی بلی دے لاگے بیٹھدی اے تاں بلی زور نال پنچہ مار کے اوس نوں قابو کردی اے تے کھا جاندی اے۔

ہن ککڑ آ کے دو جیاں بارے پچھدا اے۔ بلی اوس نوں وی پہلے والا جواب دیندی اے۔ جدوں بلی نے حملہ کر کے ککڑ نوں کھاوے لئی قابو کیتا تاں ککڑ نے آ کھیا کہ ماسی توں مینوں کھانا تے ہے ای پر غارتوں باہر جا کے کھا جتھے ٹھنڈے پانی دا کھوہ ہووے۔ تاں جے مینوں کھاوے توں بعد ٹھنڈا پانی پی سکیں۔ بلی آ کھدی اے کہ گل تیری ٹھیک اے۔ مینوں تاں بہت پیاس لگی ہوئی اے۔ بلی ککڑ نوں منہ وچ لے کے غارتوں باہر آندی اے۔ راہ وچ کجھ بندیاں نے ویکھیا کہ بلی دے منہ وچ ککڑ اے۔ اوہناں ککڑ نوں چھڈاؤن لئی بلی نوں آ کھیا۔ توں ایہہ ککڑ چوری کر کے لیائی ایں۔ بلی نے آ کھیا میں چوری نہیں کیتا۔ میرا اپنا ککڑ اے۔ جدوں بلی نے جواب دیوں لئی منہ کھولیا۔ ککڑ نے چھال ماری تے درخت اتے چڑھ گیا۔ ایہہ ویکھ کے لوک واپس چلے گئے۔ جدوں بلی نے ویکھیا کہ ککڑ درخت اتے اے تاں اوس بہت معصوم جیہے انداز نال آ کھیا۔ ککڑ تھلے اتر آ۔ اذان دا ویلا ہو گیا اے۔ توں تھلے اتر کے اذان پڑھ میں نماز پڑھنی اے۔ ککڑ نے آ کھیا میں پہلاں درخت دے پچھلے پاسے کھلوتے امام صاحب کولوں اجازت لے لواں کہ اذان درخت دے اُپراں پڑھنی ایں یاں تھلے اتر کے۔ جدوں بلی نے درخت دے پچھلے پاسے جھاتی ماری تاں او تھے شکاری کتا کھلوتا سی۔ بلی اوہنوں دیکھ کے ڈر گئی تے او تھوں نس گئی۔ انج ککڑ دی جان بچ گئی۔

اک دن بلی جنگل دی سیر کر رہی سی کہ اوس نوں اک درخت توں لالی دے بچیاں دی آواز سنی۔ اوہ من وچ بہت خوش ہوئی کہ لالی دے بچے کھا کے ڈھڈ بھراں گی۔ درخت دے تھلے کھڑے ہو کے اوس لالی نوں آکھیا میں ایس درخت نوں دڈھ دینا ایں۔ لالی من منت کر دی آکھدی اے کہ توں ایس درخت نہ وڈھ۔ جدوں میرے بچے وڈے ہو جاوون گے میں ایہناں نوں لے کے ایستھوں چلی جاواں گی۔ میں ایس ویلے اپنے نکے نکے بچیاں نوں لے کے کتھے جاواں؟ بلی آکھدی اے کہ جے توں اپنا اک بچہ مینوں کھاوون نوں دیویں تاں میں ایہہ درخت نہیں وڈھدی۔ لالی اپنے دل اتے پتھر رکھ کے بلی دی ایہہ گل من لیندی اے۔ اوہ اوس نوں اک بچہ دے دیندی اے۔ بلی بچہ کھا کے اپنے گھر آ جاندی اے تے دو جے دن پھیر سویرے جا کے ایہو گل دوہرا ندی اے۔ لالی بہت پریشان ہوندی اے۔ آکھدی اے کہ توں شام نوں آویں۔ میں تینوں اپنا دو جا بچہ وی دے دیواں گی۔ بلی خوشی خوشی اپنے گھر پرت جاندی اے۔ لالی بیٹھی رورہی ہوندی اے کہ اک سیانا اُلو درخت دے تھلے آ کے بیٹھ جاندا اے۔ لالی دے اتھر و اوس اُپر ڈگدے نیں تاں اوہ اوس کولوں رون دا سبب پچھدا اے۔ لالی اپنا سارا ماجرا اوس نوں دسدی اے۔ سیانا الو اوس نوں آکھدا اے کہ توں اک وڈا پتھر لے کے اپنے کول رکھ جدوں بلی آکھے کہ بچہ تھلے سٹ توں آکھنا ایں کہ پہلاں اپنیاں اکھاں بند کر۔ فیر بچہ سٹاں گی۔ جدوں اوہ اکھاں بند کرے توں اوس اتے پتھر سٹ دینا ایں۔ ایہہ کہہ کے اُلو اوٹھوں چلا جاندا اے۔

شام ہون تے بلی درخت تھلے آ کے لالی نوں آکھدی اے کہ مینوں بھکھ بہت لگی ہوئی اے توں اپنا بچہ سٹ۔ لالی آکھدی اے کہ پہلاں اپنیاں اکھاں بند کر۔ جدوں بلی اکھاں بند کر کے اپنا منہ کھولدی اے تاں لالی درخت دے اُتوں پتھر سٹ دیندی اے۔ جو سدھا لالی دے منہ اندر چلا جاندا اے۔ پتھر لگن نال اوہا منہ تے گلا زخمی ہو جاندا اے۔ بلی اوٹھوں چلے جاندی اے۔ اگلے دن جدوں بلی پرت دی اے تاں اوس دے منہ اُتے پٹی بندھی ہوندی اے۔ اوہ آ کے لالی نوں پچھدی اے کہ تینوں ایہہ مشورہ کس نے دتا سی۔ لالی آکھدی اے کہ ایہہ مشورہ مینوں سیانے اُلو نے دتا سی۔ بلی اوہدی گل سن کے اُلو دے گھر جاندی اے کہ گھر دے باہر جا کے ہائے ہائے کرنا شروع کر دیندی اے۔ فیر درد پاروں گھر دے باہر لمے پے جاندی اے۔ جدوں اُلو تھوڑی دیر بلی نوں لمے پیاں ویکھدا اے تاں ایہہ ویکھن لئی کہ بلی زندہ وی اے کہ نہیں۔ اوہ دے

ڈھڈا تے بہہ کے چونجاں مارن لگ پیندا اے۔ بلی زوردا پنچہ مار کے اُلوں نوں قابو کر لیندی اے۔
توں دو جیاں نوں مشورے دیندا ایں۔ ہن میں تینوں نہیں چھڈاں گی۔ اُلو بلی نوں آکھدا اے کہ
خالہ توں مینوں کھانا تے ہے ای۔ کھان توں پہلاں توں مینوں زورنال اوس کنڈیاں اتے مارتاں
جے میرے جسم دے سارے پراتر جاون تے توں مینوں آرام نال کھالیویں۔ بلی سوچدی اے کہ
گل اُلو دی ٹھیک اے۔ اوہ اُلو نوں کنڈیاں اتے مارن لئی اوس نوں سٹ دی اے تاں اوہ پھرتی
نال اڈ جاندا اے تے جنگل وچ جا کے ساریاں نوں دسدا اے کہ بلی آگئی اے لک جاؤ۔ جنگل
دے سارے جانور بلی دے ڈرتوں ل جانداں نیں۔ جدوں بلی نوں تن چار دن تائیں کوئی شکار
نہیں ملدا تاں اوہ بھکھ پاروں مر جاندی اے۔ بلی دے مرن دی سارے جنگل وچ خوشی منائی
جاندی اے۔ ایس طرح ظالم بلی توں جنگل دے جانوراں نوں نجات مل جاندی اے۔
ایس کہانی توں ایہہ سبق ملدا اے کہ جیہڑا بندہ لالچی تے بھیرا ہوندا اے اوہ لوکاں نوں
نویں نویں طریقیاں نال دھوکا دیندا اے۔ اوس نوں لوک پسند نہیں کردے سگوں نفرت کردے نیں
تے اوہ دے مرن اتے افسوس دا اظہار وی نہیں کردے۔

ماں دی ممتا

پرانے زمانے دی گل اے کہ اک پنڈ دے لوک بہت ای ظالم سن۔ خاص طور تے اوہ پرندیاں داشکار کردے۔ درختاں اتے چڑھ کے اوہناں دے آہلنیاں وچوں انڈے یاں بچے کڈھ لیندے سن۔ ایس پنڈ دے باہراک بہت وڈا بوڑھ دا درخت سی۔ او تھے اک طوطے نے آہلنا پایا۔ اک طوطا تے طوطی گلاں کردے نیں طوطا طوطی نوں آکھدا اے:

طوطیے من مو تیتے ایس نگری نہ جا

ایس نگری دے جٹ برے نیں پھانیاں لیندے پاء

اگوں طوطی جواب دیندی اے:

طوطیا من مو تیا ٹاہلی میرے بچڑے لک ٹنوں ٹنوں

اوہناں دے دو چھوٹے بچے وی ہوندے نیں۔ طوطا آکھدا اے کہ میں پنڈ جاندا ہاں تاں

جے بچیاں لئی کجھ کھاؤن لئی لے آواں۔ طوطی آکھدی اے۔

طوطیا من مو تیا ٹاہلی میرے بچڑے لک ٹنوں ٹنوں

میں اپنے بچیاں نوں چھڈ کے نہیں جاسکدی جے میرے بچیاں نوں کجھ ہو گیا تاں میرا لک

ٹٹ جاوے گا۔ میں مر جاواں گی۔ طوطا جان لگدا اے تے طوطی آکھدی اے۔ کہ توں ایس نگری نہ

جا۔ ایس نگری دے لوک بہت برے نیں۔ اوہ تینوں قید کر لین گے تے جے تینوں کجھ ہو گیا تاں

ساڈا کیہ بنے گا۔ طوطا ایہہ گل سن کے چپ کر کے بہہ جاندا اے۔ اوہ ٹاہلی تے بیٹھے ہوندے نیں

تے جیہڑا وی مسافر ٹاہلی دے کولوں لنگھدا اے۔ اوہ ایہو آکھدی اے۔

ٹاہلی میرے بچڑے لک ٹنوں ٹنوں

اک دن اک راہ گیر دھپ توں بچن لئی ٹاہلی تھلے بہہ جاندا اے۔ اوہ دے کول روں ہوندا

اے۔ طوطی روں ویکھ کے اوس نوں آکھدی اے۔

مینہ وسے گا بچڑے بھج جاؤن گے لک ٹنوں ٹنوں

ایس توں طوطی روں لگ جاندی اے۔ راہ گیر نوں اوس اتے ترس آندا اے تے اوہ طوطی

نوں روں دے دیندا اے کہ آکھدا اے کہ جدوں مینہ وسے روں اپنے بچیاں اتے دے دیویں۔
 اگلے دن اک ہو رراہ گیر ٹاہلی تھلے آکے بیٹھدا اے۔ اوہ راہ گیر نوں آکھدی اے۔
 ہنیری چلے گی تے اڈ جاون گے
 واو گے لگی ٹھہر جاون گے
 ٹاہلی میرے پجرے لک ٹنوں ٹنوں
 اوہ راہ گیر طوطی نوں کپڑے دے دیندا اے تے آکھدا اے کہ ٹھنڈ ویلے اوہ اپنے بالوں
 نوں پہنا دیوے۔ فیراک ہو ر مسافر آندا اے۔ اوس نوں آکھدا اے۔
 ٹاہلی میرے پجرے۔ پیاس لگی تے سک جاون گے۔
 اوہ مسافر طوطی دے بالوں لئی پانی دا انتظام کر دیندا اے۔ کجھ دنوں بعد اک ہو ر مسافر ٹاہلی
 میرے پجرے۔ بھکھے رہن گے تے مر جاون گے۔
 مسافرنوں ایہہ گل سن کے طوطی دے بالوں اتے ترس آجاندا اے تے اوہ اوہناں نوں کھانا
 (چوگا) دیندا اے۔ انج طوطی بیٹھے بیٹھے راہ گیراں کولوں اپنے بچیاں لئی کجھ نہ کجھ لے لیندی اے
 تے اپنے بالوں توں دکھ وی نہیں ہوندی۔ اوہ اپنے بالوں نوں پالدی اے تے جدوں اوہ مر
 جاندے۔ اوہ فیروں اوس جگہ توں نہیں ہلدی۔ ایستھوں تک کہ اوہ اپنے بچیاں دے مرن تے وی
 کفن راہ گیراں کولوں ای لیندی اے۔ اک عمر گزارن توں بعد طوطی آپ وی مر جاندی اے۔
 ایس کہانی توں ایہہ گل نتر کے سامنے آندی اے کہ ماں کدے وی اپنے بچیاں نوں اپنے
 توں جدا نہیں دیکھ سکدی۔ اوہنوں اپنے بچیاں نال پیار ہوندا اے۔ اوہ اوہناں نوں پالن لئی ہر
 تکلیف برداشت کردی اے۔ اوہناں دیاں لوڑ دیاں شیواں دوجیاں کولوں منگ لیندی اے پر
 اپنے بچیاں نوں اپنے توں دور نہیں کردی۔

بولیاں دا طبر

اک واردی گل اے کہ کسے پنڈ وچ بولیاں دا طبر رهندا سی۔ اوہناں دے منڈے دانواں
نواں ویاہ ہو یا سی۔ منڈے دے سوہریاں نے واہی لئی اپنی دھی دے دا ج وچ اک ڈھگا دتا سی۔
اک ڈھگا اوہدے کول پہلے توں موجود سی۔

ویاہ توں کجھ دناں بعد اوہ زمین واہن لئی اپنے کھیت جاندا اے۔ ہل چلاون لئی دونویں
ڈھگے اوہدے کول نیں۔ جدوں اوہ ہل چلا رہیا ہوندا اے تاں دو پولس والے راہ بھل گئے اوہدے
کول آجانداں نیں۔ اوہ اوہدے کول راہ پچھدے نیں تے اوہ سمجھدا اے کہ اوہ آکھ رہے نیں کہ
ڈھگے کتھوں لے نیں۔ اوہ جواب دیندا اے کہ اک میرا اپنا تے دو جا مینوں سوہریاں نے دتا اے۔
اوہناں اوہدے کولوں تین چار واری ایہو سوال پچھیا تے اگوں اوہنے پہلے والا ای جواب دتا۔
جواب سن کے پولیس والیاں نوں بہت غصہ آیا۔ اوہناں اوس نوں بہت کٹیا تے اوہنوں چھڈ کے
چلے گئے۔ جانداں ہوئے آکھدے نیں کہ ایہہ پاگل ہو گیا اے۔ جو ساڈی گل نہیں سمجھدا۔

اوہناں دے جاون مگروں اوہدے گھر والی روٹی لے کے آندی اے۔ اوہ روٹی نوں اک
پاسے رکھ کے اوہنوں مارنا شروع کر دیندا اے تے آکھدا اے کہ تیرے ماں پیو نے مینوں چوری دا
ڈھگا دتا اے۔ جس کارن مینوں پولیس نے بہت ماریا۔ اوہدی بیوی گھر آ کے اپنی سس نوں آکھدی
کہ توں مینوں اج روٹی دیرنال دتی اے جس کارن میرے گھر والے نے مینوں ماریا اے۔ اوہدی
سس بھٹھی اتے دانے بھن رہی ہوندی اے۔ اوہ کڑا ہی بھٹھی توں چک کے زمین اتے ماردی
اے تے آکھدی اے کہ اج میں پہلی وار بھٹھی تائی اے تے میری نونہہ سڑ گئی اے۔ اوہدی سس
ساری گل بات اپنے گھر والے نوں دسدی اے۔ اوس ویلے اوہ وان وٹ رہیا ہوندا اے۔ اوہ گل
سن کے وان وٹا چھڈ دیندا اے۔ تے گا ہک نوں آکھدا اے کہ جے تینوں چھیتی اے تے وان کسے
ہور کولوں واٹالے۔ توں میرے کم وچ نقص کڈھ رہیا ایں۔ جیہڑا بندہ میرے توں چنگا کم کردا اے
جاو تھوں کم کروالے۔ میں تیرا کم نہیں کرنا تے اوہ کم چھڈ کے بہہ جاندا اے۔

جوں تے ککڑ

پرانے زمانے دی گل اے کہ کسے پنڈ وچ اک جوں تے ککڑ رهندے سن۔ دونویں گوانڈھی ہوون دے نال نال گوہڑے یاروی سن۔ اک دن موسم بہت چنگا سی۔ جوں نے ککڑنوں آکھیا کہ کیوں نہ سیرتے چلیے۔ ککڑ راضی ہو جاندا اے۔ دونواں نے کھان پین دے سامان توں وکھست ست روٹیاں لے کے نال رکھیاں کہ بھکھ ویلے کوئی شے باہروں نہ خریدنی پوے۔

ٹردے ٹردے جدوں اوہناں نوں کافی دیر ہوگئی تاں جوں نوں بھکھ لگ جاندی اے۔ ککڑ آکھدا اے کہ مینوں بھکھ نہیں توں اپنی روٹی کھالے۔ جوں ست دیاں ست روٹیاں کھا جاندی اے۔ ایس توں بعد اوہ دوبارہ سفر شروع کردے نیں تے تھوڑی دور جا کے جوں فیر لکڑنوں آکھدی اے کہ مینوں بھکھ لگی اے۔ ککڑ اوس نوں اینیاں روٹیاں دے دیندا اے۔ اوہ ککڑ دیاں وی ست روٹیاں کھا جاندی اے۔ فیر اوہ دوبارہ سفر شروع کردے نیں۔ تھوڑے جیسے سفرتوں بعد اوس نوں مڑ بھکھ لگدی اے تے اوہ ککڑنوں کھا جاندی اے۔ اوہدی بھکھ مڑوی مکدی نیں۔ اوہ اکلے سفر کردی اگا نہہ ٹری جاندی اے۔ مڑ بھکھ لگن تے اوس نوں کجھ بکریاں راہ وچ نظر آندیاں نیں۔ اوہ اوہناں نوں وی کھا جاندی اے۔ جدوں اوہنوں پیاس لگدی اے تاں اوہ پانی پیون لئی نہراتے جاندی اے تے نہر داسارا پانی پی لیندی اے۔ جس پاروں نہر سک جاندی اے۔ ہن اوہا ڈھڈ بھر چکیا ہوندا اے۔ اوہدے کول ٹرنا اوکھا ہو گیا تے اوہ نہر دے کنڈے اُتے ای بہہ جاندی اے۔ پانی مکن تے مگر مچھ تے کچھے نہر توں باہر آ جاندے نیں۔ کجھ مجھاں وی نہر وچ نہارہیاں ہوندیاں نیں۔ اک مجھ دا پیر جوں اتے آ جاندا اے۔ اوہا پٹکا پے جاندا اے تے جوں نے جو کجھ کھا ہا ہوندا اے۔ اوہ اوہدے ڈھڈ وچوں باہر آ جاندا اے۔ پانی وی باہر آ جاندا اے تے نہر مڑتوں وگن لگ پیندی اے۔

گھگھی تے پیسے

اک واری دی گل اے کہ اک ٹاہلی اتے اک گھگھی نے آہلنا پایا ہویا سی۔ اوس نے انڈے دتے جنہاں وچوں دو بہت ای سوہنے بچے نکلے۔ گھگھی بہت خوش سی۔ اوہ بچیاں لئی کول دے کھیتاں وچوں دانے اکٹھے کر کے لیاندی۔ انج کئی دن ہو گئے۔ ہن اوہدے بچے کجھ سیانے ہو گئے سن۔

اک دن اوس نوں کسے تھاں توں پیسیاں والی پوٹلی لہھی۔ اوس ایہہ پیسے اپنے آہلنے وچ لیا کے رکھ دتے۔ اک دن پنڈ دا اک منڈا گھگھی دے بچے آہلنے وچوں کڈھن لئی درخت اتے چڑھیا۔ اوس نوں پیسیاں والی پوٹلی نظر آئی۔ اوس پوٹلی چکی تے تھلے اتر آیا۔ جدوں گھگھی واپس آئی تاں اوہ پوٹلی اوس نوں نظر نہ آئی تاں اوہ آکھدی اے کہ ”کوگوں کوں کوئی بھکھا ماردا میرے پیسے لے گیا۔“ اوہ منڈا تھلے کھڑا گھگھی دی ساری گل بات سن رہیا ہوندا اے۔ اوہدی گل سن کے اوس نوں بہت غصہ آندا اے۔ اوس اک وتا چک کے گھگھی دے ماریا جو اوہدے سرو وچ لگاتے اوہدا سر پاٹ گیا۔ اوہ آکھدی اے کہ ”کوگوں کوں، اسیں لال پراندے پائے نیں“ اوہدا زخم ٹھیک نہیں ہوندا۔ اوہدے وچ کیڑے پے جاندے نیں تے اخیر اوہ مرجاندی اے۔ فیر اوس نوں نہوا کے کفن پایا جادنا اے تے دفن کردتا جادنا اے۔

شہزادے دے تن دوست

پرانے وقتاں دی گل اے کہ کسے ملک اتے اک بادشاہ حکومت کرداسی۔ اوس دے تن پتر تے اک دھی سی۔ دو پتر اوس دے بڑے فرمانبردار سن۔ اپنے پیودی ہر گل مندے تے پوری محنت نال اوہناں نوں جو کم دتا جاندا اوہ کردے سن۔ ایس وجہ کر کے بادشاہ دونواں پتر نوں بہت پیار کردا سی۔ بادشاہ دا تیجا پتر انتہائی نکماتے کاہل سی۔ کسے کم وچ دھیان نہ لیندا۔ سارا دن شکار کھیڈ داتے روٹی کھا کے سوں رہندا۔ بادشاہ نے ہر طرح کوشش کیتی کہ اوہ کم وچ دھیان دیوے۔ پر اوہدی ہر کوشش ناکام رہی۔ تنگ آ کے اوس نے اوہنوں محل وچوں کڈھ دتا۔

ہن اوہ ما یوسی دے عالم وچ ان ڈٹھی منزل ول ٹر ویندا اے۔ رستے وچ اوس نوں اوہدا اک بجن ملدا اے۔ اوس دے پچھن تے شہزادہ اوس نوں دسد اے کہ اوہدے پیونے اوہنوں گھروں کڈھ دتا اے۔ اوہ آکھدا اے کہ میں وی تیرے نال چلدا آں۔ شہزادے نے اوہنوں پچھیا کہ توں کیہ کر سگدا ایس؟ اوہنے جواب دتا کہ میں ادھ اسمان وچوں تیرا نشانہ لاہ کے کوئی وی شے دھرتی اتے سٹ سگدا آں۔ شہزادہ اوہنوں اپنے نال جاون دی اجازت دے دیندا اے۔

جدوں اوہ دونویں اگانہہ ٹرے جانداں نیں تاں اوہناں نوں اک ہور بندہ ملدا اے۔ اوہدے پچھن تے شہزادہ دسد اے کہ اوہدے پیونے اوہنوں گھروں کڈھ دتا اے۔ ہن میں اپنے ایس دوست نال روزی دی تلاش وچ جا رہیا آں۔ ایس شخص اک لت توں معذور ہوندا اے۔ اوہ آکھدا اے کہ شہزادہ سلامت مینوں وی نال لے چلو۔ شہزادہ اوس کولوں پچھدا اے کہ توں کیہ کر سگدا ایس؟ اوہ آکھدا اے کہ میں ڈیڑھ منٹ وچ سمندر پاروں جا کے آسگدا آں۔ شہزادہ اوہنوں دی نال لے لیندا اے۔

اگانہہ جا کے اوہناں نوں اک نابینا شخص ملدا اے۔ اوہدے پچھن تے وی شہزادہ گھروں کڈھن والی گل اوس نوں دسد اے۔ اوہ شہزادے نوں نال جاون لئی آکھدا اے۔ شہزادہ اوہدے کولوں پچھدا اے کہ توں کیہ کر سگدا ایس؟ اوہ آکھدا اے کہ میں سمندر پار دے حالات آسانی نال ہوانوں سنگھ کے دس سگدا آں۔ شہزادہ اوہنوں وی اپنی جماعت وچ شامل کر کے اگانہہ سفر شروع

کردیندے نیں۔

اوہ چاروں ٹرے جاندے دو جے ملک وچ اپڑ جاندے نیں۔ او تھے دابادشاہ اعلان کردا اے کہ جو اوہدیاں شرطیاں پوریاں کرے گا۔ اوہ اپنی دھی دا نکاح اوہدے نال کردیوے گا۔ شہزادہ اوہدے کولوں شرطیاں پچھدا اے۔ بادشاہ آکھا اے کہ میری پہلی شرط ایہہ وے کہ اک مکی مار کے ہاتھی نوں مار یا جاوے دوسرے شرط اک دن وچ سمندر پار کر کے وڈے درخت نوں ہتھ لہا کے واپس آیا جاوے۔ شہزادے نے ایہہ شرطیاں منظور کر لئیاں۔

شہزادے نے پورے زور نال ہاتھی نوں مکا ماریاتے اوہ تھان تے ای مر گیا۔ اوس لنگڑے نوں سمندر پار درخت نوں ہتھ لاو لئی کھل دتا۔ جدوں اوہ ڈیڑھ منٹ تک واپس پرت دانئیں۔ تاں شہزادہ بہت پریشان ہوندا اے۔ شہزادہ نابینے نوں آکھدا اے کہ اوہ ہوانوں سنگھ کے اصل صورت حال بارے دے، نابینا آکھدا اے کہ شہزادہ سلامت لنگڑا اک درخت تھلے ستا ہویا اے تے اوس درخت اتوں اک خطرناک سپ اوہدے ول اتر رہیا اے۔ شہزادہ دا اک یار اوہنوں آکھدا اے کہ توں اوہدے ہتھ کر میں نشانہ لاند آں۔ جدوں نابینے نے اوس درخت ول اشارہ کیتا تاں اوس نے اپنی کمان وچوں تیر کھچ کے اوہدر چلایا۔ جہڑا سپ دے سرو وچ وجیاتے سپ مر کے اوس لنگڑے دے کول ڈگا۔ اوس دی اکھ کھلدی اے تے اوہ اپنے یاراں دیاں نشانیاں ویکھ کے چھیتی پرت آندا اے۔ انج شہزادہ بادشاہ دیاں شرطیاں پوریاں کردیندا اے۔ اوس توں پچھوں اوہ اپنی حکومت وی اوہنوں دے دیندا اے۔ انج شہزادہ اوس ملک دابادشاہ بن جاندا اے تے اوہ اپنے دوستاں نوں وزیر بنالیندا اے۔ انج اوہ سارے اپنی نویں زندگی دا آغاز کردے نیں۔

جولا ہاتے سویاں

اک واردی گل اے کہ کسے ملک دے راجے دی دھی داویاہ سی۔ اوس اپنے ملک تے باہر والے ملک دے کئی لوکاں نوں ویہ دی دعوت دتی۔ اوس ویہ دے سدے والا رقعہ اک جولا ہے نوں دے کے دو جے ملک کے راجے کول گھلیا۔ جدوں جولا ہاکئی دناں سفر کر کے اوتھے اڑیا تاں اوہناں نے اوہدے آدروچ کئی طرح دے کھانے پیش کیتے۔ ایہہ کھانے ویکھ کے اوہدے منہ وچ پانی آ گیا۔ جدوں اوہ روٹی کھاؤن لگاتاں، اوہدی داڑھی ہل جاندی اے۔ اوہ لوک ایس نوں بدشگوننی جان کے کھانا اوہدے اگوں چک لیندے نیں۔ بھکھ پاروں اوہ فیر کھانا منگدا اے۔ ہن اوہ اوہدے اگے سویاں دا تھال بھر کے رکھدینیں۔ جدوں اوہ سویاں کھان لگدا اے تاں اوہدی داڑھی فیر ہل جاندی اے۔ اوہ کھانا اوہدے اگوں چک لیندے نیں تے انج اوہنوں بھکھا ای واپس آنا پیندا اے۔

جدوں اوہ گھر آندا اے تاں بھکھ دے مارے اوہدا برہاں حال ہو جاند اے۔ اوہ اپنی گھر والی نوں آکھدا اے کہ اوہنوں سویاں پکا کے دیوے۔ اوہدے گھر والی پکاؤن توں انکار کر دیندی اے۔ اوہ اوہنوں مرن دی دھمکی دیندا اے تے جا کے کھڈی دے کول لہاں پے جاند اے۔ اوس مرن دا بہانہ کر کے اپنے جسم نوں اکڑا لیا۔ اک گھنٹے بعد اوہدی گھر والی نے اوہنوں ویکھیا تاں اوس نوں لگا کہ جیویں اوہ مر گیا اے۔ اوس نے رونا شروع کر دتا تے لوک اوہدے رونا دی آواز سن کے اوہدے گھر اکٹھا ہو گئے۔ اوہنوں نہوا کے دفن کرن لئی جاؤن لگے تاں اوہدی بیوی نے آکھیا کہ ٹھہرو۔ ایہہ مرن توں پہلاں میرے کولوں سویاں منگدا سی۔ میں سویاں دا تھال پکا دیواں۔ اوس نوں وی ایہدے نال دفن کر دینا۔ تاں جے ایہدی روح نوں سکون مل سکے۔

ہن چار پائی اتے اوہدے مردہ جسم دے نال سویاں دا تھال وی رکھ دتا گیا، جنازہ قبرستان ول جا رہیا سی کہ اوس نے ساہ لینا شروع کر دتا۔ اخیر اوس نے ساریاں سویاں کھالیاں تے رولا پانا شروع کر دتا۔ جدوں لوکاں نے منجی تھلے رکھی تے اوس اُٹھ کے دور لہا دتی۔ لوکاں نے بڑی مشکل نال اوس نوں قابو کیتا تے اوہنوں سارا ماجرہ اوہناں دسیا۔ لوک اوہدی گل سن کے ہسے تے اوہنوں گھر لے کے آگئے۔

وزیردی عقل مندی

اک ملک دی گل اے جتھے اک نیک تے سمجھ دار بادشاہ دی حکومت سی۔ اوس دی رعایا اوہدے کولوں بہت خوش سی۔ بادشاہ حکومتی معاملیاں وچ اپنے وزیرنال مشاورت کرداسی۔ بادشاہ تے وزیردا اک اک پترسی۔ دونواں دا آپس وچ بہت پیاری۔

بادشاہ نے اک دن سوچیا کہ وزیردے مرن توں بعد اوہدا منڈا وزیر بنے گا۔ جو اپنے باپ توں زیادہ سمجھ دار اے۔ کتے ایہہ نہ ہووے کہ اوہ اوہدے کولوں حکومت ای کھولوے۔ بادشاہ تے وزیرا کٹھے سن تے اوہناں دے پتروی۔ بادشاہ نے اک چالاک عورت نوں دونواں منڈیاں وچکار پھٹ پاون دا آکھیا۔ جدوں عورت نے بادشاہ تے وزیر تے دونواں منڈیاں نوں اکٹھا ویکھیا تاں وزیردے منڈے نوں آواز دتی۔ جدوں اوہ اوس چالاک عورت دے کول گیا تاں اوس اوہدے کن دے کول منہ کر کے منہ پھیر لیا۔

بادشاہ دے منڈے نے وزیردے منڈے نوں پچھیا کہ اوس زنانی تینوں کیہ آکھیا اے؟ اوس آکھیا کہ کجھ نہیں۔ شہزادے نے آکھیا کہ اوس تیرے کن وچ کوئی گل کیتی اے؟ جو توں مینوں دسنا نہیں چاہندا۔ ایس گل توں اوہ اوہدے خلاف ہو جاندا اے تے اپنے باپ نوں آکھدا اے کہ مینوں وزیردے پتر دا خون چاہی دا اے۔ بادشاہ وزیردے پتر نوں قتل کرن دا حکم جاری کر دیندا اے۔

وزیر بڑا سیانا ہوندا اے۔ جدوں جلا د اوس نوں قتل کرن لئی لے جا رہے ہوندے نیں تاں اوہ جلا د پیسے دے کے اپنے منڈے دے کپڑیاں اتے بکرے دا خون لوا کے کپڑے بادشاہ دے پتر کول گھل دیندا اے تے اپنے پتر نوں لکالیندا اے۔ بادشاہ ایہہ ویکھ کے بہت خوش ہوندا اے۔

کجھ دنوں بعد بادشاہ تے اوہدے پتر نوں اصل گل دا پتہ چلدا اے تاں شہزادہ ضد کردا اے کہ مینوں میرا دوست چاہی دا اے۔ جتھوں مرضی لیا کے دیو، بادشاہ ایہہ گل سن کے بہت پریشان ہوندا اے۔ جدوں وزیر نے بادشاہ دی ایہہ حالت ویکھی تاں ساری اصل گل اوس نوں دس دتی۔ بادشاہ بہت شرمندہ ہویا تے اوہدی عقل مندی تے اوس نوں بہت وڈا انعام دتا۔

طوطے تے گالڑ دی دوستی

اک واری دی گل اے کہ اک جنگل وچ اک طوطا رہندا سی۔ طوطا بہت خوش سی کہ اوس نوں جنگل وچوں کھاوون لئی وافر پھل مل جانداں نیں۔ اوہ ایہناں نوں کھاندا تے جنگل دی سیر کردا۔ اک دن اوہ امرود دے درخت اتے بیٹھا امرود کھا رہیا سی کہ اک گالڑ وی اوس درخت اتے چڑھ آندا اے۔ پہلاں اک دو بجے دے یار بن جانداں نیں۔ طوطا گالڑ نوں امرود کھواوندا اے تے اپنے گھر آون دی دعوت دیندا اے۔ ایس توں بعد طوطا تے گالڑ اپنے اپنے گھر آ جانداں نیں۔ کئی دناں توں بعد اک دن ہلکے ہلکے بدل آئے ہوئے سن۔ ٹھنڈی ہوا چل رہی سی۔ گالڑ گھر وچ ویہلا سی۔ اوس دے من وچ خیال آیا کہ کیوں نہ اج طوطے دے گھر پھیرا پایا جاوے۔ ایس خیال دے آوندیاں ای اوہ تیار ہو کے طوطے دے گھر اپڑ جاندا اے۔ طوطا اوہنوں اپنے گھر ویکھ کے بہت خوش ہوندا اے تے جی آیاں نوں آکھدا اے۔ جنگل وچوں ہر طرح دے پھل اکٹھا کر کے اوہدی مہمان نوازی کردا اے۔ گالڑ سب کچھ کھا کے طوطے کولوں گھر واپسی دی اجازت لیندا اے۔ واپسی تے گالڑ طوطے نوں اپنے گھر آون دی دعوت دیندا اے۔ جو طوطا قبول کر لیندا اے۔ کچھ دناں بعد طوطا گالڑ دے گھر جاوون دا پروگرام بناندا اے۔ اوہ تیار ہو کے اوہدے گھر جاندا اے۔ اوہدا گھر اک سکی ٹاہلی اتے ہوندا اے۔ گالڑ طوطے نوں خوش آمدید آکھدا اے تے خوشی دا اظہار کردا اے۔ گالڑ کدی ٹاہلی دے اپر چڑھدا اے تے کدی تھلے اتردا اے۔ طوطا اوہدا ایہہ عمل ویکھ کے ڈاڈا حیران ہوندا اے۔ جدوں بہت وقت لنگھ گیا تاں طوطے نے سوچیا کہ جدوں ایہہ میرے کول آیاں تاں میں ایس دی راج کے مہمان نوازی کیتی سی۔ پر ایہہ میرے نال کیہو جیہا سلوک کر رہیا اے۔ اوس گالڑ نوں آکھیا کہ مینوں بھکھ لگی اے۔ کچھ کھان دا انتظام کر۔ اوہ طوطے نوں جواب دیندا اے کہ کھان پین نوں چھڈ۔ توں میریاں آنیاں جانیاں ویکھ۔

بے وقوف زمین دار

اک دفعہ دا ذکر اے کہ چار پاگل بازار وچ ٹرے جارہے سن۔ اوہناں دی نظر حلوہ کدواتے پئی۔ اوہناں آکھیا ایہہ گھوڑے دا انڈہ اے۔ جے ایس نوں اسیں اپنے کھیت وچ بیج لئے تاں گھوڑے اُگن گے۔ اوہناں دکان دار کولوں چار وڈے وڈے حلوہ کدو خریدے تے اپنے پنڈ پرت آئے۔

اگلے دن چاروں اپنے کھیت ول جانڈے نیں۔ اوہناں بہت محنت نال ہل چلایا تے کدو بیج دتے۔ اوہناں کھیت اندر کھادوی پائی تے پانی وی لایا۔ کجھ دناں پچھوں کھیت وچ ہری ہری گھاہ اگ آئی۔

اوہناں دے کھیت دے نال ای اک وڈے زمین دار دا ڈیرہ سی۔ اک دن اوس دے گھوڑے کھل کے گھاہ چرن لئی اوہناں دے کھیت وچ آگئے۔ اوہناں چاراں جدوں گھوڑے دیکھے تاں آکھیا کہ ساڈے کھیت وچ گھوڑے اگ آئے نیں۔ اوہناں گھوڑیاں نوں پھڑکے بنھ لیا۔ شام نوں زمین دار نوں پتہ لگا کہ اوہدے گھوڑے گوانڈھیاں بنھ لے نیں۔ اوہ گھوڑے لین لئی اوہناں کول گیا۔ اوہناں چاراں آکھیا کہ اساں اپنے کھیت وچ گھوڑے دے انڈے بیجے سن۔ ایہہ گھوڑے اگے نیں۔ ایس لئی ایہہ ساڈے گھوڑے نیں۔ زمین دار نوں پتہ لگا کہ ایہہ چاروں پاگل نیں۔ اوہ ایہناں نوں نال لے گیا تے اوہناں نوں ملازم رکھ لیا۔

زمین دار نے پہلے نوں آکھیا کہ توں ہل واہ کے پکان لئی گوشت لے کے آنا ایں۔ دو جے نوں آکھیا کہ توں بھید بکریاں لے کے جانیاں ایں۔ تیجے نوں آکھیا کہ توں ریڑھی تے توڑی لے کے آئی ایں۔ چوتھے نوں آکھیا کہ جدوں میری ماں سوں جاوے توں اوہدے منہ توں کھیاں اڈانیاں نیں۔ پہلا ہل لے کے کھیت چلا جاندا اے۔ ہل واہن توں بعد اوس اک بیل نوں ذبح کیتا تے گوشت گھر لے آیا۔ دوسرا بھید بکریاں کھوہ اتے پانی لئی لے گیا۔ کھوہ وچوں اوس اک ڈوڈو دے بولن دی آواز سنی۔ اوس سمجھیا کہ کھوہ وچ کوئی بلا اے تے اوہ بھید کھان نوں منگ رہی اے۔ اوس بلا توں بچن لئی اک بھید کھوہ وچ سٹ دتی۔ ایس توں بعد دو جاڈوڈو بولیا اوس دو جی بھید کھوہ

وچ سٹی تے انج اوہ ساریاں بھیڈاں کھوہ وچ سٹ کے گھر آ گیا۔ تیسرے نے ریڑھی اتے توڑی
 لدی تے دریا پار کرن لگا۔ دریا دا تیز پانی ریڑھی نوں روڑھ کے لے گیا۔ چوتھا اوہدی ماں دا کھیاں
 مارن لئی مرچاں گھوٹن والا ڈنڈا لے آیا۔ جدوں اوہدی ماں سوں گئی تے اوہدی منہ اتے اک مکھی آ
 کے بہہ گئی۔ اوس مکھی مارن لئی ڈنڈا زور دی اوہدے منہ اتے ماریا جو اوہدے سروچ وی جا لگا۔ انج
 اوہدی ماں تھان تے ای مرگئی۔ جدوں شام نوں زمین دار گھر آیا تاں اوس مری ماں دیکھی تے اپنا
 سر پھڑ کے بہہ گیا۔ تے فیر اوس چاراں نوں نوکری توں کڈھ دتا۔

ماما چبڑ

اک ہوندا اے ماما چبڑ، اوہنے واہی لئی دو بلدر رکھے ہوندے نیں۔ اک دن اوہدے بلد کھل کے راجے دے کھیتاں وچ چلے جانداں نیں تے راجہ اوہناں نوں پھڑ کے بنھ لیندا اے۔ جدوں مامے چبڑ نوں پتہ لگاتاں اوہ اپنے بلد لین گھروں راجے ول ٹردا اے۔

ٹرے جانداں نوں رستے وچ اوہنوں اک شیر ملدا اے۔ شیر اوہدے کولوں پچھدا اے کہ ماما کتھے چلے او؟ اوہ آکھدا اے کہ راجے میرے بلد بنھ لے نیں۔ میں اوہ لین جا رہیا آں۔ شیر اوس نوں آکھدا اے کہ مینوں وی اپنے نال لے چل۔ ماما اوس نوں آکھدا اے کہ میرے کن وچ وڑھ جا۔ شیر مامے دے کن وچ وڑھ جاندا اے۔ ماما جدوں تھوڑا جیہا ہو آگاہ نہ جاندا اے۔ تاں اوس نوں اک بھونڈ ملدا اے۔ اوہ اوس کولوں پچھدا اے کہ ماما کتھے چلے او؟ ماما اوس نوں شیر والا جواب دیندا اے۔ بھونڈ اوس نوں نال لے جاو دا آکھدا اے ماما اوہنوں وی اپنے کن وچ واڑھ لیندا اے تے راجے دے محل ول سفر شروع کر دیندا اے۔ سفر کردے ہوئے اوس دریا پار کرنا ہوندا اے۔ دریا پچھدا اے کہ ماما کتھے چلے او؟ ماما پہلے والا جواب دیندا اے؟ دریا نال جاو دا آکھدا اے تے ماما اوس نوں اپنے کن اندر واڑھ کے راجے دے محل اپڑ جاندا اے۔

راجے نوں جدوں پتہ لگا کہ ماما اپنے بلد لین آیا اے تاں اوہ اوس نوں بکریاں والے واڑے وچ بند کر دیندا اے۔ رات نوں ماما اپنے کن وچوں شیر نوں کڈھدا اے جو راجے دیاں ساریاں بکریاں کھا جاندا اے۔ اگلے دن راجہ مامے نوں مرغیاں دے کھڈے وچ بند کر دیندا اے۔ ماما اپنے کن وچوں بھونڈ نوں کڈھ کے چھڈ دیندا اے۔ اوہ مرغیاں نوں ڈنگ مار مار کے مار دیندا اے۔ راجے نوں ایہہ دیکھ کے بہت غصہ آیا۔ تیجے دن اوس مامے نوں اپنی منجی نال بنھیا تے آپوں سوں گیا۔ مامے نے اپنے کن وچوں دریا نوں کڈھیا جو راجے دی بہت ساری جائیداد روڑھ کے لے جاندا اے۔ جدوں راجے نے اپنی تباہی دیکھی تاں اوس مامے کولوں معافی منگی تے اوہدے بلد واپس کردتے۔ مامے نے شیر، بھونڈ تے دریا نوں مرٹوں اپنے کن وچ رکھیا تے بلد لے کے گھر پرت آیا۔

چڑی تے کاں

اک درخت اتے اک چڑی تے اک کاں رہندے سن۔ اوہ دونویں گوہڑے دوست تے گوانڈھی وی سن۔ اوہناں دونواں رل کے سوچیا کہ کیوں نہ کنک بیج لئی جاوے۔ اگلے دن متھے ہوئے ویلے تے چڑی نے کاں نوں ہل چلاون لئی کھیت جاون دا آکھیا۔ کاں نے اوہنوں جواب دتا:

ٹاہلی اتے آواں گا

جھنکنے چھنکاواں گا

توں چل میں آواں گا

چڑی چلے جاندی اے۔ کاں نہیں جاندا۔ چڑی نوں ہل اکلا ای چلانا پیندا اے۔ کجھ دناں بعد بی بیجن دی واری آندی اے۔ چڑی نے کاں نوں مڑکھیت جاون لئی آکھیا۔ پرکاں نے پہلے والا ای جواب دتا۔ چڑی نوں ایہہ کم وی اکلے ای کرنا پیا۔ کجھ دناں بعد جدوں فصل نوں پانی لاون دا ویلا آیا تاں چڑی نے کاں نوں مڑکھیت جاون لئی آکھیا۔ کاں نے اوہو جواب دتا تے کھیت نہ گیا۔ چڑی اکلے ای کھیت نوں پانی لاہ کے گھر پرت آئی۔ جدوں فصل نوں گوڈی کرن، کھاد پاون تے واڈھی کرن دا ویلا آندا اے۔ کاں نہیں جاندا۔ چڑی نوں ایہہ سارے کم اکلے ای کرنے پیندے نیں۔

جدوں ساری کنک وڈی گئی تاں کاں ڈر کے کھیت جاندا اے تے ساری کنک آپ رکھ کے توڑی چڑی نوں دے دیندا اے۔ چڑی اوہدے کولوں اپنے حصے دے دانے منگدی اے پرکاں نہیں دیندا۔ فیراک دن بہت زور دی مینہ پیندا اے تے چڑی اپنا گھر توڑی وچ بنالیندی اے تے کاں کولوں داناں دا گھر نہیں بندا۔ کاں چڑی نوں اپنے گھر پناہ دیون لئی آکھدا۔ چڑی انکار کر دیندی اے۔ کاں باہر مینہ وچ بچھدار ہندا اے تے اخیر ٹھنڈ نال مر جاندا اے۔ سویرے چڑی گھروں باہر نکل کے ویکھدی اے تے کاں مر یا ہوندا اے تے انج چڑی سارے داناں دی مالک بن جاندی اے۔

اتفاق وچ برکت

اک دفعہ دی گل اے کہ اک پنڈ وچ اک بہت غریب آدمی رہندا سی۔ اوس دے تن پتر سن۔ اوہدے پتر بہت فرمانبردار سن۔ اوہناں دا پیو اوہناں نوں جو کجھ آکھدا اوہ کردے سن۔ اک دن اوہناں کول کھاؤ نوں کجھ وی نہیں سی۔ اوہناں دے والد نے آکھیا۔ چلو جنگل چلے آں۔ کجھ جنگلی پھل اکٹھے کر دے آں تے کجھ شکار، اوہناں دے والد نے اپنے وڈے منڈے نوں آکھیا کہ توں جنگل وچ جا کے لکڑیاں اکٹھیاں کر کے لیا۔ دو جے منڈے نوں آکھیا کہ توں اگ لے کے آ۔ جد کہ تیجے منڈے نوں پانی لین لئی گھل دتا۔ اوہ تینوں چلے گئے تے آپ اک درخت تھلے آ بیٹھا۔

اوس درخت اتے ہنساں دا اک جوڑا رہندا سی جو ایہہ سارا کجھ ویکھ رہیا سی۔ ہنس اوہدے کولوں پچھدا اے کہ توں ایہناں چیزاں دا کیہ کرنا ایں۔ تیرے کول پکاؤن لئی کوئی چیز نہیں۔ ایہہ گل سن کے اوہ جواب دیندا اے کہ اج تہاں پکانا ایں۔ ہنس آکھدا اے کہ ساہنوں نہ پکا۔ تینوں اک خزانے بارے دسدے آں۔ ایہہ گل سن کے اوہ خوش ہو جاندا اے۔ ہنس آکھدا اے کہ ایس درخت دے تھلے اک بہت وڈا خزانہ دفن اے۔ تسی اوہ کڈھ کے اپنی ضرورت پوری کر لو۔ اوہ بندہ اپنے تنے پتراں نال خزانہ کڈھ دا اے تے بہت سارے پیسے، ہیرے، چاندی تے سونالے کے گھر آندا اے۔

گھر آ کے اوہ اپنے منڈے نوں آکھدا اے کہ گوانڈھیاں کولوں تکڑی منگ کے لیا تاں جے خزانے نوں تو لیا جاسکے۔ گوانڈھی بڑے حیران ہوندے نیں۔ اوہ ویکھنا چاہندے نیں کہ تکڑی وچ کیہ تو لیا جا رہیا اے؟ اوہ تکڑی دے تھلے گوند لہا دیندے نیں۔ خزانہ تولدے ہوئے کجھ پیسے تکڑے دے تھلے نال لگ جاندا اے۔ خزانہ تولن توں بعد جدوں اوہ تکڑی واپس کرن جاندا اے تاں کجھ پیسے وی تھلے نال لگن پاروں گوانڈھی ول چلے جاندا اے۔ انج گوانڈھیاں نوں خزانے بارے پتہ لگدا اے۔ جدوں گوانڈھی خزانے بارے پچھدے نیں تے منڈا ساری گل دس دیندا اے۔

اگلے دن گوانڈھی اپنے تن پتراں نال خزانے دی تلاش وچ جنگل وچ دسی ہوئی تھاں اُتے

جانڈے نیں۔ اوہناں داوڈا اپنے وڈے پترنوں آکھدا اے کہ توں جنگل وچوں اگ لے کے آ۔
 اوہ اگوں جواب دیندا اے کہ ابا توں سڑ کے مرنا ایں۔ دو جے نوں پانی لیا ون لئی آکھدا اے۔ اوہ
 اگوں جواب دیندا اے کہ توں ڈب کے مرنا ایں۔ تیجے نوں آکھدا اے کہ توں لکڑیاں لے کے آ۔
 اوہ آکھدا اے کہ میرے کولوں ایہہ کم نہیں ہوندا۔ درخت اتے بیٹھا ہنس اوہدے کولوں کچھدا اے
 کہ ایہہ ساریاں داتوں کیہ کرنا ایں۔ اوہ آکھدا اے کہ تینوں پکانا اے۔ ہنس ہنس کے جواب دیندا
 اے۔ تسی ایتھوں چلے جاؤ۔ ایس لئی کہ تہاڈے وچ اتفاق نہیں اے۔

عقل تے قسمت کی لڑائی

اک دفعہ دی گل اے کہ عقل تے قسمت آپس وچ لڑپیاں۔ عقل آکھدی اے کہ میں وڈی آں تے قسمت آکھدی اے کہ میں وڈی آں۔ جدوں دونوں کولوں کوئی فیصلہ نہ ہو یا تاں اوہناں اک کسان کولوں فیصلہ کراون دا سوچیا۔ جدوں اوہ دونوں کسان کول چلے گئیاں تاں عقل نے قسمت نوں آکھیا کہ میں ایس بندے وچوں نکل جاندی آں تے توں ایس بندے وچ چلی جا۔ قسمت اوس بندے وچ چلے جاندی اے۔

اک دن اوہ کسان اپنے کھیتاں وچ ہل واہ رہیا ہوندا اے۔ ہل واہندے ہوئے اوس نوں اک لال لبھدا اے۔ اوہ لال لے کے بادشاہ دے کول جاندا اے۔ بادشاہ لال نوں خرید لیندا اے۔ بادشاہ اوس دے رویے توں متاثر ہو کے اپنا وزیر بنا لیندا اے۔ کیوں جے اوہ دل دا صاف ہوندا اے۔ دوسرے وزیر اوس کولوں حسد کردے نیں تے آکھدے نیں کہ ایس نوں عقل نہیں اے۔ اوہناں اوس نوں بادشاہ دی نظر وچ نیواں کرن لئی اک دن اوس نوں آکھیا کہ اج دربار وچ جا کے بادشاہ دے سراتے رکھیا تاج سٹ دے۔ اوس انج ای کیتا، اتھے وی قسمت نے اوہدا سا تھ دتا۔ جدوں تاج زمین اُتے ڈگتا اوس وچوں اک خطرناک بچھونکلیا۔ انج بادشاہ اوس دے ڈنگ توں بچ گیا۔ بادشاہ نے رب دا شکر ادا کیتا کہ اوس نے اوس نوں بچالیا۔ مڑ بادشاہ نے اوس نوں بہت وڈا خزانہ دتا۔ ایہہ ویکھ کے دو جے وزیر ہور سڑن لگ پئے۔

اک دن اوہناں رل کے اک ہور چال چلی۔ اوہ اوس کول گئے تاں آکھیا، جدوں سویرے بادشاہ اپنے دربار وچ بہہ جاوے تے توں جا کے بادشاہ نوں گلوں پھڑ کے باہر کھچ کے لے آونا ایں۔ اوس اگلے دن بادشاہ دے دربار وچ پٹھن توں فوراً بعد گلے توں پھڑ کے کھچیا تے محل توں باہر لے آیا۔ جدوں اوہ بادشاہ نوں باہر لے کے آندا اے تاں اچانک زلزلہ آندا اے۔ سارا محل ڈگدا اے تے سارے لوک مارے جاندے نیں۔ بادشاہ اوس دا بہت شکریہ ادا کردا اے تے ایس نیکی دے بدلے اوہنوں اپنی دھی دارشتہ وی دیندا اے۔ ویاہ توں بعد اوہ ایس ملک دا بادشاہ بندا اے۔ ایس طرح قسمت دی جت ہو جاندی اے۔

کواڑی دی کھچڑی

اک واردی گل اے کہ اک بندہ اپنے پنڈتوں دو جے پنڈتے کم نال جا رہیا ہوندا اے۔ ایہہ پنڈتے اوس دے پنڈتوں بہت دور ہوندا اے۔ سفر کردے ہوئے اوہنوں اک ویران جگہ اُتے شام پے جاندی اے۔ اوہتھے اوہنوں کوئی گھر نظر نہیں آندا۔ جتھے اوہ رات گزار سکے۔ تھوڑا ہور فاصلہ کرن توں بعد اوہنوں دوروں اک گھر وچ روشنی نظر آندی اے۔ اوہ اوس روشنی ول سفر کر کے اوس گھر اپڑ جاند اے۔ اوہدے بوہے اُتے دستک دیون توں بعد گھر وچوں اک مائی نکلدی اے تے اوس کولوں دستک دیون دی وجہ پچھدی اے۔ اوہ آکھدا اے کہ اوہ اک مسافر اے تے اوہنوں سفر وچ شام پے گئی اے۔ اوہ مائی نوں آکھدا اے کہ اج دی رات مینوں اتھے سون دی اجازت دیو۔ میں سویر چلا جاواں گا۔ مائی اوس نوں اندر لے آندی اے تے سون لئی اک منجی دے دیندی اے۔

مائی بڑی کنجوس ہوندی اے اوہ اوس نوں کھاو لئی کچھ نہیں دیندی۔ کافی دیر بھکھے رہن توں بعد اوس نوں اک خیال آندا اے تے اوہ مائی نوں آکھدا اے کہ اماں توں کدے کواڑی دی کھچڑی کھاہدی اے۔ مائی آکھدی اے کہ نہیں پترا۔ اوہ مائی نوں آکھدا اے کہ میں اج تہانوں کھچڑی بنا کے کھوانا واں بس توں مینوں کواڑی تے برتن دے۔ مائی اوس نوں برتن دے دیندی اے۔ اوہ کواڑی نوں برتن وچ رکھ کے اوہدے وچ پانی پاند اے تے برتن نوں چلے اُتے رکھ دیندا اے۔ کچھ دیر توں بعد اوہ مائی نوں آکھدا اے کہ اماں جے ایہدے وچ تھوڑے جیسے چول تے تھوڑی دال پادتی جاوے تاں کھچڑی بڑی مزے دار بنے گی۔ مائی اوس نوں چول تے دال دے دیندی اے۔ اوہ چول تے دال پانی وچ پاند اے۔ فیر چالاکی نال اوہ واری واری مائی کول مصالے لیندا اے تے پانی وچ شامل کردار ہندا اے۔ انج اوہ کھچڑی وچ پین والیاں ساریاں چیزاں شامل کر لیندا اے۔ جدوں کھچڑی پک جاندی اے تاں اوہ کواڑی نوں وچوں کڈھ دیندا اے تے آپ وی ڈھڈ بھر کے کھاند اے تے مائی نوں وی کھاو نوں دیندا اے۔

خرگوش تے گدڑ

اک سی خرگوش تے اک سی گدڑ۔ خرگوش گدڑ داماماسی۔ دونواں نے اک اک پیری دارکھ لایا۔ خرگوش اپنی پیری نوں ویلے سرپانی دیندا، دو بے جانوراں توں راکھی کرداتاں جے اوہ ایس نوں کھانہ جاوے۔ گدڑ اپنی پیری ولوں اوناں ای لا پرواہ سی۔ کدے کدے پانی دیندا۔ اوہ وی گندی نالی دا۔ کجھ دناں دے بعد دوہاں دیاں بیریاں وڈیاں ہو گئیاں۔ خرگوش دی پیری نوں مٹھے تے گدڑ دی پیری نوں کوڑے بیر لگدے سن۔ جدوں گدڑ نے بیر کھانے ہوندے تاں اوہ خرگوش کولوں منگ لیندا۔ اسرے بیر کھا کے اوہ ہور بیر منگد اتاں خرگوش آکھدا بس بس، سواد پے جاؤ گا۔

اک دن خرگوش تے گدڑ بازار گئے اور ویکھیا کہ اک دکان تے اوہ دامالک موجود نہیں۔ اوہ دونویں دکان اندروڑ جانداں نیں۔ خرگوش آپ کھنڈ دی بوری اتے بہہ کے مزے نال کھنڈ کھاندا رہندا اے۔ گدڑ نوں اوہ مرچاں والی بوری اتے بہا دیندا اے۔ گدڑ نوں جدوں مرچاں چڑھ دیاں نیں تاں اوہ خرگوش کولوں کھنڈ کھانوں منگدا اے۔ خرگوش اوہنوں آکھدا اے کہ چپ کر جا۔ تیری آواز سن کے دکان دار نہ آ جاوے۔ اپنے چرنوں دکان دار آ جاندا اے۔ خرگوش چھیتی نال او تھوں نس جاندا اے تے گدڑ دکان دار دے قابو آ جاندا اے۔ شام نوں اوہ گدڑ نوں اپنے گھر لیا کے بنھ لیندا اے۔ اوہ گدڑ نوں کھانوں نوں سکھی روٹیاں تے پین نوں گرم پانی دیندا اے۔ ایس پاروں گدڑ بہت ماڑا ہو گیا۔

کجھ دناں بعد اوس نوں کسے دوسرے شہر کم لئی جانا پیندا اے۔ اوہ اپنی گھر والی نوں آکھدا اے کہ گدڑ نوں سکھی روٹی دینی اے تے پین لئی گرم پانی۔ اوہ دے گھر والی بولی ہوندی اے۔ اوہنوں کجھ سمجھ نہیں لگدی جدوں اوہ چلا جاندا اے تاں اوہ گدڑ کولوں پچھدی اے کہ تیرے بارے میرا گروالا کیہ آکھ کے گیا اے۔ اوہ چالاکی نال آکھدا اے کہ روز کئی دی روٹی مکھن نال تے پین نوں دودھ دینا اے۔ اوہدی زنائی اوس نوں ایہہ چیزاں دیندی رہندی اے۔ جنہاں نوں کھا کے گدڑ موٹا تازہ ہو جانا اے۔ اوس اپنی گھر والی کولوں گدڑ دی خوراک بارے پچھیا۔ اوہنے ساری گل دس دی۔ گل سن کے اوس نوں گدڑ اتے بہت غصہ آیا۔ اوس نے گدڑ نوں بہت ماریا۔ گدڑ اوس نوں آکھدا اے کہ میں انج نہیں مرنا۔ مینوں مرچاں دیو، میں آ پے مر جاواں گا۔ اوہ بندہ گدڑ دیاں گلاں وچ آ کے اوہنوں مرچاں دیون دی کوشش کردا اے۔ گدڑ اوہ دے کولوں مرچاں والا ڈبہ کھو کے بگ بھر کے مرچاں اوہ دیاں اکھاں وچ پاء دیندا اے تے آپ او تھوں نس جاندا اے۔

دو بہادر دوست

اک واری دی گل اے کہ کسے پنڈ وچ دو دوست رہندے سن۔ اوہ راج کے نکمے سن۔ کوئی کم نہیں کردے تے ہر ویلے روٹیاں کھاندے سن۔ اوہناں دے گھر والے اوہناں توں بہت تنگ سن۔ جدوں اوہ اوہناں نوں کم کرن دا آکھدے تاں اوہ کوئی نہ کوئی بہانہ بنا کے اوہناں دا حکم ٹال دیندے۔ تنگ آ کے گھر والیاں اوہناں نوں گھروں کڈھ دتاتے زہر والیاں روٹیاں پکا کے اوہناں نوں نال دے دتیاں۔ اوہ گھروں ٹر پیندے نیں۔ کافی دور جا کے اوہناں نوں بھکھ لگدی اے۔ اوہ روٹی کھاو لئی اک درخت تھلے بہہ جاندے نیں۔ جدوں اوہناں روٹی رومال وچوں کھول کے سامنے رکھی تاں ویکھدے نیں کہ اک شیر اوہناں ول آ رہیا اے۔ تے اوہدے پچھے بادشاہ دی فوج لگی ہوئی اے۔ شیر سدھا اوہناں ول آیتے اوہ ڈر کے درخت اتے چڑھ گئے۔ شیر نوں بھکھ لگی ہوئی سی۔ اوس ساریاں روٹیاں کھالیاں تے تھوڑی دیر بعد زہر دے اثر پاروں مر گیاں۔ جدوں اوہناں ویکھیا کہ شیر مر گیا اے تاں اوہ درخت توں تھلے اترے تے شیر دی گردن اتے بہہ گئے۔ اپنے چروچ فوجی او تھے آوندے نیں۔ اوہناں ویکھیا کہ دو بندیاں نے شیر نوں مار دتا اے۔ اوہ فوجی اوہناں دونوں نوں لے کے بادشاہ کول آندے نیں۔ بادشاہ اوہناں دی بہادری اتے بہت خوش ہوندا اے تے اوہناں نوں اپنی فوج وچ ملازم رکھ لیندا اے۔ بادشاہ علاقے وچ اعلان کروا دیندا اے کہ ایہہ دونوں بندے شہر وچوں جو کجھ وی کھاو لیاں اوہناں نوں روکیا نہ جاوے۔ اوہ دونوں بہت خوش ہوندے نیں تے ون سوٹے کھانے کھا کے موٹے ہو جاندے نیں۔

اک دن اچانک بادشاہ دی دوجے ملک دے بادشاہ نال لڑائی شروع ہو جاندی اے۔ بادشاہ اپنی ساری فوج تے اپنے ایہناں دونوں بہادراں نوں آکھدا اے کہ جنگ وچ حصہ لین لئی جاوے واسطے اپنے اپنے گھوڑے پسند کر لو۔ اوہ دونوں اوہ گھوڑے پسند کردے نیں جنہاں دی پیٹھ چوڑی تے مضبوط ہوندی اے۔ اوہ دونوں باقی گھوڑیاں نالوں پھر تیلے تے صحت مند وکھالی دیندے نیں۔ جدوں گھوڑے تیار ہو گئے۔ اوہ گھوڑیاں اتے بہہ جاندے نیں تے بادشاہ اوہناں نوں جنگ اتے جاوے دا حکم دیندا اے۔ اوہناں اپنے گھوڑیاں نوں سوٹی ماری تے اوہ ساریاں نوں

پچھے چھڈ کے اگانہہ نکل گئے۔ اوہ دونوں سوچدے نیں کہ ہن جنگ وچ حصہ لین پاروں اوہناں دی موت ہونا یقینی گل اے۔ دشمن دی فوج نے اوہناں نوں مار دینا ایں۔ تیز دوڑ دے ہوئے۔ اک دوست نے اک چھوٹے نم دے بوٹے نوں چھاما ریا تاں اوہ بوٹا جڑاں توں اکھڑ کے اوہدے ہتھاں وچ آ گیا تے اوہ انج ای دوڑ دار ہیا۔ دو جے دا ہتھ توت دے درخت نوں پیا۔ اوہ اکھڑ کے تیز رفتاری پاروں اوہناں دے نال ای دوڑ دا گیا۔ جدوں دشمن دی فوج نے ویکھیا کہ دو جوان تیزی نال آندے ہوئے نم تے توت دے درخت وی پٹی آندے نیں تاں اوہ ڈر گئے۔ ڈر کے اوہ اوٹھوں پچھانہہ نس جان دے نیں۔ جدوں باقی دی فوج اوٹھے اپڑ دی اے تاں دشمن اوٹھوں نس چکیا ہوندا اے۔ فوج اوہناں دی ایس بہادری اتے بہت خوش ہوندی اے۔ جدوں بادشاہ نوں ایہناں دی بہادری دا پتہ لگدا اے تاں خوش ہوندا اے تے بہت سارا انعام دیندا اے۔

عقل مند باندر

اک دفعہ دی گل اے کہ اک ملک اتے اک رحم دل بادشاہ دی حکومت سی۔ اوس دا اک وزیر نال بہت پیار سی۔ وزیر دا اک پتر تے بادشاہ دی اک دھی سی۔ بادشاہ دی دھی بہت خوبصورت سی۔ جس پاروں اک جن اوہدے اتے عاشق ہو گیا تے اک دن موقع ملن تے اوس نوں چک کے لے جانا اے۔ بادشاہ نوں جدوں پتہ لگاتاں اوس وزیر نوں اپنی دھی لبھن دا حکم دتا۔ بادشاہ نے اپنی حکومت وچ اعلان کروا دتا کہ جو کوئی میری دھی نوں لے آوے گا۔ میں اوہدے نال اپنی دھی داویاہ کروا دیواں گا۔

وزیر نے گھر آ کے اپنے پتر نال بادشاہ دی دھی نوں لبھن لئی کوشش کرن دی گل کہیتی۔ وزیر دا پتر بادشاہ دی دھی نوں لبھن لئی گھروں ٹر پیندا اے۔ رستے وچ اوہنوں اک باندر ملدا اے۔ باندر چنے دی دال کھا رہیا ہوندا اے۔ باندر کجھ دال وزیر دے پتر نوں وی کھا ون لئی دیندا اے۔ اوہ دال کھا لیندا اے۔ باندر اوس نوں پچھدا اے کہ کتھے جا رہیا ایں؟ اوہ ساری گل باندر نوں دسد اے۔ باندر اوس نوں نال لے جا ون لئی آ کھدا اے۔ اوہدی رضا مندی نوں بعد دونویں اگلی منزل ول ٹر پیندے نیں۔

ٹرے جاندا رستے وچ اوہناں نوں اک حویلی وچ اک وڈا رسہ تے سہاگہ پیارا نظر آندا اے۔ باندر اوس نوں ایہہ دونویں چیزاں چکن نوں آ کھدا اے۔ اوہ گل سن کے انکار کردیندا اے۔ باندر اوس کولوں مڑ کھاہدی اپنی دال منگدا اے۔ اوہ سوال سن کے چپ کر جانا اے تے دونویں چیزاں چک کے آگاہ نہہ نوں ٹر پیندے نیں۔

تھوڑا سفر کرن توں بعد اوہ جن دے گھر اپڑ جاندا اے۔ باندر جدوں ویکھدا اے کہ گھر کوئی نہیں اوہ اپنے ساتھی نوں نال لے کے اوہدے مکان دی چھت اتے چڑھ جاندا اے۔ جدوں جن واپس آندا اے تاں اوس نوں شک پے جانا اے کہ گھر دی چھت اتے کوئی ہے۔ جن ویہڑے وچ کھڑا ہو کے پچھدا اے کہ تسی کون او؟ باندر جواب دیندا اے کہ میں جتاں داسردار ہاں۔ جن آ کھدا اے کہ اپنی کوئی نشانی دکھاؤ۔ باندر لسی والا گھڑا تھلے سٹ دیندا اے۔ جن آ کھدا

اے کہ ایہہ کیہ؟ باندر آ کھدا اے کہ سردار دا ڈکار، جن آ کھدا اے کہ کوئی ہور نشانی رکھاؤ۔ باندر سہاگہ سٹ دیندا اے۔ جن آ کھدا اے کہ ایہہ کیہ؟ باندر آ کھدا اے کہ سردار دادند۔ جن ہور نشانی منگدا اے۔ ہن باندر رسہ سٹ دیندا اے۔ جن آ کھدا اے کہ ایہہ کیہ؟ باندر آ کھدا اے کہ سردار وی مچھ دا وال، جن مچھ دا وال ویکھ کے خوفزدہ ہو جاندا اے تے گھر چھڈ کے دوڑ جاندا اے۔ باندر وزیر دے پترنوں لے کے آرام نال تھلے اتردا اے تے شہزادی نوں نال لے کے اپنے ملک ول روانہ ہو جاندا اے۔ جدوں بادشاہ اپنی دھی نوں دیکھدا اے تاں بہت خوش ہوندا اے تے اوس داویاہ وزیر دے پترنال کردیندا اے۔

ترکالاں سمے نویں پیڑھی نوں حیاتی دیاں اوکڑاں تے اوہناں دے حل بارے
 نائیاں / دادیاں راہیں باتاں دے روپ وچ سمجھاؤن دی پر مپرا بہت پرانی رہی
 ہے۔ شامیں بال ان پانی توں وبہلے ہو کے بڈھی مائی نوں گھیر لیندے تے کسے
 راجہ، رانی، مہان منکھ (سنت، پیر، گورو، پیغمبر یا سورے) پشو پچھی، جن بھوت،
 چڑیل دی بات سندے۔ مائی بات سناندی رہندی تے بال گوہ نال سندریندر دی
 وادی وچ اپڑ جاندا۔ پھیر سمے نے مہار بدلی، پساہرن دے سادھناں دی انتی
 کارن نویں پیڑھی نانی / دادی نوں چھڈ ٹیلی ویشن تے ہن موبائل وچ اپنی کوکھ ب
 گئی کہ ایہہ باتاں نانی / دادی دے حیاتی توں مکھ موڑ دے سارای آلپ ہو
 گئیاں، جس پاروں کیول ایہہ ساہت ای نہیں ملکیا سگوں نویں پیڑھی دی اخلاقی
 تربیت اک وڈے پاڑے دا شکار ہو گئی۔ مینوں خوشی اے اجو کے سمے وچ کجھ
 آہری مڑتوں ایس کھاپے نوں پورن لئی ہمت نال میدانے آترے نیں۔ اوہناں
 وچوں اک اچھا ناں ڈاکٹر محمد ایوب ہوراں داوی اے۔ اوہناں پہلاں ”باتاں
 دادی دیاں“ بالوں لئی لوک باتاں نوں لکھتی روپ وچ سانبھن دا اپرلا کیتا تے ہن
 وڈی دلیری نال ایسے لکھت دادو جا حصہ لے کے سامنے آئے نیں۔ ایس پیش
 کاری تے ڈاکٹر صاحب نوں نگھی ودھائی۔ نال ای سوہنے رب اگے بنتی اے کہ
 اوہ ڈاکٹر صاحب ہوراں نوں تندرستی والی حیاتی دیوے تاں جے بال ساہت وچ
 وادھے دے اوہناں ولوں کیتے کارج سچھل ہو سکے۔

ڈاکٹر نبیلہ رحمن

وائس چانسلر یونیورسٹی آف جھنگ

ISBN: 978-969-2211-10-9

9 789692 211109